

*Academia de Științe
a Moldovei*

IEFS

*Institutul de Economie,
Finanțe și Statistică*

*Ministerul Economiei
al Republicii Moldova*

TENDINȚE în ECONOMIA MOLDOVEI

Nr. 5 (trim. I) 2012

ISSN 1857-3126

Chișinău

Supported by the European Union High Level Policy
Advice Mission to the Republic of Moldova

ISSN 1857-3126

ECHIPA TEM:

Alexandru Stratan, Marcel Chistruga, Anatolii Rojco, Alexandru Fala, Tatiana Colesnicova, Victoria Clipa, Viorica Șeptelici, Veronica Vragaleva, Alexandra Novac, Eugenia Lucașenco, Violeta Golea

Această ediție a fost pregătită cu suportul acordat de Proiectul EUHLPAM, finanțat de Uniunea Europeană și implementat de PNUD Moldova.

Echipa *TEM* este recunoscătoare pentru cooperare instituțiilor publice din Republica Moldova: Ministerul Economiei, Ministerul Finanțelor, Banca Națională a Moldovei, Biroul Național de Statistică.

Toate drepturile sunt rezervate. Nici o informație din această publicație nu poate fi retipărită sau reprodusă sub nici o formă fără permisiunea scrisă a IEFS.

Publicația “Tendințe în Economia Moldovei” este o ediție trimestrială produsă cu asistența Misiunii Uniunii Europene de Consiliere în Politici Publice pentru Republica Moldova. Conținutul acestei publicații este responsabilitatea exclusivă a autorilor și nu reflectă punctul de vedere al Uniunii Europene.

© Institutul de Economie, Finanțe și Statistică al AȘM și ME

Pentru informații adiționale Vă rugăm să ne contactați:

Institutul de Economie, Finanțe și Statistică
2064, RM, Chișinău, Str. Ion Creangă, 45
Tel: (+ 373 22) 50-11-00, Fax: (+ 373 22) 74-37-94
e-mail: iefs@iefs.md, web site: www.iefs.md

CUPRINS

Principalele evenimente politice, economice și sociale din Republica Moldova	7
Rezumatul ediției	10
Capitolul I. PRODUCȚIA	15
Capitolul II. PREȚURI ȘI RATE DE SCHIMB	24
Capitolul III. FINANȚE	28
Capitolul IV. SECTORUL EXTERN	43
Capitolul V. MEDIUL DE AFACERI	53
Capitolul VI. SECTORUL SOCIAL	58
ANEXE STATISTICE	67

DATE GENERALE

Denumirea oficială	REPUBLICA MOLDOVA
Capitala	Chișinău
Șeful statului	Nicolae Timofti, Președinte al Republicii Moldova
Președintele Parlamentului	Marian Lupu
Prim-ministru	Vlad Filat
Parlamentul Republicii Moldova	101 deputați (Partidul Comuniștilor din Republica Moldova – 39, Partidul Liberal Democrat din Moldova – 31, Partidul Democrat din Moldova – 15, Partidul Liberal – 12, Deputați neafiliați – 4)
Obținerea independenței	27 august 1991
Suprafața	33,8 mii km ²
Unități administrative	32 raioane, 5 municipii (Chișinău, Bălți, Bender, Comrat, Tiraspol), UTA Gagauzia, Unitățile Administrativ-teritoriale din stânga Nistrului
Populația stabilă	3560,4 mii locuitori
Principalele religii	ortodoxă
Limba oficială	română
Moneda națională	Leu moldovenesc (1 USD = 11,82 MDL, 1 EUR = 15,59 MDL)

ABREVIERI

ACECL	- Acordul Central European al Comerțului Liber
ACR	- Avantajul Comparativ Relevat
AGCS	- Acordul General asupra Comerțului cu Servicii
AHPCC	- Analiza hazardului și punctul critic de control
AID	- Asociația Internațională pentru Dezvoltare
ALSAC	- Acord de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător
ATP	- Preferințe Comerciale Autonome
BERD	- Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare
BMA	- Biroul Migrație și Azil
BNP	- Bugetul Național Public
BNS	- Biroul Național de Statistică
BPA	- Bune practici agricole
BTC	- Bariere Tehnice în Comerț
CBN	- Certificatele Băncii Naționale
CE	- Comisia Europeană
CNPF	- Comisia Națională a Pieței Financiare
CNT	- Capital Normativ Total
CPE	- Coeficientul protecției efective
CSCI	- Clasificatorul Standard de Comerț Internațional
CSI	- Comunitatea Statelor Independente
CT	- Contingent Tarifar
DPI	- Drepturile Proprietății Intelectuale
DST	- Drepturi Speciale de Tragere
EAD	- Echivalent ad-valorem
FMI	- Fondul Monetar Internațional
IEFS	- Institutul de Economie, Finanțe și Statistică
IHH	- Indicile Herfindahl-Hirschman
IMM	- Întreprinderi Mici și Mijlocii
IPC	- Indicele Prețurilor de Consum
IPP	- Indicele Prețului de Producție
IPPI	- Indicele Prețurilor Producției Industriale
ISD	- Investiții Străine Directe
MAIA	- Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare

MDL	- Leu Moldovenesc
MF	- Ministerul Finanțelor
MSF	- Măsuri sanitare și fitosanitare
NBM	- Banca Națională a Moldovei
NCMF	- Națiunea cea mai Favorizată
NEER	- Rata Nominală Efectivă de Schimb
NPC	- Coeficientul Protecției Nominale
ODIMM	- Organizația pentru Dezvoltarea Întreprinderilor Mici și Mijlocii
OIM	- Organizația Internațională a Migrației
OMC	- Organizația Mondială a Comerțului
OMS	- Organizație de Microfinanțare
ONU	- Organizația Națiunilor Unite
PCA	- Acordul de Parteneriat și Cooperare
PIB	- Produsul Intern Brut
RC	- Rata de concentrare
REER	- Rata Reală Efectivă de Schimb
SGP	- Sistemul Generalizat de Preferințe
TEM	- Tendințe în Economia Moldovei
TN	- Transnistria
TVA	- Taxa pe Valoare Adăugată
UE	- Uniunea Europeană
USD	- Dolar SUA
UTA	- Unitate teritorial-administrativă
VAB	- Valoare adăugată brută

PRINCIPALELE EVENIMENTE POLITICE, ECONOMICE ȘI SOCIALE DIN REPUBLICA MOLDOVA

Începutul anului 2012 a fost caracterizat de un șir de evenimente atât pe plan politic, cât și economic și social.

1 ianuarie

Republica Moldova devine oficial țară asociată la Programul Cadru 7 în rezultatul semnării, la 11 octombrie 2011, de către Președintele Academiei de Științe a Moldovei, acad. Gheorghe Duca și Comisarul European pentru Cercetare, Inovare și Știință, dna Máire Geoghegan-Quinn, a Memorandumului de Înțelegere între Uniunea Europeană și Republica Moldova privind asocierea Republicii Moldova la cel de-al Șaptelea Program Cadru al Comunității Europene pentru Cercetare și Dezvoltare Tehnologică. Statutul de stat asociat va permite acestuia de a participa la toate ofertele de finanțare, a detașa reprezentanți în comitetele de administrare și grupurile de lucru ale PC7 și Spațiului European de Cercetare, a beneficia de suportul Comisiei în consolidarea rețelei de Puncte Naționale de Contact PC7, a participa la diverse inițiative de cercetare, dispunând de aceleași drepturi și obligații în materie de proprietate intelectuală ca și statele membre participante etc.

12 ianuarie

Viceprim-ministrul, Ministrul Economiei, Dl Valeriu Lazăr a avut o întrevedere cu Dl Philip Santens, team-leader al proiectului Uniunii Europene “Asistență Tehnică pentru Programul de Susținere Bugetară Sectorială – Stimularea Economică în Zonele Rurale”. Proiectul respectiv are drept scop oferirea consultanței în realizarea politicilor pentru stimularea economică în zonele rurale. Obiectivele proiectului sunt elaborarea unor politici economice mai bune atât la nivel național, cât și sectorial, creșterea numărului de activități antreprenoriale în zonele rurale, asigurarea unui nivel mai înalt de transparență, responsabilitate și eficiență în sistemele naționale de Management Financiar Public. În acest context, Dl Valeriu Lazăr a evidențiat importanța implementării programului de training la nivel local, ameliorării accesului la instrumentele financiare, precum și dezvoltării infrastructurii de sprijin pentru activitatea antreprenorială.

17 ianuarie

Liderul autoproclamatei republici nistrene, Evghenii Șevciuk, a semnat un decret cu privire la anularea taxelor vamale de 100% la importul de produse din Republica Moldova. Decizia respectivă vizează atragerea investițiilor și eliminarea izolării regiunii transnistrene, precum și îmbunătățirea condițiilor comerțului cu Republica Moldova și Ucraina, atât pentru cetățeni, cât și pentru agenții economici.

26 ianuarie

Consiliul de administrație al Băncii Naționale a Moldovei a decis micșorarea ratei de bază, ratei la creditele overnight și cea a depozitelor overnight cu 2 puncte procentuale. Decizia respectivă a fost luată având în vedere situația macroeconomică actuală din RM și a mediului economic extern. Astfel, BNM a decis ca rata de bază aplicată la principalele operațiuni de politică monetară pe termen scurt să fie redusă de la 8,5% la 6,5% anual. Ratele de dobândă la creditele overnight și la depozitele overnight s-au stabilit la nivelul de 9,5% și, respectiv, 3,5% anual. În același timp, s-a decis menținerea normei rezervelor minime obligatorii aplicabile pasivelor în lei și în valută la nivelul actual de 14% din baza de calcul.

1 februarie

Consiliul Executiv al Fondului Monetar Internațional a aprobat finalizarea celei de-a patra evaluări a programului de finanțare încheiat de Moldova cu FMI în cadrul Mecanismului de creditare lărgită (ECF) și Mecanismului de finanțare lărgită (EFF). Ca rezultat a fost aprobată următoarea tranșă de 50 mil. de Drepturi Speciale de Tragere (DST), ceea ce constituie 77,5 mil. USD pentru Republica Moldova din suma aprobată inițial de aproximativ 572,7 mil. USD (369,6 mln. DST).

15 februarie

Consiliul de administrație al Băncii Naționale a Moldovei, în cadrul ședinței din 15 februarie 2012, ca urmare a constatării insolvabilității B.C. „Universalbank” S.A. și altor abateri ale acestei bănci de la prevederile legislației, a hotărât retragerea licenței de desfășurare a activităților financiare B.C. „Universalbank” S.A. și inițierea procesului de lichidare silită, în conformitate cu Legea instituțiilor financiare.

22 februarie

În cadrul ședinței Comisiei mixte moldo-cehe pentru cooperare economică, industrială și tehnico-științifică a fost încheiat Memorandumul de înțelegere privind cooperarea în domeniul standardizării, metrologiei și evaluării conformității. În conformitate cu Memorandumul semnat, părțile vor efectua un schimb de informații privind standardele și reglementările tehnice adoptate în Republica Moldova și directivele Comunității Europene implementate în Cehia, va fi efectuată compararea etaloanelor naționale ale unităților de măsură, vor fi instruiți specialiștii în sisteme profesionale, asociate cu perfecționarea experților.

23 februarie

Consiliul de administrație al Băncii Naționale a Moldovei a decis să micșoreze rata de bază, rata la creditele overnight și cea a depozitelor overnight cu 2 puncte procentuale (p.p.). Banca Națională a Moldovei a decis ca rata de bază aplicată la principalele operațiuni de politică monetară pe termen scurt să fie redusă de la 6,5% la 4,5% anual. Ratele de dobândă la creditele overnight și la depozitele overnight s-au stabilit la nivelul de 7,5% și respectiv 1,5% anual. În același timp, s-a decis menținerea normei rezervelor minime obligatorii aplicabile pasivelor în lei și în valută la nivelul actual de 14% din baza de calcul.

3 martie

Prim-ministrul Republicii Moldova, Dl Vlad Filat și Prim-ministrul României, Dl Mihai-Răzvan Ungureanu au avut o întrevedere la Iași în contextul primei ședințe comune a Guvernelor Republicii Moldova și României. În cadrul ședinței au fost abordate subiecte ce vizează parteneriatul strategic între cele două state, precum și aspecte practice ale cooperării bilaterale în domeniile energetic, transport, infrastructură și mediu. În acest sens, membrii delegațiilor guvernamentale au făcut un bilanț al activităților comune întreprinse în ultimii doi ani și au trasat unele obiective și planuri comune de activitate pentru următorii ani.

14 martie

Cabinetul de Miniștri a aprobat Regulamentul privind organizarea și funcționarea Autorității Aeronautice Civile. Aceasta urmează a fi o instituție publică de certificare, control și supraveghere în domeniul aviației civile, având statut de persoană juridică cu buget autonom, subordonată Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor. Instituția respectivă va avea un rol important în procesul de implementare a Acordului privind spațiul european comun de aviație dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană ce urmează a fi semnat în decursul anului curent.

16 martie

DI Nicolae Timofti este ales de către Parlamentul Republicii Moldova în funcția de Președinte al țării, votat de 62 de deputați.

20 – 22 martie

În perioada 20-22 martie, la Chișinău, a avut loc prima rundă de negocieri a Acordului privind Zona de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană. Șeful negociator al Comisiei Europene, DI Luc Devigne, a menționat că semnarea Acordului de Liber Schimb cu Republica Moldova face parte din politica de vecinătate a Uniunii Europene și asigură integrarea economică a Republicii Moldova în comunitatea Europeană. Procesul de integrare va fi susținut de către Uniunea Europeană prin intermediul Programului de dezvoltare a capacităților instituționale. Negociatorul-șef din partea Republicii Moldova, Viceministrul economiei, DI Octavian Calmâc a specificat că în timpul apropiat vor fi efectuate schimburi de date statistice, schimburilor comerciale și elaborate recomandări-cheie pentru concesiile din mai multe domenii, în special ce țin de sectorul sanitar și fitosanitar.

28 – 29 martie

În perioada 28-29 martie, Agenția de Dezvoltare Nord Moldova și Agenția de Dezvoltare Vest România au organizat la Bălți Forumul Interregional româno-moldovean, cu tema „Promovarea potențialului economic și crearea oportunităților de atragere a investițiilor străine în Regiunea de Dezvoltare Nord”. Forumul a reprezentat o excelentă oportunitate de promovare a potențialului economic al Regiunii de Dezvoltare Nord a Republicii Moldova și de a susține actorii regionali în crearea parteneriatelor în plan economic, dar și de a stabili contacte comerciale.

29 martie

În cadrul ședinței Consiliului de administrație al Băncii Naționale a Moldovei s-a decis ca ratele dobânzilor la instrumentele de politică monetară ale BNM să rămână la nivelul actual. Astfel, rata de bază aplicată la principalele operațiuni de politică monetară pe termen scurt și rata de bază la creditele acordate pe termen lung (mai mare de 5 ani) rămân la nivelul de 4,5% anual, rata la creditele overnight rămâne 7,5% și cea a depozitelor overnight – 1,5% anual.

REZUMATUL EDIȚIEI

Producția

Pentru economia națională, primul trimestru al anului 2012 a fost dificil, confirmând încă o dată dependența evoluției economiei pe intern de șocurile externe. Statistic, economia națională a crescut cu 1%, dar realitățile sunt mai sumbre – industria a înregistrat o evoluție negativă, astfel producția de bunuri s-a diminuat cu 1,3%. Evoluții modeste s-au atestat la majoritatea componentelor PIB, ritmurile bune de creștere din anii precedenți nu mai pot fi atinse, cumulativ cu situația climaterică dezastruoasă pentru agricultură și incertitudinea asociată cu creșterea economică din UE, anul 2012 se adevărește a fi o provocare pentru Republica Moldova.

Prețuri și rate de schimb

În perioada ianuarie-martie 2012 indicele prețurilor de consum a crescut cu 6,1%, comparativ cu perioada similară a anului trecut. După ce în trimestrul IV al anului 2011 s-a înregistrat stabilizarea inflației, nivelul acesteia situându-se sub 9%, în primele 5 luni ale anului 2012 se atestă o continuă reducere a ritmurilor de creștere a prețurilor – de la 6,9% în ianuarie la 4,1% în mai. Evoluția inflației în trimestrul I 2012 a fost determinată de majorările de prețuri la gaz și combustibil produse în decursul anului 2011. Prețurile producției industriale s-au majorat cu 7,8%. Pe parcursul primului trimestru al anul 2012 se atestă o decelerare în evoluția prețurilor producției industriale. Tendința de temperare a ritmurilor de creștere a prețurilor a continuat în lunile aprilie și mai.

În același timp, prețurile în construcții continuă să crească, prelungind tendința începută în trimestrul II al anului 2010. În trimestrul I 2012, comparativ cu perioada similară a anului precedent, prețurile au crescut cu 9,4%. Pe de altă parte, prețurile produselor agricole au cunoscut o evoluție descendentă în primul trimestru al anului 2012, micșorându-se cu 0,4%, comparativ cu perioada similară a anului trecut.

În perioada ianuarie-martie 2012 s-a înregistrat un curs mediu de 15,5 MDL/EUR, ceea ce reprezintă o apreciere de 5,8%, comparativ cu perioada similară a anului 2011, iar cursul mediu al monedei naționale față de dolarul SUA a fost de 11,85 MDL/USD, apreciindu-se cu aproximativ 1,8%, comparativ cu perioada similară a anului 2011.

În trimestrul I al anului 2012, comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent, cursul real al monedei naționale s-a apreciat față de principalele valute de referință: cu 4,9% față de MDL/USD și cu 8,9% față de MDL/EUR.

Finanțe publice

În partea ce ține de veniturile fiscale, merită a fi menționată creșterea ponderii veniturilor fiscale din total venituri comparativ cu perioada similară a anului precedent, ca și, de altfel, la capitolul „Granturi”. Totodată, începând cu acest an, ponderea veniturilor directe din total venituri a început să se majoreze din contul creșterii cotei impozitului pe venit. În partea ce ține de cheltuielile publice, se menține prelevarea cheltuielilor de ordin social, urmate de cheltuielile de ordin economic. Executarea bugetului de stat a rezultat cu deficit.

În ceea ce privește datoria de stat, aceasta continuă să fie compusă în prioritate de datoria externă, fiind în totalitate formată din angajamente pe termen lung. Pe de altă parte, datoria internă e formată în prioritar de angajamente pe termen scurt, cu prezența și a unei ponderi reduse a datoriilor pe termen mediu.

Referitor la finanțele publice ale Transnistriei se observă o creștere vertiginoasă a veniturilor la bugetul național din contul majorării fiecărei părți componente, în special, a veniturilor fiscale. De altfel, a fost realizată și o creștere a cheltuielilor comparativ cu perioada similară a anului precedent, ponderea principală continuând a fi ocupată de cheltuielile cu destinație socială.

Sectorul bancar

Pe parcursul a trei luni ale anului 2012, evoluția sectorului bancar al Republicii Moldova a consemnat o tendință pozitivă de dezvoltare, fiind reflectată prin îmbunătățirea indicatorilor activității bancare (lichiditatea, creșterea profitabilității și calitatea portofoliului de credite).

Începând cu anul 2012, s-a efectuat trecerea de la Standardele Naționale de Contabilitate (SNC), la cerințele Standardelor Internaționale de Raportare Financiară (SIRF). Prin urmare, sectorul bancar și-a continuat dezvoltarea, înregistrându-se o sporire atât la acordarea creditelor, cât și la atragerea depozitelor, care s-a încadrat în limitele unei piețe cu un grad moderat de concentrare. Chiar dacă în al IV-lea trimestru al anului 2011, Banca Comercială „Universalbank” S.A. a înregistrat rezultate financiare negative.

Pe parcursul anului 2012, se atestă o continuă scădere a ratei dobânzii la creditele acordate în monedă națională, tendință care s-a stabilizat și în I trimestru al anului 2012. În luna martie 2012 rata medie a dobânzii la creditele acordate în monedă națională a constituit un nivel de 14,05%, iar rata medie la depozite în lei a ajuns la un nivel de 7,32%. Respectiv și ratele medii ale dobânzii la depozite în monedă străină au crescut de la 4,03% în luna ianuarie 2012 la un nivel de 4,20%, în martie 2012. Marja bancară la operațiunile în monedă națională au scăzut de la 7,65% în ianuarie 2012 până la un nivel de 6,73% în luna martie 2012.

Politica monetară

Temperarea ritmurilor de creștere a prețurilor, precum și perspectivele incerte privind evoluția economică în 2012 a condiționat relaxarea politicii monetare. Pe parcursul acestei perioade au fost modificate ratele dobânzilor asociate instrumentelor politicii monetare:

- Ü rata de bază aplicată la principalele operațiuni de politică monetară pe termen scurt a fost redusă de la 9,5 la 4,5%;
- Ü rata la creditele overnight a scăzut de la 12,5 la 7,5%;
- Ü rata la depozitele overnight a fost diminuată de la 6,5 la 1,5%.

În decursul trimestrului I al anului 2012, precum și în lunile aprilie și mai, BNM nu a recurs la modificarea ratei rezervelor obligatorii, nivelul acesteia păstrându-se la 14%. De menționat că, în perioada respectivă, BNM nu a intervenit pe piața valutară, cu excepția lunii mai, când s-au realizat procurări în volum de un milion de USD.

Sectorul extern

Evoluția comerțului exterior în perioada ianuarie-aprilie 2012 pare să confirme așteptările de la sfârșitul anului precedent, înregistrându-se o temperare semnificativă a ritmurilor de creștere atât a importurilor, cât și a exporturilor. Tendințele din acest an par să fie determinate de conjunctura puțin favorabilă a factorilor de ordin extern și intern: situația economică critică a partenerilor vestici, ritmurile descrescînde a prețurilor mondiale pentru bunurile primare, sezonul care a fost peste așteptări de rece, situația economică internă dificilă, dar și baza foarte înaltă de creștere atinsă în anul precedent.

Astfel, în această perioadă s-a produs o creștere a comerțului exterior cu doar 6,9% față de perioada similară a anului precedent, în termeni nominali valoarea volumului total de tranzacții comerciale externe constituind 2,3 mild. USD.

Exporturile au cifrat în perioada menționată 687 mil. USD, ceea ce reprezintă o creștere cu doar 5,8% față de anul precedent. Totodată, acestea au fost susținute mai degrabă de evoluțiile pe piețele CSI, în special Federația Rusă, poziția căreia s-a consolidat cu încă 5 p.p. – ponderea acestui partener în exporturile totale, sporind pînă la 29,6%. Exporturile în UE și grupul altor țări, în schimb, au înregistrat tendințe mult mai modeste. Reducerea, în special a exporturilor de produse agroalimentare, materiale brute necomestibile și combustibili, comparativ cu perioada similară a anului precedent au favorizat îmbunătățirea structurii pe grupe de produse a exporturilor. Ponderea produselor manufacturate în total exporturi a sporit cu încă 6,5 p.p., constituind 57%.

Importurile, deși au devansat exporturile, înregistrînd o creștere de 7,4% comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent, au consemnat la fel o evoluție foarte moderată. Valoarea acestora a constituit în perioada ianuarie-aprilie 2012 – 1,630 mild. USD. Reducerea simțitoare a ritmurilor de creștere a produselor achiziționate pe principalele piețe de import, UE și CSI, în special, în martie și aprilie, pot servi drept un indicator al înrăutățirii condițiilor economice ale agenților economici din țară.

Balanța comercială a încheiat primele luni ale anului cu un sold negativ de 943,9 mil. USD, ceea ce reprezintă o avansare cu 8,5% f.p.s.a.p. Incluzînd și sezonul rece, aceasta a fost influențată de deteriorarea balanței cu combustibili, dar și de situația balanței cu alte produse, inclusiv: cereale, semințe și fructe oleaginoase, minereurilor metalifere și deșeurilor de metale și, tradițional, o serie de produse manufacturate.

Mediul de afaceri

Conform datelor Camerei Înregistrării de Stat, la 01.04.2012 Registrul de stat conținea informații despre 161623 de persoane juridice și întreprinzători individuali.

Numărul întreprinderilor înregistrate de Camera Înregistrării de Stat a scăzut în trimestrul I 2012 comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent, indicele constituind 90,9%. Numărul întreprinderilor înregistrate în trimestrul I 2012 s-a majorat cu 63% față de trimestrul IV 2011.

Numărul întreprinderilor radiate în trimestrul I 2012 a constituit 852 de unități sau cu 7% mai mult decît în aceeași perioadă a anului precedent.

Potrivit datelor Biroului Național de Statistică, în trimestrul I 2012 s-a înregistrat o creștere cu 6,3% (în prețuri comparabile) a venitului din vânzări la întreprinderile cu genul principal de activitate comerț cu amănuntul față de perioada similară a anului 2011.

Cifra de afaceri la întreprinderile cu genul principal de activitate comerț cu ridicata (în prețuri curente) a înregistrat o scădere cu 1,6% în perioada ianuarie-martie 2012, comparativ cu perioada similară a anului precedent.

În trimestrul I 2012, indicele valoric al cifrei de afaceri la întreprinderile cu activitate principală de servicii de piață prestate populației s-a majorat cu 3,5% (în prețuri comparabile) față de trimestrul I 2011.

Cât privește indicele valoric al cifrei de afaceri la întreprinderile cu activitate principală de servicii de piață prestate în special întreprinderilor¹, în ianuarie-martie 2012 s-a înregistrat diminuare cu 0,1% (în prețuri curente) față de perioada similară a anului 2011.

Sectorul social

Situația demografică. Numărul populației stabile a Republicii Moldova, la 1 ianuarie 2012, a constituit 3559,5 mii pers. Populația pe medii: populația urbană – 1485,7 mii pers. sau 41,7% din numărul total al populației; populația rurală – 2073,8 mii pers. sau 58,3%; populația pe sexe: bărbați – 1711,7 mii pers. sau 48,1%, femei – 1847,8 mii pers. sau 51,9%. Coeficientul îmbătrânirii populației (numărul persoanelor în vârstă de 60 ani și peste la 100 de locuitori) a constituit 14,8.

În ianuarie-martie 2012, numărul născuților-vii total pe republică a constituit 9263 pers. sau 10,5 pers. calculate la 1000 de locuitori. Numărul celor decedați total pe republică a alcătuit 11095 pers. sau 12,5 pers. la 1000 de locuitori. Numărul copiilor decedați în vârstă sub 1 an a constituit 96 pers. sau 10,4 decedați în vârstă sub 1 an la 1000 de născuți-vii. Numărul căsătoriilor a constituit 3508 și a scăzut comparativ cu anul precedent, cu 15,3%. Numărul divorțurilor a alcătuit 2833. Rata nupțialității total pe republică, în ianuarie-martie 2012, a fost de 4,0 căsătorii la 1000 de locuitori, iar rata divorțialității total pe republică a fost de 3,2 divorțuri la 1000 de locuitori.

Migrarea populației. În ianuarie-martie 2012, permis de ședere (permanentă și temporară) au primit 516 de cetățeni străini și 117 repatriați. În structura imigranților după scopul sosirii au dominat cei imigrați de familie – 43,0%, la muncă – 34,3%, cetățeni imigrați la studii – 11,1%, din alte cauze – 11,6%. După țara de emigrare, cetățenii străini sunt imigranți din: Ucraina – 90 pers., Turcia – 70 pers., România – 65 pers., Federația Rusă – 63 pers., Italia – 23 pers., alte țări – 127 pers.

Piața forței de muncă. În trimestrul I 2012 populația economic activă a Republicii Moldova a constituit 1103,7 mii pers., fiind în descreștere cu 3,0% (-34,1 mii) față de T.I 2011. Rata de activitate a populației de 15 ani și peste a constituit 37,0%, fiind în descreștere față de valoarea T.I anului precedent (38,2%). Populația ocupată în câmpul muncii a constituit 1023,9 mii pers., micșorându-se cu 0,6% față de T.I 2011. Rata de ocupare a populației de 15 ani și peste a fost de 34,3%, înregistrând o scădere de 0,3 p.p. în comparație cu T.I 2011. Numărul șomerilor, estimat conform metodologiei BIM, a fost de 79,8 mii, fiind cu 27,4 mii mai mic față de T.I 2011. Populația inactivă de 15 ani și peste a reprezentat 63,0% din totalul populației de aceeași categorie de vârstă, fiind mai mare decât nivelul trimestrului respectiv al anului 2011 cu 1,2 p.p. sau cu 41,7 mii pers.

Remunerarea muncii. Câștigul salarial mediu nominal brut din economia națională în luna martie 2012, potrivit BNS al RM, a constituit de 3273,5 MDL, înregistrând o creștere cu 9,7%, comparativ cu luna martie 2011 și cu 3,4% față de luna februarie 2012. În sfera bugetară câștigul salarial mediu a constituit în luna martie curent 2957,5 MDL. În sectorul economic (real) câștigul salarial în luna martie 2012 a înregistrat 3423,6 MDL.

Minimul de existență. Mărimea minimului de existență în anul 2011 a constituit în medie pentru o persoană 1503,0 MDL, fiind în creștere cu 9,4% comparativ cu anul precedent. Majorarea minimului de existență a fost determinată de creșterea prețurilor, în special la produsele alimentare. Pe categorii de populație, valoarea maximă a minimului de existență revine populației de vârstă aptă de muncă - 1582,8 MDL, în special bărbaților - 1661,9 MDL.

¹ Întreprinderile cu genul principal de activitate de servicii de piață prestate întreprinderilor, cu un număr de salariați de 20 și mai multe persoane, cuprinse în cercetarea statistică lunară privind indicatorii pe termen scurt (SERV TS)

Minimul de existență pentru pensionari a constituit 1305,6 MDL, atingând 86,9% din valoarea medie pentru toată populația. Minimul de existență pentru copii, în medie, a atins 1391,4 MDL, în dependență de vârsta copilului: de la 590,6 MDL pentru un copil în vârstă de până la 1 an, până la 1550,1 MDL pentru un copil în vârstă de 7-16 ani.

Veniturile disponibile ale populației. În anul 2011, veniturile disponibile ale populației au constituit 1444,7 MDL, în medie, pentru o persoană lunar. În termeni reali, veniturile populației au crescut cu 5,4%. În funcție de mediul de reședință, veniturile populației urbane au fost, în medie, de 1,5 ori mai mari decât ale populației rurale. În mediul urban, principala sursă de formare a veniturilor este activitatea salariată – 57,3% și prestațiile sociale – 15,2%. Pentru populația din mediul rural, cea mai importantă sursă de venit la fel este activitatea salariată – 30,6%, prestațiile sociale – 21,3%. Veniturile obținute din activitatea individuală agricolă au asigurat 19,6% din totalul veniturilor disponibile ale populației din mediul rural.

Cheltuielile de consum ale populației. Cheltuielile medii lunare de consum ale populației, în anul 2011, au constituit, în medie, pentru o persoană 1534,1 MDL. În termeni reali, populația a cheltuit, în medie, cu 3,9% mai mult comparativ cu anul precedent. Cea mai mare parte a cheltuielilor tradiționale este destinată consumului necesar alimentar – 42,5%. Pentru întreținerea locuinței o persoană a alocat, în medie, 18,1% din cheltuielile totale de consum, iar pentru îmbrăcăminte și încălțăminte – 10,4%. Alte cheltuieli au fost divizate în felul următor: pentru sănătate – 5,4%; transport – 5,2%; comunicații – 4,4%; dotarea locuinței – 3,6%; învățământ – 1,1% etc.

Protecția socială a populației. Numărul pensionarilor aflați la evidența organelor de protecție socială la 1 aprilie 2012 a constituit 640,3 mii pers. sau cu 15,1 mii pers. mai mult comparativ cu 1 aprilie 2011. Mărimea medie a pensiei lunare, stabilită la 1 aprilie 2012, a constituit 874,0 MDL, fiind în creștere cu 7,6% față de 1 aprilie 2011.

Ocrotirea sănătății. Morbiditatea populației de unele boli infecțioase, în ianuarie-martie 2012, se caracterizează prin majorarea cazurilor de îmbolnăviri de hepatite virale – 60 de cazuri, prin infecții intestinale acute – 3955 de cazuri, tuberculoză a organelor respiratorii – 857 de cazuri și a cazurilor de varicelă – 4178 de cazuri. Totodată, au fost înregistrate mai puține cazuri de îmbolnăviri prin gripă (144 de cazuri față de 4,4 mii cazuri în ianuarie-martie 2011) și a infecțiilor acute ale căilor respiratorii cu localizări multiple (67,9 mii cazuri față de 125,7 mii). În medie, la 100 mii populație revin 1906 cazuri de infecții acute ale căilor respiratorii, 111 cazuri de infecții intestinale acute, 117 cazuri de varicelă etc.

Infracțiuni. În ianuarie-martie 2012 s-au înregistrat 7,8 mii de infracțiuni. Din totalul infracțiunilor circa două treimi sunt înregistrate în localitățile urbane. În medie, la 10 mii populație revin 22 de infracțiuni. Cel mai mare nivel de infracționalitate a fost înregistrat în municipiul Bălți – 34 de infracțiuni la 10 mii de locuitori, ce respectiv depășește nivelul mediu pe țară de 1,5 ori. Un nivel înalt al criminalității a fost înregistrat și în municipiul Chișinău – 31 de crime la 10 mii locuitori și raionul Criuleni – 24 de crime la 10 mii locuitori, iar cel mai redus nivel în raionul Fălești – 8 crime la 10 mii locuitori. În ianuarie-martie 2012 au fost înregistrate mai multe infracțiuni economice (cu 67,5%), contra familiei și minorilor (cu 58,7%), privind viața sexuală (cu 53,3%), contra sănătății publice și conviețuirii sociale (cu 15,3%). Totodată, au fost înregistrate mai multe cazuri de fabricare a banilor falși (de 2,1 ori), cazuri de viol (cu 43,9%), de tâlhării (cu 40,0%), omor (cu 32,4%), cazuri de contrabandă (cu 21,1%) și cazuri de huliganism (cu 4,4%).

Capitolul I

PRODUȚIA

În primul trimestrul al anului 2012 produsul intern brut a fost de 18096 mil. lei în prețuri curente, cu o creștere în termeni reali de 1,0%. Comparativ cu anii precedenți, 2010-2011, se observă o tendință de scădere a ritmului de creștere. Scăderea activității în UE a avut efecte negative mai mari asupra economiei Republicii Moldova, decât s-a anticipat anterior. Cele mai afectate sectoare au fost industria și cel public, impozitele pe produs.

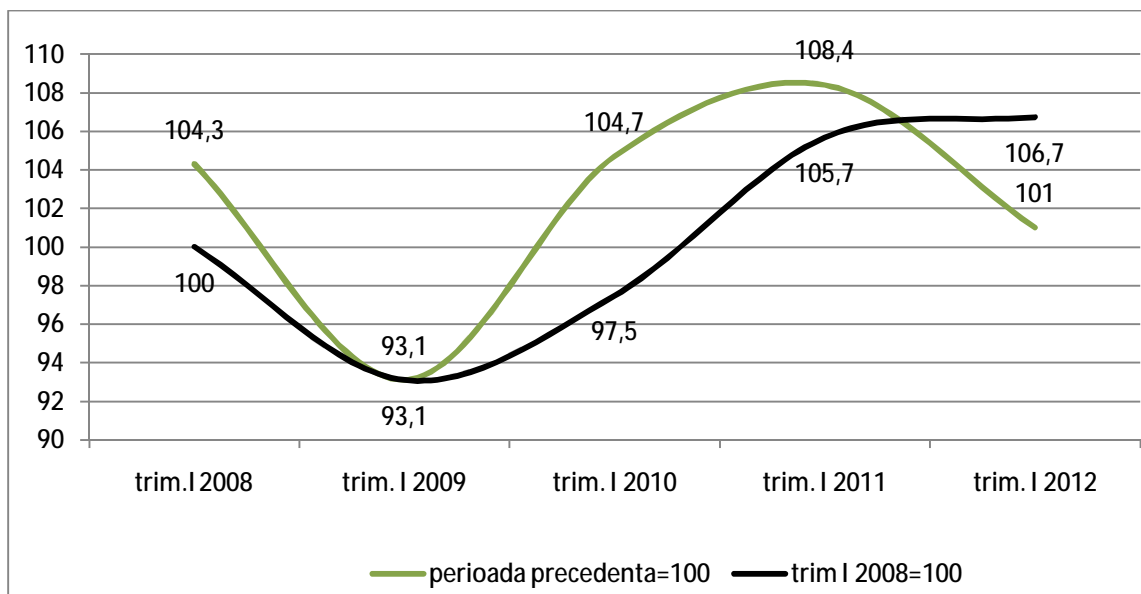

Figura 1.1. Evoluția PIB în primele trimestre 2008-2012, %

Sursa: Calculele autorului în baza datelor BNS

Produsul intern brut pe categorii de resurse

În perioada ianuarie-martie 2012 componentele PIB au avut o evoluție neunivocă. În special, ca reflexie a deficiențelor și politicilor fiscale, au scăzut impozitele pe produs. În schimb, VAB a crescut cu 1,5% comparativ cu 2011. Valoarea adăugată brută produsă în sectorul de bunuri s-a micșorat față de perioada similară a anului precedent cu 1,3%, ca urmare a reducerii valorii adăugate brute în industrie cu 2,1%, pe când VAB în servicii a crescut cu 2,6%. Industria a avut un rol negativ, înregistrând o scădere de 2,1%, pe când construcțiile, agricultura și comerțul au înregistrat valori pozitive. În ciuda evoluției modeste a industriei, în primul trimestru al anului 2012 s-a menținut tendința de creștere a ponderii acestei ramuri în structura PIB.

Valoarea adăugată brută produsă în sectorul servicii a fost destul de volatilă, au crescut construcțiile cu 9,8%, comerțul cu ridicata și amănuntul au crescut cu 4,6%, iar transporturile și comunicațiile stagnează, înregistrând o creștere de 0,3%.

În perioada dată impozitele nete pe produs au constituit 2828 mil. lei diminuându-se cu 1,6% față de ianuarie-martie 2011, în special impozitele pe produse s-au micșorat cu 2,2%, astfel s-a diminuat ponderea lor în structura PIB, constituind 16,1% sau cu 1,6 p.p. mai puțin decât în perioada similară a anului 2011.

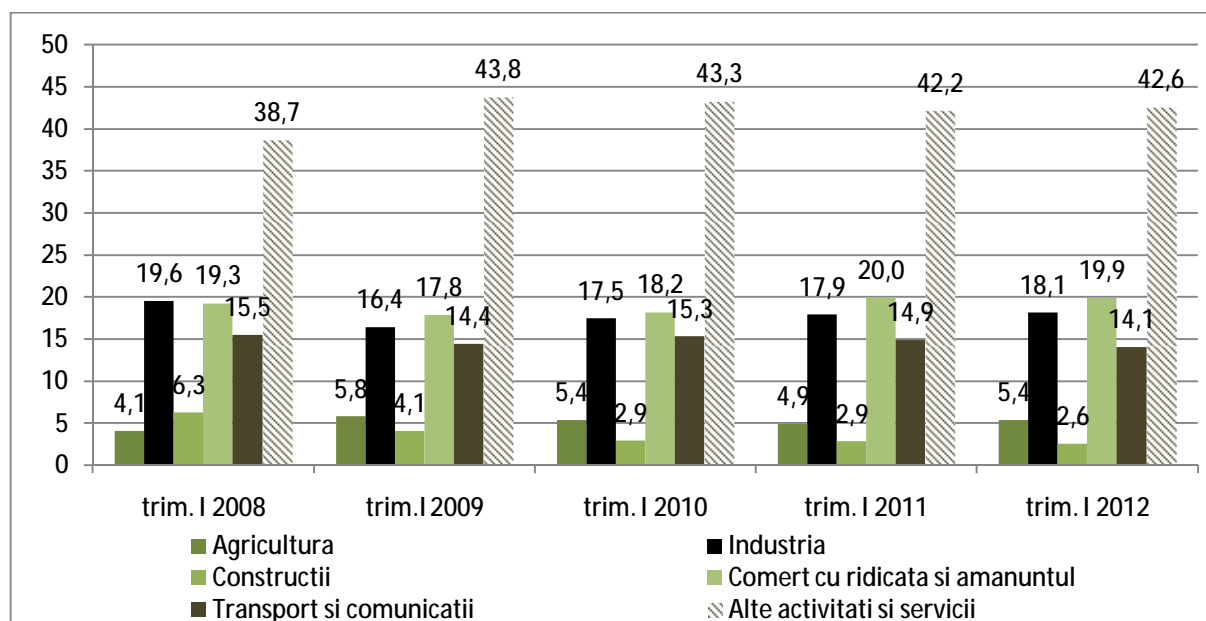

Figura 1.2. Structura bunurilor și serviciilor în total VAB, %

Sursa: Calculele autorului în baza datelor BNS

Din reprezentarea grafică de mai jos observăm faptul că în primul trimestru al anului 2012 gradul de influență a sectoarelor economice s-a diminuat considerabil față de aceeași perioadă a anului precedent, respectiv cu: în agricultură cu 0,2 p.p., industrie cu 1 p.p., comerț cu ridicata și amănuntul -2,2 p.p., transport și comunicații -0,3 p.p., alte activități cu 0,4 p.p., doar cea de construcții a sporit cu 0,1 p.p.

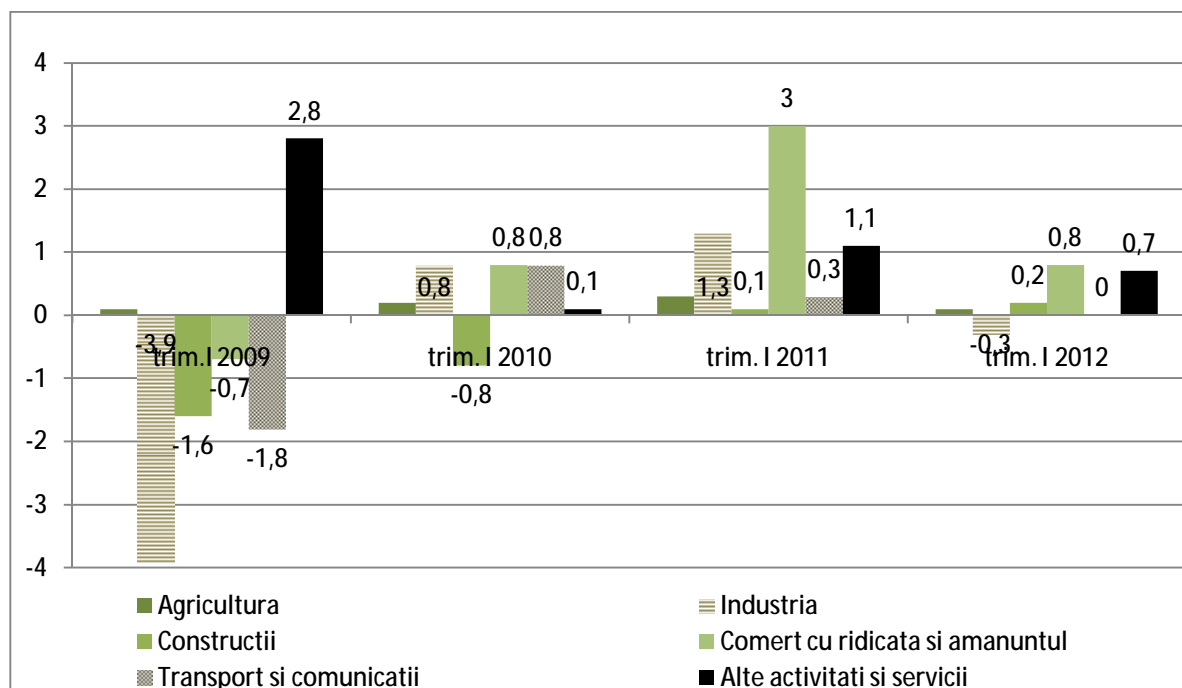

Figura 1.3. Gradul de influență a categoriilor de resurse la creșterea PIB, %

Sursa: Conform datelor BNS

Produsul intern brut pe categorii de utilizări

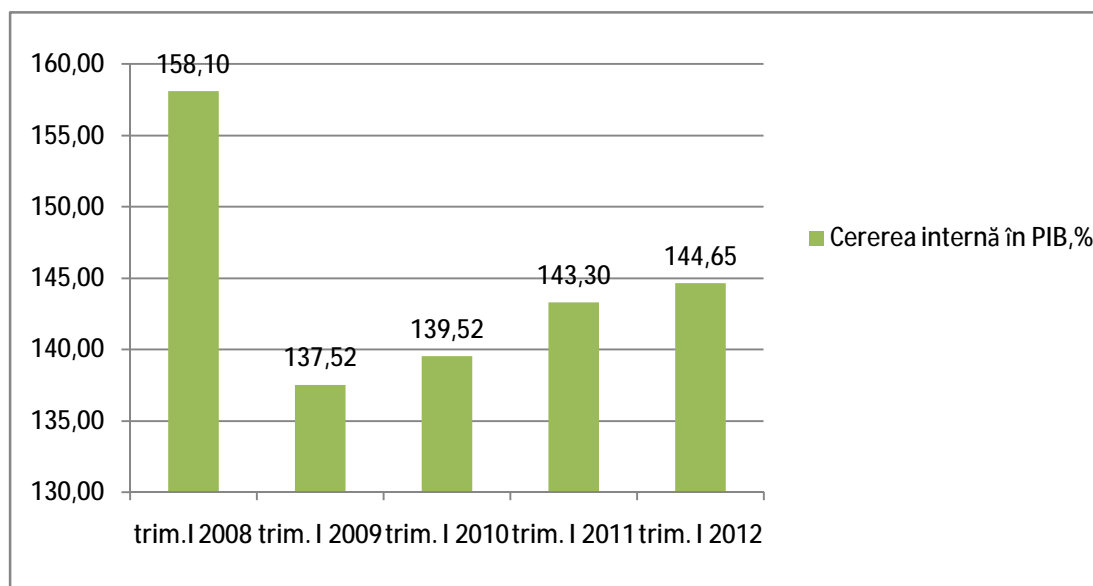
În ianuarie-martie 2012 majoritatea componentelor PIB pe categorii de utilizări au cunoscut creșteri, cu excepția consumului final obținut de administrația publică și cea privată. Consumul final a fost în creștere cu 1,9% în raport cu aceeași perioadă a anului precedent, influențând cu 2,4% majorarea PIB-ului. Creșterea a fost condiționată de majorarea consumului final produs în gospodăriile populației cu 2,8%.

Consumul final al administrației publice și instituțiilor cu scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației a scăzut cu 1,6% comparativ cu perioada similară a anului precedent. Formarea brută de capital a sporit cu 1,4%, în același timp, cu 0,4 p.p. s-a diminuat ponderea în PIB ajungând la nivelul de 15%. FBCF a influențat majorarea PIB cu 0,2%. Fapt datorat creșterii variației stocurilor, în perioada analizată, cu 5,3% față de perioada similară a anului precedent, și creșterii formării brute de capital fix cu 1,0%.

Tabelul 1. Ritmul de creștere a componentelor PIB, %

Componentele PIB	Trimestrul I 2010	Trimestrul I 2011	Trimestrul I 2012
Consumul final, total	1,5	9,7	1,9
Consumul final al gospodăriilor populației	2,5	11,9	2,7
Consumul final al administrației publice și cele private	-2,1	0,9	-1,6
Formarea brută de capital	17,4	32,5	1,4
Formarea brută de capital fix	-20,3	24,9	1,0
Variația stocurilor		77,8	5,3
Exportul de bunuri și servicii	4,7	31,5	8,2
Importul de bunuri și servicii	1,3	25,9	6,1

Sursa: Conform datelor BNS

Figura 1.4. Evoluția ponderii cererii interne în total PIB, %

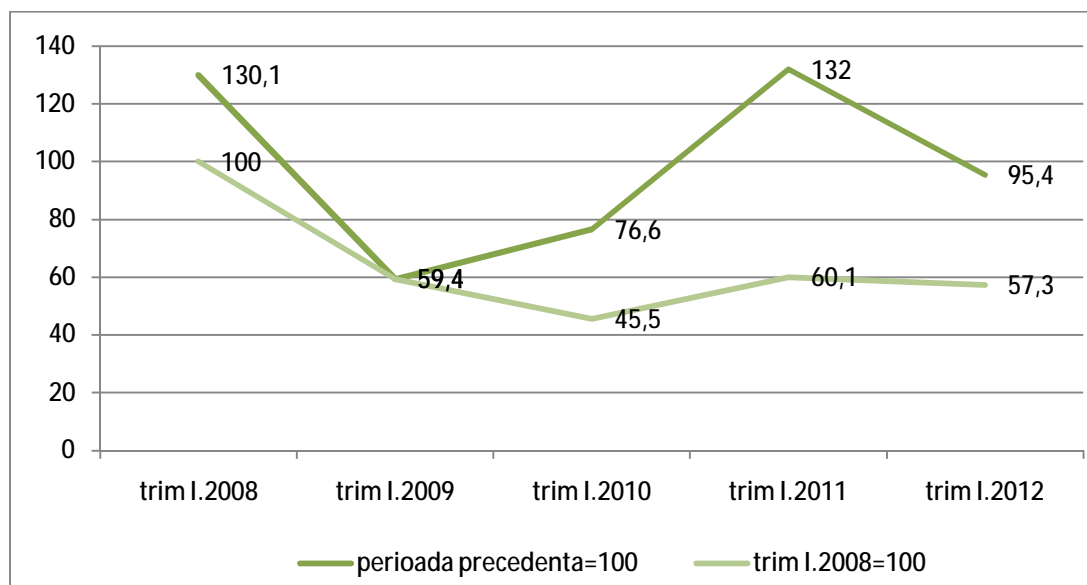
Sursa: Calculele autorului în baza datelor BNS

Se atestă creșterea exportului net, în I trim. al anului 2012, comparativ cu perioada similară a anului precedent, exportul a crescut cu 8,2%, iar importul cu 6,1%, situație relativ favorabilă, deoarece exporturile nete sunt condiționate de importurile masive, ponderea lor în PIB este de 91%. Consumul menajelor continuă să fie componenta principală a PIB-ului, în trimestrul I 2012,

ponderea în PIB a fost de 44,7%, ca rezultat al majorării ritmului de creștere cu 1,4 p.p. față de aceeași perioadă a anului trecut.

Investiții în active materiale pe termen lung

În trimestrul I al anului curent s-au realizat investiții în mărime de 1784,6 mil. lei, diminuându-se cu 4,6% față de perioada similară a anului precedent, pe toate formele de proprietate. În comparație cu perioada de criză din 2009 investițiile s-au redus cu 2,1% și față de trim. I 2010 cu 2,8%. Investițiile efectuate asupra lucrărilor de construcție și montaj s-au majorat cu 4,9% față de ianuarie-martie 2011, în schimb cele investite în utilaje și mașini, alte lucrări și cheltuieli s-au redus cu 1,5% și 52,2%.

Figura 1.5. Evoluția investițiilor în active materiale pe termen lung,%

Sursa: Calculele autorului în baza datelor BNS

Structura investițiilor pe forme de proprietate în perioada analizată denotă faptul că ponderea cea mai mare o deține investițiile venite din partea întreprinderilor private cu 43,4%, urmate de cele publice cu 30,4%, și a întreprinderilor mixte 14,5%.

Producția de bunuri și servicii

Industria

În perioada ianuarie-martie 2012 indicele producției industriale s-a diminuat cu 3,4 p.p. față de perioada similară a anului precedent, astfel a constituit 96,6%, comparativ cu perioada similară din anul de criză 2009, indicele de producție a sporit cu 20,8 p.p. Diminuarea din perioada curentă a fost influențată de micșorarea nivelului de producție obținut în industria extractivă cu 9,1%, în industria prelucrătoare cu 3,1% și de nivelul de producție și distribuție de energie electrică și termică cu 3,8%.

Industria alimentară și cea de băuturi s-a micșorat față de ianuarie-martie 2011 cu 0,9%. Această modificare a fost cauzată de influența următoarelor activități: fabricarea produselor de morărit, care au scăzut cu 44% datorită reducerii exportului acestor produse cu 58,7% și creșterii importului cu 32,3%, fabricarea de cacao, ciocolată și produse zaharoase de cofetărie s-a diminuat cu 23,4%, prelucrarea și conservarea fructelor și legumelor cu 12,5%, fabricarea vinului 6,7%.

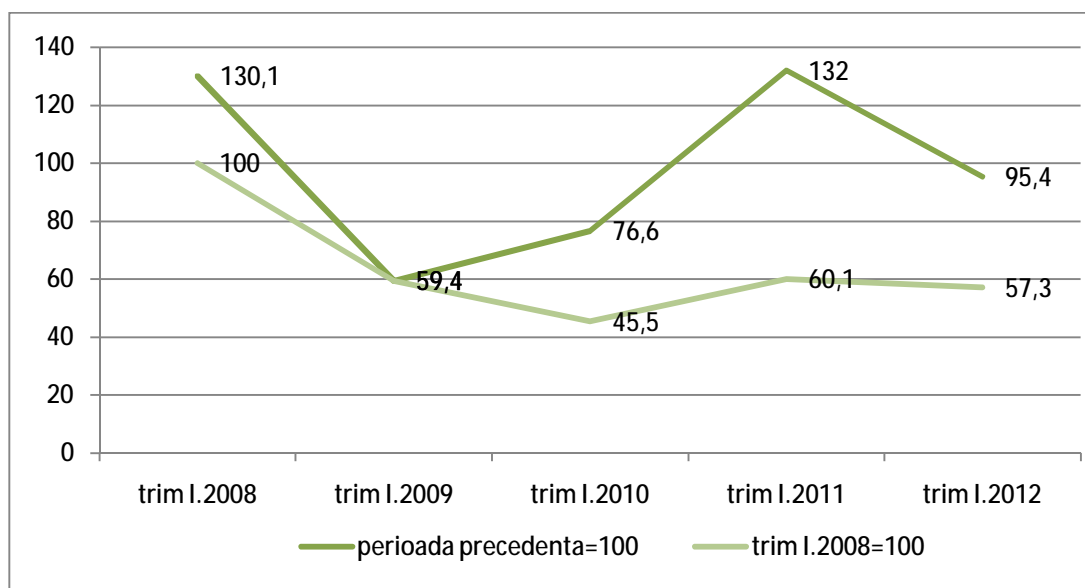

Figura 1.6. Evoluția indicilor producției industriale în trimestrul I 2008-2012, %
Sursa: Calculele autorului în baza datelor BNS

În același timp diminuări considerabile au fost înregistrate și la alte tipuri de activități ca: fabricarea produselor de tutun 57,9%, industria metalurgică 34,9%, industria chimică 31,4%, fabricarea hârtiei și a cartonului 13,9%, fabricarea de mașini și echipamente 10,4%.

Unele elemente pozitive de creștere au avut loc în activitățile: producția, prelucrarea și conservarea cărnii și produselor din carne 15,5%, fabricarea produselor lactate 10,9%, fabricarea uleiurilor și grăsimilor vegetale și animale 15,8%, fabricarea produselor textile 13,7%, fabricarea apei minerale și a băuturilor răcoritoare 8,6%, producția de mobilier 0,8%. Aceste tendințe de creștere au fost influențate de sporirea exportului acestor produse în trimestrul I, respectiv: producția din carne a sporit de 2 ori, fabricarea produselor lactate cu 0,4%, fabricarea uleiurilor și grăsimilor vegetale și animale cu 15,3%.

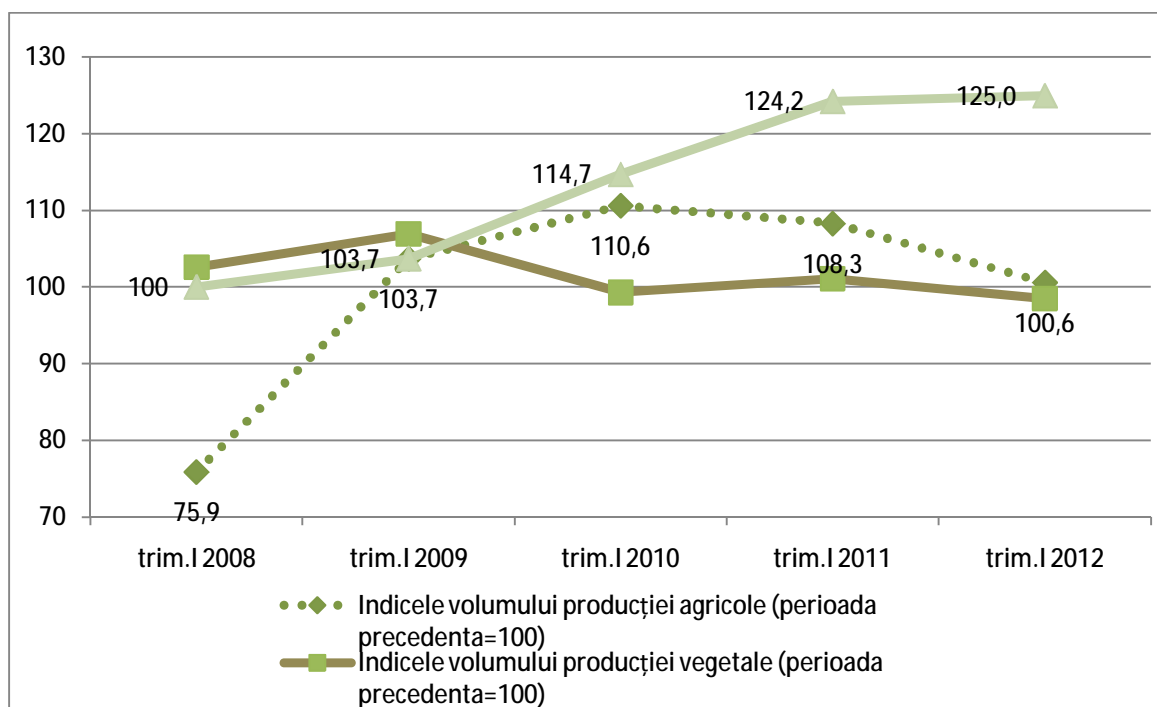
În perioada analizată se menține tendința de micșorare a producției și distribuției de energie electrică cu 3,9%, cât și aprovizionarea cu aburi și apă caldă – 3,8%.

În trim. I al anului 2012 s-a obținut o valoare a producției fabricate de 6561,3 mil. lei prețuri curente. Ponderea cea mai mare care a contribuit la formarea acestei valoare i-a revenit producției obținute de întreprinderile municipiului Chișinău cu 65,8%, urmată de cele din regiunea Nord cu 17,5%, Centru 12%, Sud 2,8%, UTA Găgăuzia 1,9%. La capitolul producției livrate pe piața externă ponderea majoră revine întreprinderilor din regiunea Sud cu 68,6%, UTA Găgăuzia 56,1%, fiind mai aproape de zonele economice libere, Centru 55,8%, Nord 35,4%, mun. Chișinău 20,7%.

Agricultura

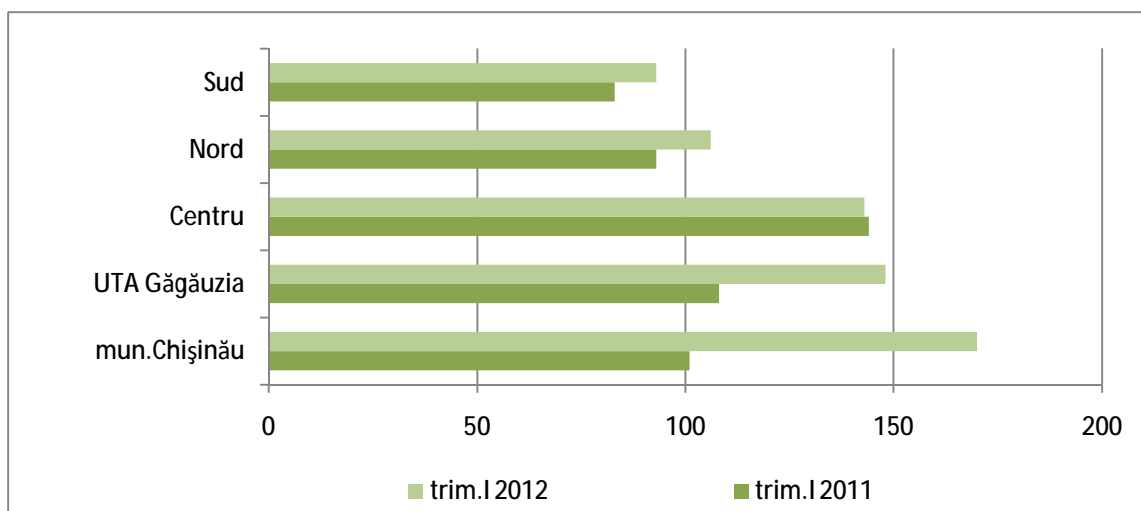
În perioada ianuarie-martie 2012 producția agricolă a atins pragul de 1251 mil. lei, astfel majorându-se față de perioada similară a anului precedent cu 0,6%, prețuri comparabile. Deci, ponderea cea mai mare în producția agricolă o deține producția animalieră 94,4% obținută de totalitatea gospodăriilor populației și de fermieri, urmată de producția vegetală cu 5,5%.

Aceste creșteri au fost stimulate de influența pozitivă a creșterii efectivului de vite și păsări cu 1,7%, în special cele crescute de întreprinderile agricole cu 8%, în urma căruia s-a produs și mai mult lapte față de trimestrul I. 2011 cu 14,9%. În același timp se observă o diminuare semnificativă a producției de ouă cu 5,1 p.p. față de perioada respectivă a anului precedent, în special cele produse în gospodăriile casnice cu 11,2 p.p., întreprinderile agricole cu doar 0,7 p.p.

Figura 1.7. Evoluția indicilor volumului producției agricole, %

Sursa: Calculele autorului în baza datelor BNS

Figura 1.8. Volumul producției de lapte de vacă pe regiuni geografice, %

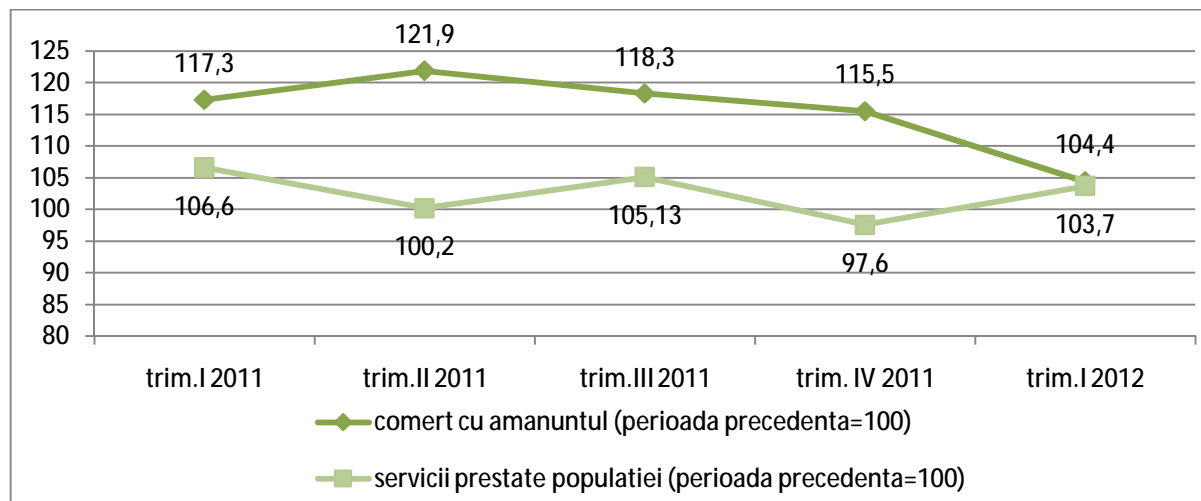
Sursa: Conform datelor BNS

De menționat că în această perioadă numărul capetelor de ovine și caprine a fost de 872,3 mii capete, sporind față de perioada similară 2011 cu 5,3%, în special cele crescute în gospodăriile populației cu 5,4 p.p. ponderea în total ovine fiind de 97,2% în urma căruia s-a majorat producția și conservarea produselor din carne cu 15,5%. De asemenea efectivul de porci a sporit cu 0,7%. Unele micșorări au fost observate asupra numărului de bovine și vaci, respectiv cu 2,5%, și 5,2%.

În perioada analizată volumul producției de lapte de vaci a cunoscut unele majorări semnificative în municipiul Chișinău cu 70%, urmată de UTA Găgăuzia cu 48%, regiunea Centru cu 43%. Unele scăderi au fost înregistrate la întreprinderile agricole din Sud cu 7%.

Comerț și Servicii

Întreprinderile, activitatea de bază a cărora o constituie comerțul cu amănuntul, în trimestrul I 2012 au obținut o creștere de 4,4% a volumului cifrei de afacere, urmată de cea de prestarea serviciilor populației cu 3,7%.

Figura 1.9. Evoluția indicilor valorici ai cifrei de afacere pentru comerț cu ridicata și serviciile prestate populației, %

Sursa: Conform datelor BNS

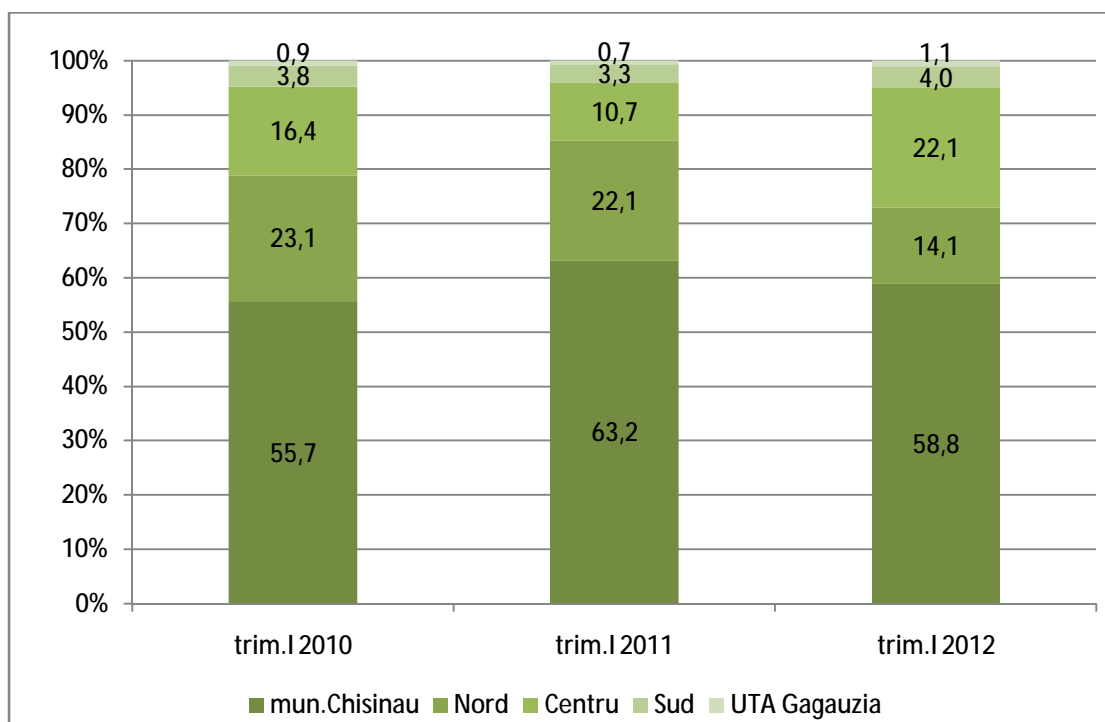
Pe parcursul perioadei ianuarie-martie indicii valorici privind cifra de afacere la întreprinderile care oferă servicii de comerț cu ridicata s-a micșorat față de perioada similară a anului precedent cu 3,7%, iar cel de prestarea serviciilor, în special întreprinderilor, a scăzut cu 0,2%.

Transportul

În trimestrul I 2012 au fost transportate mărfuri în volum de 1477,9 mii tone, care s-a diminuat cu 26,5% față de perioada respectivă a anului precedent. O creștere față de perioada similară a anului precedent a avut-o transportul aerian de mărfuri de circa 55%. În același timp a scăzut transportarea mărfurilor de tip transport feroviar, fluvial, auto, cu 40,8%, 15,5%, 5,5%.

În perioada respectivă au fost transportate mărfuri în volum de 762 mii tone cu transportul auto, iar parcursul mărfurilor fiind de 502,7 mii tone-km. Întreprinderile ce au ca activitate deplasarea mărfurilor cu transport auto, în special cele din municipiul Chișinău, au avut o pondere înaltă în total de 58,8%, urmată de cele din regiunea Centru cu 22%, Nord 14,1%.

În ianuarie-martie 2012 au fost transportați pasageri pe toate tipurile de transport în număr de 57896,8 mii pasageri cu 0,6% mai mulți față de perioada precedentă. Această sporire se datorează creșterii numărului de pasageri transportați pe cale aeriană cu 16,5%, urmată de autobuze și microbuze cu 0,9%. Nu atât de bine stăm la capitolul transportării pasagerilor cu tipul de transport feroviar, fluvial și taximetre care s-a diminuat în această perioadă respectiv cu 8,8%, 12,2%, 12,3%. Unele schimbări semnificative se atestă și asupra parcursului de pasageri, care a crescut în perioada respectivă cu 5,3%.

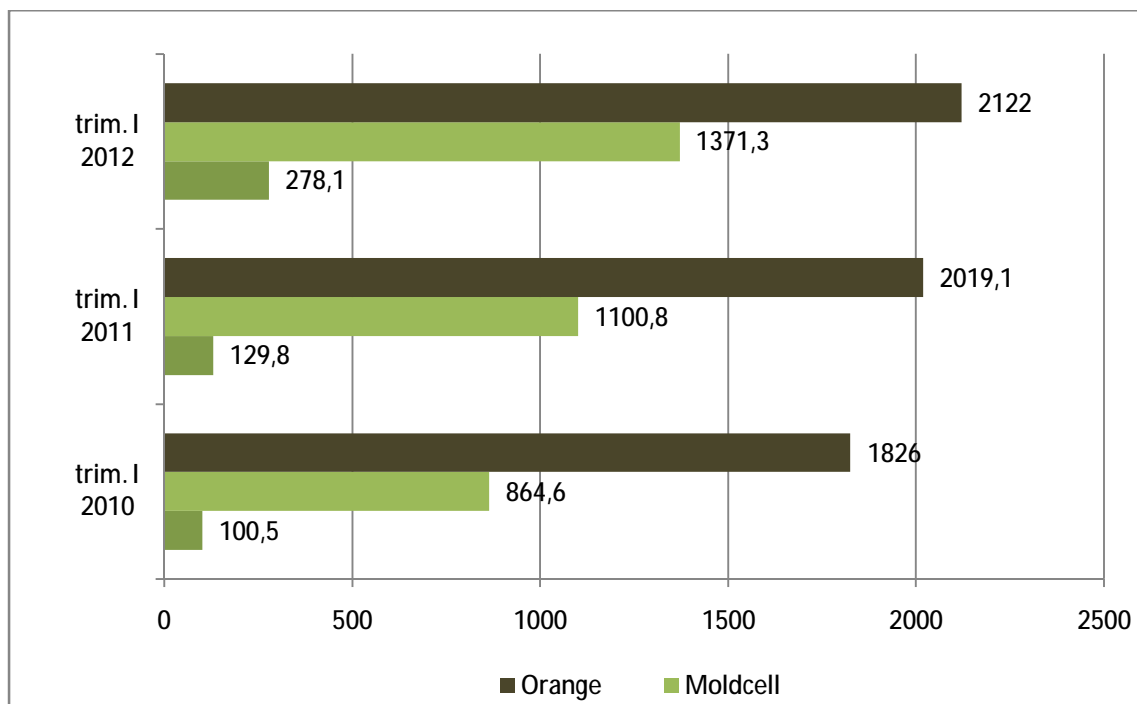

Figura 1.10. Structura mărfurilor transportate cu tipul de transport auto pe regiuni de dezvoltare, %

Sursa: Calculele autorului în baza datelor BNS

Comunicațiile

În perioada ianuarie-martie 2012 a avut loc o majorare a corespondenței poștale cu 6,8%, a coletelor cu 5,9%, cât și a telegramelor cu 2,7%. În același timp s-au evidențiat unele diminuări asupra expedierii ziarelor și revistelor cu 6,9%.

Figura 1.11. Evoluția numărului de utilizatori mobili, mii

Sursa: Conform datelor ANRCETI

Numărul de convorbiri la telefonia fixă națională a înregistrat o creștere de 13,4%, în schimb cele internaționale au scăzut cu 16,8%.

În RM activează trei mari întreprinderi de telefonie mobilă, dintre care primul loc după cifra de afacere pe care îl deține Orange Moldova cu valoarea de 576,6 mil. lei, mai puțin față de perioada similară a anului precedent cu 2,3 mil. lei sau ponderea în total fiind de 70,28%.

În conformitate cu datele reprezentate în graficul de mai sus, se observă că de la perioadă la perioadă numărul de utilizatori mobili a crescut la toate cele trei întreprinderi. Comparativ cu trim. I 2010 numărul de utilizatori mobili Moldcell a crescut cu 58,6%, iar cei de la orange cu 16,2%. Aceasta denotă faptul că serviciile oferite de compania Moldcell au cunoscut o performanță destul de semnificativă pentru a putea atrage clienții de pe piața de telefonie mobilă.

În perioada analizată se atestă unele creșteri și asupra structurii utilizatorilor pre-pay care a constituit în această perioadă 73,93%, mai mult față de perioada precedentă cu 4,78 p.p. în schimbul micșorării utilizatorilor post-paid cu 4,76 p.p. față de ianuarie-martie 2011.

Turismul

În trimestrul I 2012 în structurile de primire turistică colectivă au fost cazați în număr de 35770 turiști sau cu 11,9% mai mulți față de ianuarie-martie 2011, dintre care 16247 turiști nerezidenți. Ponderea cea mai mare fiind menținută de hoteluri și moteluri cu 64,7%, urmată de structuri de întremare cu 20,3%.

În această perioadă prin intermediul agențiilor de turism și operatorilor turistici, turiștii străini au vizitat Republica Moldova în număr de 1384 turiști, ponderea cea mai mare fiind înregistrată de turiștii din Federația Rusă de 20%, România 18,5%, Ucraina 6,6% și SUA 5,9% în scopuri de odihnă, afaceri. Numărul turiștilor moldoveni plecați în străinătate în perioada analizată a fost 12887 turiști, care și-au petrecut vacanța, în cea mai mare parte în România 34,3% din total, Bulgaria 23,9%, Ucraina 7,2%, Turcia 4,7%, Egipt 4,7%, mai puțin în SUA, Federația Rusă, Germania, Suedia, Spania, Olanda.

Capitolul II

PREȚURI ȘI RATE DE SCHIMB

În perioada ianuarie-martie 2012 indicele prețurilor de consum a crescut cu 6,1%, comparativ cu perioada similară a anului trecut. În aceeași perioadă, componentele IPC au înregistrat următoarele majorări: produse alimentare – 4,7%, produse nealimentare – 5,1%, servicii – 9,2%. După ce în trimestrul IV al anului 2011 s-a înregistrat stabilizarea inflației, nivelul acesteia situându-se sub 9%, în primele 5 luni ale anului 2012 se atestă o continuă reducere a ritmurilor de creștere a prețurilor – de la 6,9% în ianuarie la 4,1% în mai. Evoluția inflației în trimestrul I 2012 a fost determinată de majorările de prețuri la gaz și combustibil produse în decursul anului 2011.

În primul trimestru al anului 2012, indicii lunari ai prețurilor, calculați comparativ cu perioadele similare ale anului 2011, au avut următoarele creșteri: în ianuarie cu 6,9%, în februarie cu 6,1%, iar în martie cu 5,4%. În această perioadă, cel mai mult au crescut prețurile la servicii: în expresie lunară, comparativ cu perioadele similare ale anului precedent, s-au produs următoarele majorări: în ianuarie 11,8%, în februarie 8,9%, în martie 7,1%. Prețurile la produsele nealimentare au cunoscut un ritm de creștere relativ constant de aproximativ 5% (5% în ianuarie, 4,9% în februarie și 5,3% în martie). Prețurile la produsele alimentare au avansat cu câte 5% în ianuarie și februarie, iar în martie creșterea a fost de doar 4%. În lunile aprilie și mai ritmurile de creștere a prețurilor au continuat să scadă pentru toate categoriile de mărfuri.

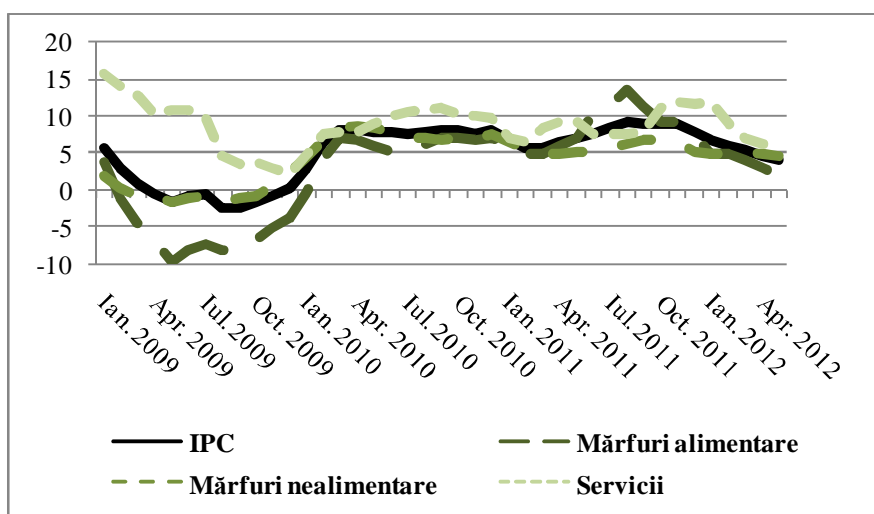

Figura 2.1. Ritmul anual de creștere a IPC și a componentelor sale, %

Sursa: conform datelor Biroului Național de Statistică

În primul trimestru al anului 2012, cele mai mari majorări de prețuri, comparativ cu perioada similară a anului precedent, s-au produs pentru ouă – 53,9%, nuci – 14,8%, zahăr – 13,5%, carne de bovine – 11,6%, lapte – 11,2%. La fel, creșteri importante de prețuri s-au înregistrat pentru educație și învățământ – 11,3%, precum și pentru serviciile comunal-locative – 17,2% (scumpiri substanțiale s-au produs pentru gazele naturale din rețea – 31,5% și încălzirea centrală – 23,4%). În același timp, s-au înregistrat reduceri esențiale de prețuri la unele categorii de produse, în special la legume: morcov – 27%, usturoi – 21,7%, ceapă – 18,2%, varză – 15,7%, precum și la cartofi – 31%.

În ianuarie 2012 s-au realizat modificări în calculul indicatorului inflației de bază, prin includerea medicamentelor și a serviciilor de telecomunicații la componenta servicii cu prețuri

reglementate (evoluțiile inflației de bază descrise în ultimile 2 ediții reflectă schimbările menționate și sânt diferite de cele prezentate în edițiile anterioare). Începând cu luna septembrie 2011 inflația de bază cunoaște o continuă descreștere, iar în lunile aprilie și mai ritmurile de creștere a prețurilor au devansat nivelurile inflației de bază. Moderarea nivelului inflației este cauzată de temperarea ritmurilor de creștere a prețurilor pentru produsele alimentare.

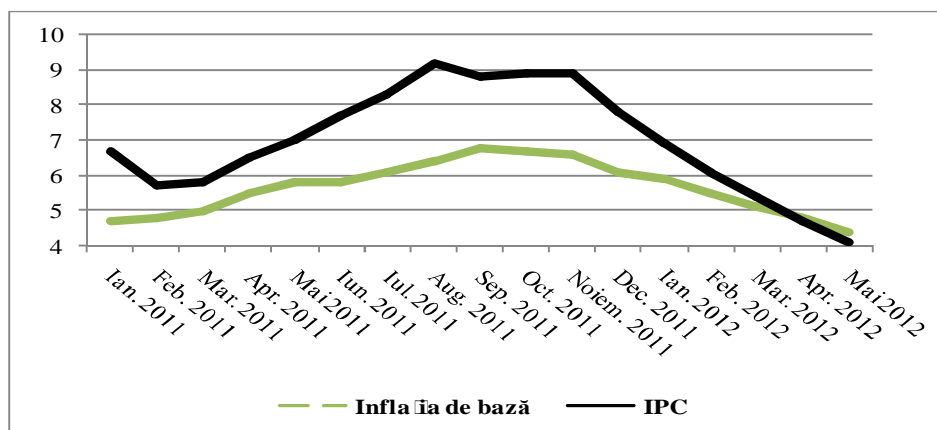

Figura 2.2. Ritmul anual de creștere a inflației de bază și a IPC, %

Sursa: conform datelor Biroului Național de Statistică

În primul trimestru al anului 2012 indicele prețurilor producției industriale s-a majorat cu 7,8%, comparativ cu perioada similară a anului trecut. Pe parcursul primului trimestru al anului 2012 se atestă o decelerare în evoluția prețurilor producției industriale: în luna ianuarie s-a înregistrat o avansare de 10,4%, comparativ cu aceeași perioadă a anului 2011, în februarie și martie majorările au fost de doar 6,6 și 6,5%. Tendința de temperare a ritmurilor de creștere a prețurilor a continuat în lunile aprilie și mai, cu majorări de 5,8 și 5,7%. În primul trimestru al anului 2012 în subsectoarele industriei s-au înregistrat următoarele creșteri:

- ü în sectorul energetic o creștere cu 10,8% (majorările lunare, comparativ cu perioada similară a anului trecut au fost de: 14,8% în ianuarie și 10,49,6% în februarie și martie);
- ü în industria prelucrătoare indicele prețurilor a avansat cu 7,2% (creșterile lunare au fost de 9,8% în ianuarie, de 6% în februarie și de 5,9% în martie);
- ü în industria extractivă, prețurile au înregistrat o scădere de 0,5% (în ianuarie prețurile s-au redus cu 1,6%, în februarie au crescut cu 1,1%, iar în martie au descrescut cu 1,1%).

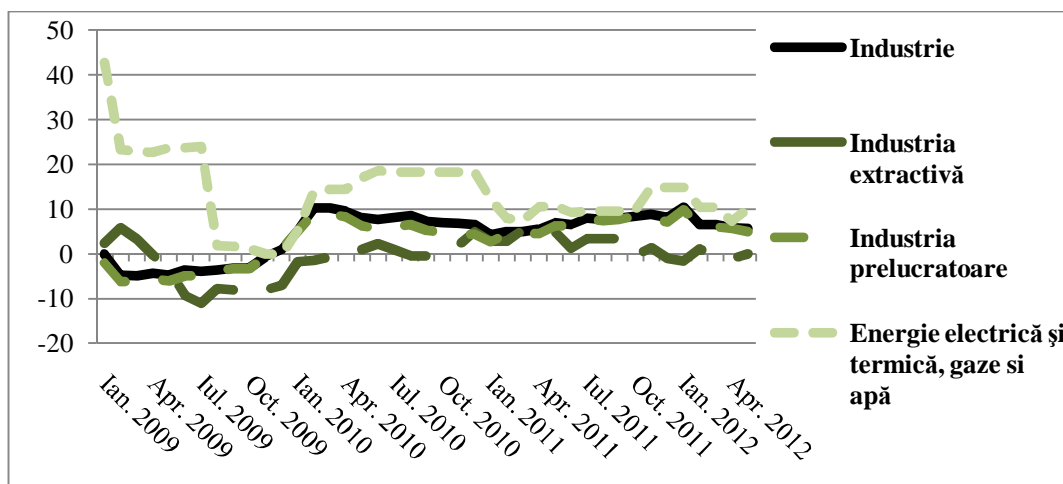

Figura 2.3. Ritmul anual de creștere a indicelui prețurilor producției industriale și a componentelor sale, %

Sursa: conform datelor Biroului Național de Statistică

În trimestrul I 2012, niveluri avansate a majorării prețurilor, comparativ cu perioada similară a anului 2010, s-au înregistrat la: fabricarea băuturilor alcoolice distilate – 56,7%, producerea energiei electrice – 24,5%, aprovizionarea cu aburi și apă caldă – 16,1% și fabricarea produselor de morărit, a amidonului și a produselor din amidon – o creștere de 15,2%.

Prețurile în construcții continuă să crească, prelungind tendința începută în trimestrul II al anului 2010. În trimestrul I 2012, comparativ cu perioada similară a anului precedent, prețurile au crescut cu 9,4%. Pe parcursul perioadei, în profil sectorial cele mai mari creșteri de prețuri la construcții au fost înregistrate în construcția de locuințe – 12,1%, transport – 11% și agricultură – 10,6%.

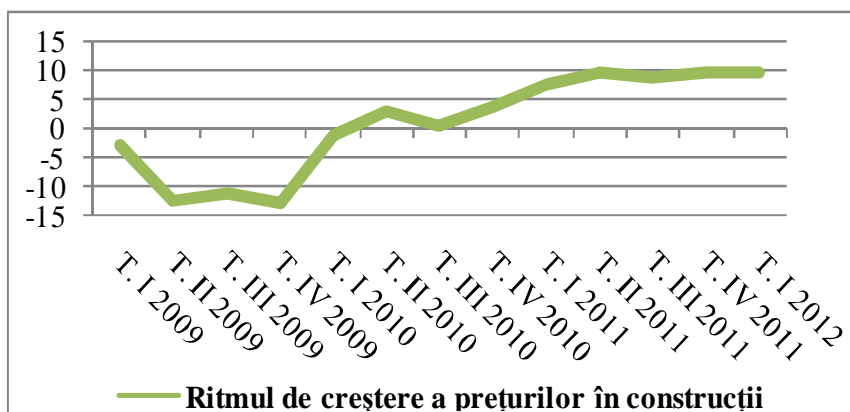

Figura 2.4. Ritmul de creștere a prețurilor în construcții, %
(față de aceeași perioadă a anului precedent)

Sursa: conform datelor Biroului Național de Statistică

Prețurile produselor agricole au cunoscut o evoluție descendentă în primul trimestru al anului 2012, micșorându-se cu 0,4%, comparativ cu perioada similară a anului trecut. Reducerea prețurilor producției agricole a fost cauzată de micșorarea prețurilor la produsele vegetale cu 10,2%, în timp ce prețurile produselor animaliere s-au majorat cu 13,8%. Pentru produsele vegetale, cele mai mari reduceri de prețuri s-au înregistrat la cartofi – 74,9%, struguri – 51,8% și legume – 42,1%. și sfeclă de zahăr – 24,6%. La produse de origine animalieră cele mai mari scumpiri s-au atesta pentru ouă alimentare – 17,9% și la vite și păsări în masă vie – 13,3%.

În perioada ianuarie-martie 2012 s-a înregistrat un curs mediu de 15,5 MDL/EUR, ceea ce reprezintă o apreciere de 5,8%, comparativ cu perioada similară anului 2011. După aprecierea monedei unice de la începutul anului, în luna februarie cursul a fost de 15,7 MDL/EUR în timp ce în ianuarie 2012 se înregistra un raport de 15,2 MDL/EUR, în lunile ce au urmat leul și-a întărit continuu pozițiile (în mai 2012 fiind atinsă cotația de 15,2 MDL/EUR). Evoluțiile financiare nefaste în zona EURO se reflectă și în raportul monedei naționale față de EURO. Pe de altă parte, în primul trimestru al anului 2012 cursul mediu al monedei naționale față de dolarul SUA a fost de 11,85 MDL/USD, apreciindu-se cu aproximativ 1,8% comparativ cu perioada similară a anului 2011. Pe parcursul primului trimestru al anului 2011 s-a produs o treptată temperare a ritmurilor de apreciere a leului față de USD, de la 3,3% în luna ianuarie, comparativ cu aceeași lună a anului 2011, la 0,85% în luna martie. În lunile aprilie și mai o USD s-a apreciat față de MDL cu 1% și 2,3%.

În trimestrul I al anului 2012, comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent, cursul real al monedei naționale s-a apreciat față de principalele valute de referință: cu 4,9% față de MDL/USD și cu 8,9% față de MDL/EUR. Pe parcursul primului trimestru pentru cursul MDL/USD, ritmurile de apreciere s-au redus, de la 7% în ianuarie la 3,5% în martie, iar în luna mai deja s-a atestat o ușoară depreciere a leului față de dolarul SUA (cursul real MDL/USD s-a depreciat cu 0,07%). În același timp leul a continuat să se aprecieze față de moneda unică.

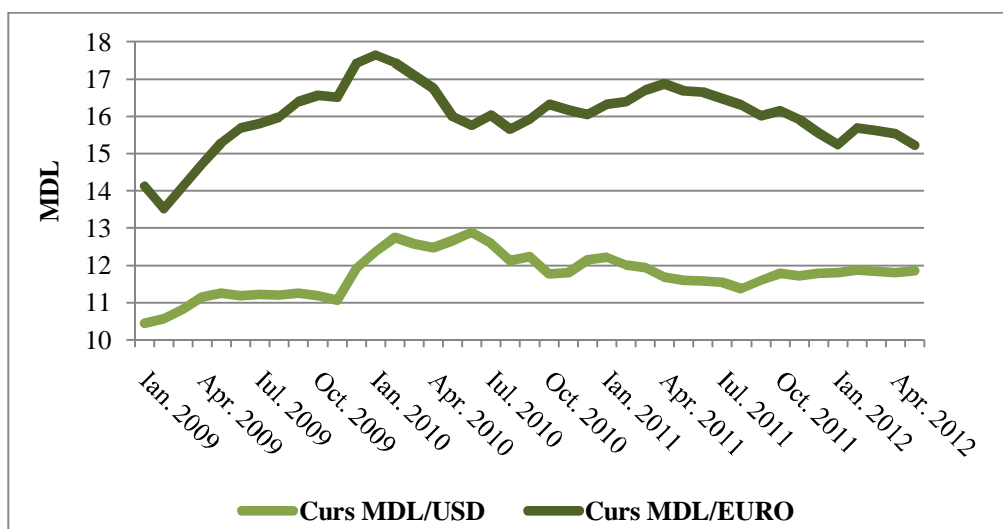

Figura 2.5. Evoluția cursului mediu lunar MDL/USD și MDL/EURO

Sursa: conform datelor Băncii Naționale a Moldovei

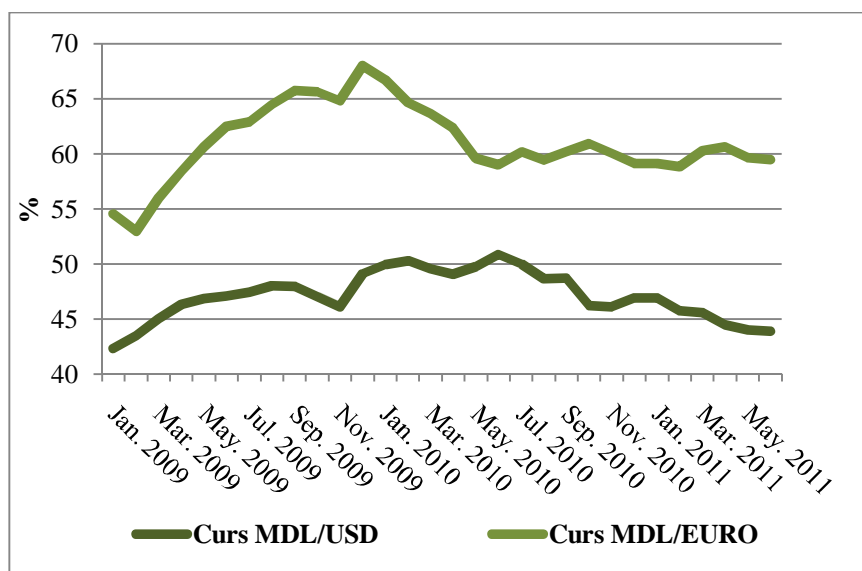

Figura 2.6. Evoluția cursului real MDL/USD și MDL/EURO (ian. 2000 = 100)

Sursa: calcule în baza datelor preluate de la Banca Națională a Moldovei

Regiunea din partea stângă a râului Nistru

În regiunea din partea stângă a râului Nistru trimestrul I al anului 2012 este caracterizat printr-un nivel moderat al inflației. În luna martie 2012, comparativ cu decembrie 2011 inflația a constituit 5,96%. În aceeași lună a anului 2012, comparativ cu luna decembrie 2011 componentele IPC au înregistrat următoarele modificări de prețuri: produse alimentare – 5,94%, produse nealimentare – 3,33%, servicii – 9,22%. Concomitent, prețurile producției industriale în martie 2012, față de decembrie 2011 s-au majorat cu 7%, iar prețurile de vânzare a producției agricole în perioada ianuarie-martie 2012 comparativ cu perioada similară a anului precedent s-au redus cu 2,4%.

În perioada ianuarie-martie 2012 cursul mediu față de USD a fost de 11,08 ruble din regiunea din partea stângă a râului Nistru pentru un dolar SUA, depreciindu-se cu 6,2% față de de aceeași perioadă a anului precedent.

Capitolul III

FINANȚE

3.1. Finanțe publice

Veniturile Bugetului public național

În primul trimestru al anului 2011 la BPN au fost acumulate venituri în sumă totală de 6582,7 mil. MDL, cu 460,7 mil. MDL sau cu 7,5% mai mult decât în perioada similară a anului 2011. Totodată, planul de încasări a fost realizat în volum de 91,5% (neîncasate fiind 609,7 mil. MDL), comparativ cu 98,4% la cât a fost executat planul de încasări pentru anul 2011, ceea ce ar putea constitui o premisă pentru neatingerea nivelului planificat al veniturilor fiscale pentru anul 2012.

Făcând o analiză a veniturilor pe bugetele constitutive, menționăm că la *bugetul de stat* pe toate componentele, veniturile în primul trimestru al anului 2012 au constituit 3804,7 mil. MDL, mai puțin cu 661,5 mil. MDL sau cu 14,8% față de prevederile perioadei de gestiune. Totodată, în comparație cu perioada similară a anului 2011, veniturile acumulate s-au majorat cu 151,1 mil. MDL sau cu 4,1%. În perioada raportată, partea de venituri a *bugetelor unităților administrativ-teritoriale* a fost realizată în sumă de 1794,0 mil. MDL sau la nivel de 100,3% față de prevederile perioadei de gestiune. Partea de venituri aferentă *bugetului asigurărilor sociale de stat* (incluzând transferurile de la bugetul de stat – 964,6 mil. MDL) a fost executată în sumă de 2269,5 mil. MDL, ceea ce este cu 11,7 mil. MDL sau cu 0,5% mai puțin față de prevederile perioadei de gestiune. Veniturile proprii au fost executate în sumă de 1574,9 mil. lei, care comparativ cu perioada similară a anului 2011 s-au majorat cu 158,2 mil. MDL sau cu 11,2%. La *fondurile asigurărilor obligatorii de asistență medicală* au fost încasate venituri în sumă totală de 771,6 mil. MDL, (incluzând transferurile de la bugetul de stat în sumă de 339,5 mil. MDL), cu 185,4 mil. MDL sau cu 19,4% mai puțin față de prevederile perioadei raportate. Veniturile proprii au fost executate în sumă de 432,1 mil. MDL, care comparativ cu perioada similară a anului 2010 s-au majorat cu 46,5 mil. MDL sau cu 12,1%.

Examinînd structura veniturilor BPN în primul trimestru al anului 2012 constatăm că partea dominantă continuă să fie formată din venituri fiscale (89%), ponderea în cauză majorându-se cu 7% comparativ cu perioada similară a anului precedent. De altfel, o creștere a ponderii comparativ cu primul trimestru al anului precedent a fost înregistrată și la compartimentul „Granturi”, toate celelalte ponderi, respectiv, diminuîndu-se.

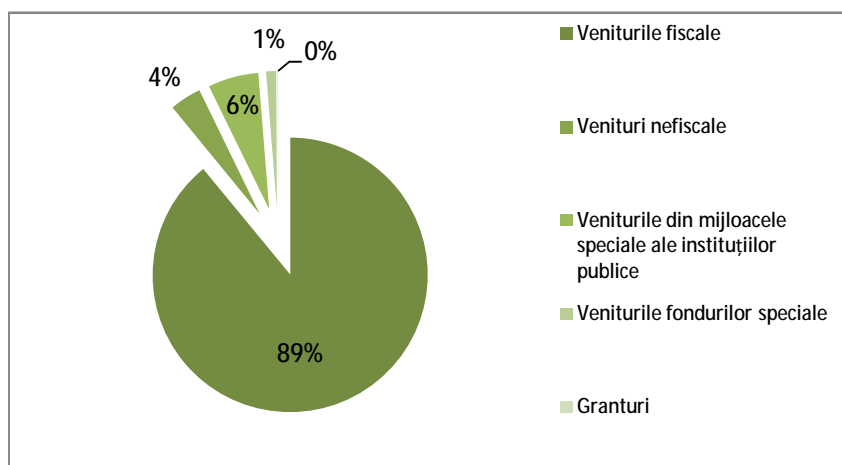

Figura 3.1.1. Structura veniturilor Bugetului public național în trimestrul I al anului 2012

Sursa: Conform datelor Ministerului Finanțelor

Comparativ cu trimestrul I al anului 2011, veniturile fiscale în perioada corespondentă a anului 2012 au crescut cu 26,4%. Spre comparație, creșterea valorii veniturilor fiscale în anul 2011 comparativ cu 2010 a reprezentat 14%.

Din veniturile fiscale, ponderea cea mai importantă o au veniturile din TVA (37,2% în trimestrul I al anului 2011), contribuțiile sociale – 27,2%, impozitul pe venit – 12,7%, accizele – 8,6% și primele obligatorii de asistență medicală – 7,4%.

Se menține tendința prevalării veniturilor indirecte în raport cu cele directe. Totodată, după cum s-a prognozat în ediția precedentă, se produc schimbări în acest raport odată cu majorarea, începând cu 01.01.2012, a cotei impozitului pe venitul persoanelor juridice de la 0% la 12%. Astfel, dacă în primul trimestru al anului 2011 ponderea impozitului pe venit a reprezentat 10,8%, atunci în perioada similară a anului 2012 ponderea în cauză reprezintă 12,7%.

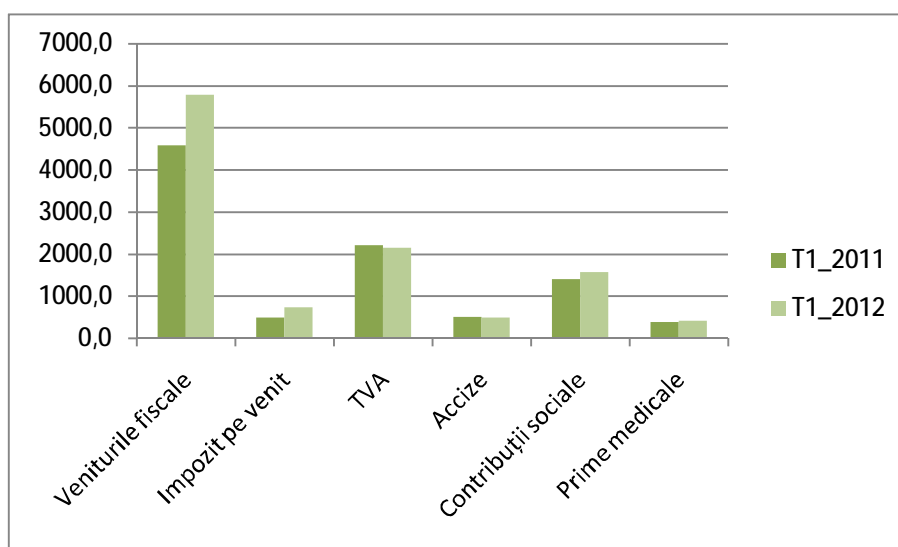

Figura 3.1.2. Structura veniturilor fiscale în trimestrul I al anilor 2011 și 2012, mil. MDL
Sursa: Conform datelor Ministerului Finanțelor

În ceea ce ține de încasările nefiscale, menționăm că în trimestrul I al anului 2012 acestea au constituit 240,5 mil. MDL, ponderea în total venituri fiind de 3,7%, în timp ce în perioada similară a anului 2011 acest indicator a fost de 4,3%.

Cea mai importantă contribuție la formarea veniturilor din granturi, o au granturile externe. Pentru perioada examinată a anului 2012, suma totală a veniturilor bugetare sub formă de grant a reprezentat 117,4 mil. MDL, din care 109,1 mil. MDL – granturi externe și 8,3 mil. MDL – granturi interne. De menționat că în comparație cu perioada similară a anului precedent, veniturile din granturi au crescut cu 245,1% sau cu 69,5 mil. MDL, ponderea acestora din total venituri majorându-se cu aproximativ 1 punct procentual în perioada examinată a anului 2012 comparativ cu perioada similară a anului 2011.

Cheltuielile Bugetului public național

În primul trimestru al anului 2012 din buget au fost efectuate cheltuieli în sumă totală de 7363,5 mil. MDL, cu 723,0 mil. MDL sau cu 10,9% mai mult decât în perioada similară a anului 2011. Partea de cheltuieli a bugetului public național s-a executat în sumă de 1896,3 mil. MDL, ceea ce constituie 79,5% față de planul prevăzut.

Făcând o analiză a părților componente a bugetului public național, menționăm că partea de cheltuieli a *bugetului de stat* s-a realizat în sumă de 4380,2 mil. MDL, ceea ce constituie 76,5% din planul prevăzut și este cu 371,9 mil. MDL sau cu 9,3% mai mult față de perioada respectivă a

anului 2011. De la *bugetele unităților administrativ-teritoriale* s-au efectuat cheltuieli în sumă totală de 1864,0 mil. MDL ceea ce constituie 74,4% față de planul prestabilit, astfel reprezentând o majorare cu 183,8 mil. MDL sau cu 10,9%, comparativ cu perioada similară a anului precedent. Partea de cheltuieli a *bugetului asigurărilor sociale de stat* a fost executată în sumă totală de 2365,4 mil. MDL sau în proporție de 99,5% față de plan și cu 260,0 mil. MDL sau cu 12,3% mai mult față de perioada respectivă a anului 2011. Cheltuielile *fondurilor asigurărilor obligatorii de asistență medicală* au fost realizate în sumă de 811,0 mil. MDL sau la nivel de 87,5% față de prevederile perioadei și cu 19,5 mil. MDL sau cu 2,3% mai mult ca în perioada respectivă a anului precedent.

Făcând o analiză a structurii cheltuielilor din BPN în primul trimestru al anului 2012 se observă că partea predominantă continuă să cuprindă cheltuielile de ordin social (76,1%), ponderea acestora diminuându-se cu 0,6 puncte procentuale comparativ cu perioada similară a anului precedent.

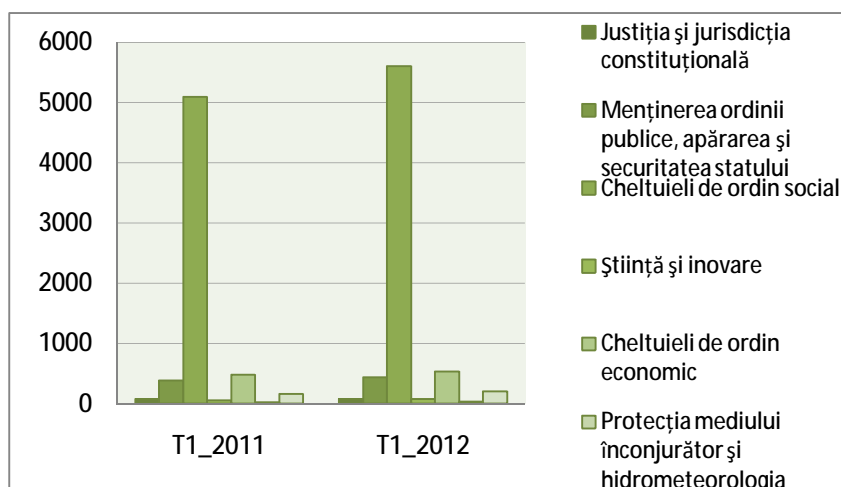

Figura 3.1.3. Volumul cheltuielilor realizate din BPN în trimestrul I al anilor 2011 și 2012, mil. MDL

Sursa: Conform datelor Ministerului Finanțelor

În primul trimestru al anului 2012, din total cheltuieli de ordin social, ponderea cea mai importantă o au cheltuielile privind asigurarea și asistența socială (49%), care demonstrează o creștere (+0,7%) pornind de la datele pentru perioada similară a anului 2011, aceasta pe fondul diminuării ponderii ocrotirii sănătății – 2,1 puncte procentuale. Alte componente din această grupă au înregistrat, de asemenea, o creștere a ponderii în total, cum ar fi: învățământul – cu 0,8 puncte procentuale, cultura, arta și sportul – cu 0,5 puncte procentuale. Cheltuielile de ordin social au fost realizate în primele trei luni ale anului 2012 cu 10% mai mult ca în perioada similară a anului 2011, pe toate componentele.

O altă componentă importantă a cheltuielilor publice o reprezintă cheltuielile de ordin economic, ponderea căroră în perioada examinată a anului 2012 a reprezentat 7,2% - pondere identică cu ponderea înregistrată în perioada similară a anului precedent. Principala componentă a cheltuielilor de ordin economic o reprezintă transporturile, gospodăria drumurilor, comunicații și informatică, care în primul trimestru a constituit 44,3% din total cheltuieli cu caracter economic. Ponderea cheltuielilor în cauză a crescut cu 10,4% comparativ cu perioada similară a anului precedent. De asemenea, ponderea cheltuielilor din agricultură, gospodărie silvică, gospodărie piscicolă și gospodăria apelor din total cheltuieli cu caracter economic a crescut cu 10,2 puncte procentuale comparativ cu perioada similară a anului precedent. În valori absolute, cheltuielile de ordin economic realizate în primul trimestru al anului 2012 au crescut cu 11,5% sau cu 55 mil. lei comparativ cu perioada similară a anului 2011.

Rezultatul financiar bugetar

Executarea bugetului de stat în primul trimestru al anului 2012 a rezultat cu un deficit în mărime de 575,5 mil. MDL.

Printre principalele surse de finanțare a deficitului bugetar se numără veniturile nete din vânzarea valorilor mobiliare de stat (87,4 mil. MDL), împrumuturile debursate din surse externe (119,7 mil. MDL), mijloace din vânzarea și privatizarea patrimoniului public (17,9 mil. lei) etc.

Soldurile în conturile bugetului de stat, la situația din 31 martie 2012, s-au micșorat cu 274,1 mil. MDL, comparativ cu situația din 1 ianuarie 2012 și au constituit 1521,4 mil. MDL.

Datoria publică

Potrivit situației din 31 decembrie 2011, soldul datoriei publice s-a majorat comparativ cu începutul anului cu 1 061,07 mil. MDL sau cu 4,6% și a constituit 24 005,37 mil. MDL.

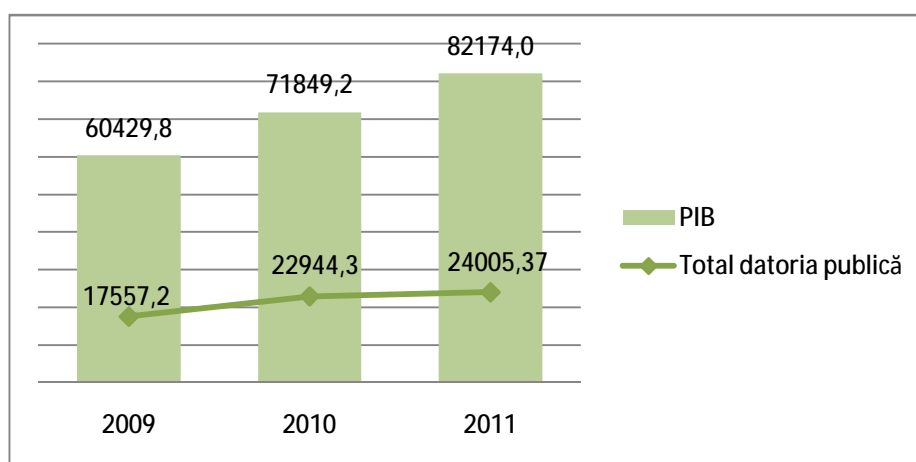

Figura 3.1.4. Evoluția comparată a datoriei publice în raport cu PIB în perioada 200–2011, mil. MDL

Sursa: Conform datelor Ministerului Finanțelor și Biroului Național de Statistică

Astfel, ponderea datoriei publice în PIB la finele anului 2011 reprezintă 29,2% și este mai mică comparativ cu momentul similar al anului precedent (31,9%) și mai mare ca ponderea înregistrată la finele anului 2009 (29,1%).

Datoria publică la data 31 decembrie 2011 este compusă din:

- Datoria de stat – 19 226,50 mil. MDL (80,1%);
- Datoria BNM – 3 024,73 mil. MDL (12,6%);
- Datoria întreprinderilor din sectorul public – 1 543,23 mil. MDL (6,4%);
- Datoria UAT – 210,91 mil. MDL (0,9%).

Modificarea soldului datoriei publice către finele anului 2011 în comparație cu anul precedent este condiționată de majorarea soldului datoriei tuturor componentelor ce formează datoria publică. Astfel, cel mai mult s-a majorat soldul datoriei BNM – cu 542,43 mil. MDL, după care datoria de stat - cu 355,72 mil. MDL și într-o măsură mai mică a crescut soldul datoriei UAT cu 141,83 mil. MDL și cel al întreprinderilor din sectorul public cu 21,10 mil. MDL.

Din altă perspectivă, din soldul total al datoriei publice, 70,9% sau 17016,37 mil. MDL reprezintă datoria publică externă, iar 29,1% sau 6989,00 mil. MDL – datorie publică internă. Comparativ cu situația de la sfârșitul anului 2010, ponderea datoriei publice externe în datoria publică totală s-a diminuat nesemnificativ, cu circa 0,6 puncte procentuale.

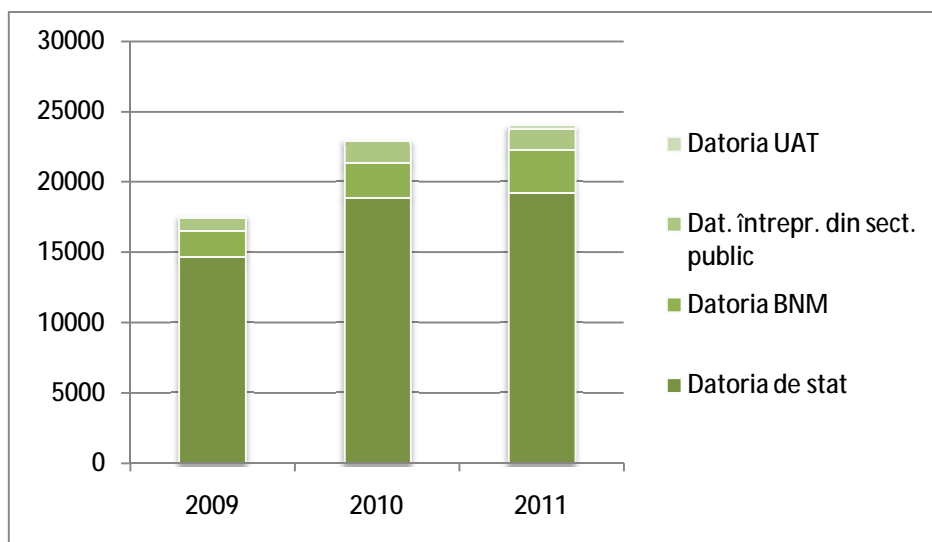

Figura 3.1.5. Structura datoriei publice la finele anilor 2009-2011, mil. MDL

Sursa: Conform datelor Ministerului Finanțelor

Totodată, arieratele la împrumuturile întreprinderilor din sectorul public la situația din 30 decembrie 2011, au înregistrat valoarea de 327,50 mil. MDL, fiind formate în totalitate din arieratele la împrumuturile interne ale întreprinderilor din sectorul public. Comparativ cu situația de la sfârșitul anului 2010, valoarea arieratelor la împrumuturile interne s-a majorat cu 20,10 mil. MDL. Arierate la împrumuturile externe ale întreprinderilor din sectorul public nu sunt înregistrate.

Datoria de stat

Potrivit situației din 31 martie 2012, soldul datoriei de stat a constituit 19479,0 mil. MDL, majorându-se cu 252,5 mil. MDL de la începutul anului.

În ce privește structura după tipul datoriei, datoria de stat la situația din 31 martie 2011 a fost formată din 69,6% – datorie de stat externă și 30,4% – datorie de stat internă. În dinamică se observă că ponderea datoriei de stat externe s-a majorat față de situația similară a anului 2010 cu aproximativ 1%, iar față de începutul anului 2011 nu a suferit modificări semnificative.

O parte constitutivă a datoriei de stat o reprezintă și datoria garantată de Guvern, care la situația din 31.03.2012 a constituit 56,4 mil. MDL, ceea ce este cu 0,8% mai mult ca la situația de la finele anului 2011 și 19,4 mil. MDL sau cu 25,6% mai puțin ca la situația din 31.03.2011. Merită a fi menționat că datoria garantată de guvern e compusă în totalitate din garanții externe.

Datoria de stat internă

La situația din 31 martie, datoria de stat internă a constituit 5929,3 mil. MDL și este complet formată din valori mobiliare de stat. Comparativ cu situația din 1 ianuarie 2012, datoria de stat internă a înregistrat o majorare cu 87,4 mil. MDL sau cu 1,5%. Comparativ cu situația în același moment al anului precedent, datoria publică internă a crescut cu 711,03 mil. MDL sau cu 3,8%. Creșterea datoriei interne se datorează, în mare parte, emisiunii suplimentare de valori mobiliare de stat pe piața primară.

Făcând o analiză a datoriei de stat interne în dependență de părțile sale componente se observă că 3366,6 mil. MDL sau 56,8% le constituie valorile mobiliare de stat emise pe piața primară (la 31.03.2011 ponderea în cauză a constituit 57,7%), 2213,4 mil. MDL sau 37,3% – valori mobiliare de stat convertite (42,3% la 31.03.2011) și 349,3 mil. MDL sau 5,9% – valori mobiliare de stat emise pentru asigurarea stabilității financiare (la situația din 31.03.2011 acestea nu se emiteau).

Valorile mobiliare de stat cu scadența până la un an, au fost emise pe trei termene: bonuri de trezorerie de 91 zile, 182 zile și 364 zile, a căror pondere în totalul VMS comercializate prin licitații a constituit 94,3%. Ponderea cea mai mare în VMS emise au constituit-o bonurile de trezorerie pe termen de 182 zile (40,8%) și 91 zile (33,8%) – ponderi ce au rămas relativ constante în raport cu perioada similară a anului precedent. Merită a fi menționat că o creștere semnificativă la situația din 31.03.2012 comparativ cu 31.03.2011 au înregistrat-o obligațiunile de stat prin subscriere, ponderea cărora a crescut de la 0,3% înregistrate la 31.03.2011 până la 1,6%, înregistrate la data de 31.03.2012, în același timp, ponderea obligațiilor de stat pe un termen de 2 ani micșorându-se, respectiv, de la 6,5% din total VMS comercializate pe piața primară la 4,1%.

Analizând datoria de stat internă în dependență de maturitate la data de 31.03.2012, se constată că ponderea cea mai mare o are datoria publică internă pe termen scurt (90,8%), urmată de datoria publică internă pe termen mediu (9,2%), datoria publică internă pe termen lung lipsind în totalitate. Astfel, se reliefează tendința enunțată și în edițiile precedente ale Tendințe în Economia Moldovei și anume creșterea ponderii datoriei în cauză pe termen scurt.

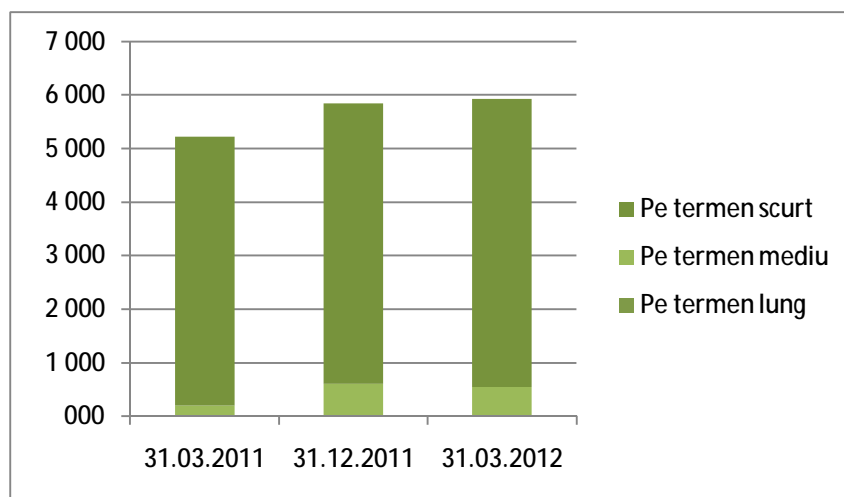

Figura 3.1.6. Structura datoriei de stat interne la 31.03.2011, 31.12.2011 și 31.03.2012, mil. MDL

Sursa: Conform datelor Ministerului Finanțelor

Merită a fi menționat că comparativ cu finele anului 2011, ponderea datoriei publice pe termen scurt a crescut cu circa 1 punct procentual, iar comparativ cu același moment al anului trecut a scăzut cu circa 5 puncte procentuale.

Datoria de stat externă

Potrivit situației din 31 martie 2012, datoria de stat externă a constituit 13549,7 mil. MDL. Comparativ cu situația din 1 ianuarie 2012, datoria de stat internă a înregistrat o majorare cu 165,1 mil. MDL sau cu 1,2%. Comparativ cu situația similară a anului precedent, datoria publică internă a crescut cu 8,9 mil. MDL sau cu 0,1%.

Analizând datoria de stat externă în dependență de maturitate la data de 31.03.2012, se constată că aceasta e compusă în totalitate de datoria publică externă pe termen lung – situație similară cu cea înregistrată la finele anului 2011. Merită a fi menționat că la situația din 31.03.2011, pe lângă datoria de stat externă pe termen scurt, datoria de stat externă se mai compunea și din angajamente pe termen mediu (181,1 mil. MDL din 13540,8 mil. MDL total datorie de stat externă), ponderea acestora fiind una infimă (mai puțin de 1%).

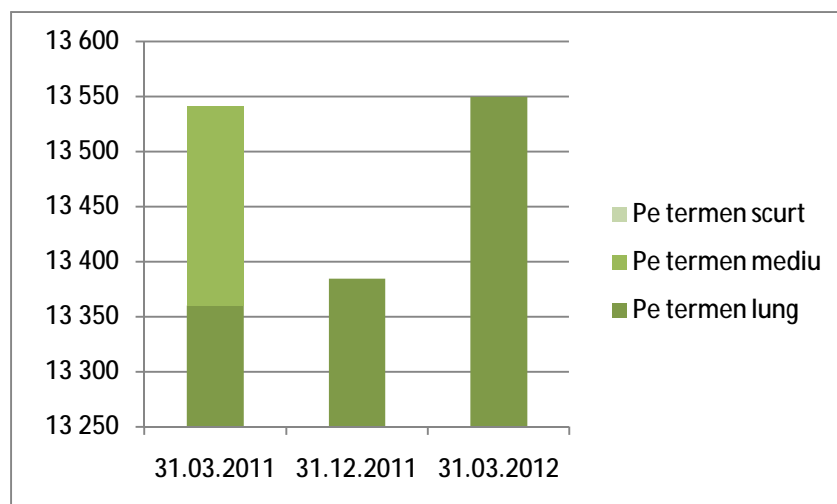

Figura 3.1.7 Structura datoriei de stat externe la 31.03.2011, 31.12.2011 și 31.03.2012, mil. MDL

Sursa: Conform datelor Ministerului Finanțelor

În dependență de structura pe valute a datoriei, datoria externă este examinată fără descompunerea DST și cu descompunerea DST.

Tabelul 3.1.1 Structura datoriei de stat externe pe valute, % din total datorie externă

Tipul valutei	DST	USD	EURO	JPY	GBP	WPU
Cu descompunerea DST	-	47,0	33,1	8,7	8,3	2,9
Fără descompunerea DST	71,4	16,4	7,5	1,8	0,1	2,9

Sursa: Conform datelor Ministerului Finanțelor

În structura datoriei de stat externe pe creditorii multilaterali continuă să fie principalii creditorii ai Guvernului Republicii Moldova. Datoria de stat externă față de creditorii multilaterali, la situația din 31 martie 2012, a constituit 81,2% din soldul total al datoriei de stat externe, față de creditorii bilaterali – 18,1%, față de creditorii comerciali – 0,7%. Cea mai mare pondere în soldul datoriei de stat externe față de creditorii multilaterali o deține AID cu 47,6%, urmată de FMI – cu 35,3%, BIRD – cu 7,4%, FIDA – cu 5,0% etc.

Ca evoluție, se observă tendința ascendentă a datoriei de stat externe față de creditorii multilaterali. În același timp, datoria de stat externă față de creditorii bilaterali și cei comerciali a continuat să scadă.

Deservirea datoriei de stat

În primul trimestru al anului 2012 pentru deservirea datoriei de stat, din bugetul de stat au fost utilizate mijloace în sumă de 376,9 mil. MDL, care se compune din: deservirea datoriei de stat externe în valoare de 220,1 mil. MDL (95,4% din suma prevăzută pentru perioada respectivă) și deservirea datoriei de stat interne în valoare de 156,9 mil. MDL (99,6% din valoarea prevăzută). Din total datorie de stat externă, 172,7 mil. MDL au fost utilizate pentru rambursarea sumei principale și 47,4% - pentru serviciul datoriei de stat externe.

Finanțele publice ale Transnistriei

În primul trimestru al anului 2012, veniturile bugetului Transnistriei a constituit 393,1 mil. MDL, ceea ce reprezintă 6% din total venituri realizate pe teritoriul controlat al Republicii Moldova, și cu 0,03% mai puțin decât veniturile planificate pentru perioada în cauză, din care:

- 234,8 mil. MDL plăți fiscale (61,1%), inclusiv venituri din comercializarea hârtiilor de valoare de stat 51,5 mil. MDL sau 13,4%;

- 65,3 mil. MDL plăți nefiscale (17%);
- 16,5 mil. MDL ajutor umanitar din partea Federației Ruse (4,3%);
- 33,7 mil. MDL veniturile fondurilor cu destinație specială (8,8%);
- 33,6 mil. MDL veniturile din activitatea de întreprinzător și alte venituri (8,8%).

Acumularea veniturilor bugetare în primul trimestru al anului 2012 a fost cu 79,5% mai mare ca în perioada similară a anului 2011. Astfel, veniturile fiscale au crescut cu 62,5%, veniturile nefiscale – de 5,2 ori, veniturile fondurilor cu destinație specială – cu 23,9%, veniturile din activitatea de întreprinzător și alte venituri – cu 9,8%.

În acest context, menționăm o creștere vertiginoasă a veniturilor la bugetul național al Transnistriei din contul majorării fiecărei din părțile componente, în special, a veniturilor fiscale.

Cheltuielile bugetului Transnistriei au reprezentat 557,1 mil. MDL sau 7,6% din total cheltuieli realizate pe teritoriul controlat al Republicii Moldova, ceea ce constituie 71,7% de la planul de cheltuieli fixat. Comparativ cu perioada similară a anului precedent, cheltuielile au crescut cu 43,8%.

Ponderea cea mai importantă în total cheltuieli e deținută de cheltuielile de ordin social, în special, cheltuielile pe protecția socială și medicală, educație, știință, cultură.

3.2. Sectorul bancar

Pe parcursul a trei luni ale anului 2012, evoluția sistemului bancar al Republicii Moldova a înregistrat performanțe semnificative, demonstrând o dinamică pozitivă a mării majorității indicatorilor. Sectorul bancar din Republica Moldova este constituit din 2 nivele, reprezentat de Banca Națională a Moldovei (BNM) și 14 bănci comerciale licențiate. În al IV-lea trimestru 2011, Banca Comercială „Universalbank” S.A., a înregistrat rezultate financiare negative.

Începînd cu anul 2012, s-a efectuat un pas important în cadrul activității de supraveghere a băncilor din Republica Moldova, instituțiile financiare sunt obligate să aplice la cerințele Standardelor Internaționale de Raportare Financiară (SIRF). Respectiv pînă în anul 2011, băncile au raportat rezultatele financiare după standardele sistemului moldovenesc de contabilitate.

Numărul total de *angajați în sistemul bancar* la data de 31.03.2012 a constituit 11070 de persoane, mai puțin cu 93 de persoane, comparativ cu 31.12.2011. Respectiv, în medie fiecărui angajat din sectorul bancar i-au revenit active în valoare de 4,6 mil. MDL, mai puțin cu 0,2%, comparativ cu 31.12.2011.

În I trimestru al anului 2012, *activele totale ale sistemului bancar* au totalizat 50878,8 mil. MDL, majorîndu-se de 16,97% față de aceeași perioadă a anului 2010. Evoluția activelor bancare a fost determinată de creșterea accentuată a activelor generatoare de profit, cea mai mare pondere în totalul activelor a revenit portofoliul de credite 59,1%, mai puțin cu 1,7 p.p., comparativ cu 31.03.2011. Creșterea ritmică a activelor pe componente conduce la concluzia unei stabilități bancare relative.

Volumul creditelor în economie a constituit 31952,8 mil. MDL la data de 31.03.2012 și s-a majorat cu 4471 mil. MDL, față de 31.03.2010. La sfârșitul lunii aprilie 2012, soldul creditelor în economie a constituit 32265,5 mil. MDL, majorîndu-se cu 312,7 mil. MDL (1,0%) față de finele lunii martie 2012. Tendințele de majorare s-au datorat creșterii soldului creditelor acordate în monedă națională cu 297,5 mil. MDL (1,7%) și, respectiv, a soldului creditelor în valută străină cu 15,2 mil. MDL (0,1%).

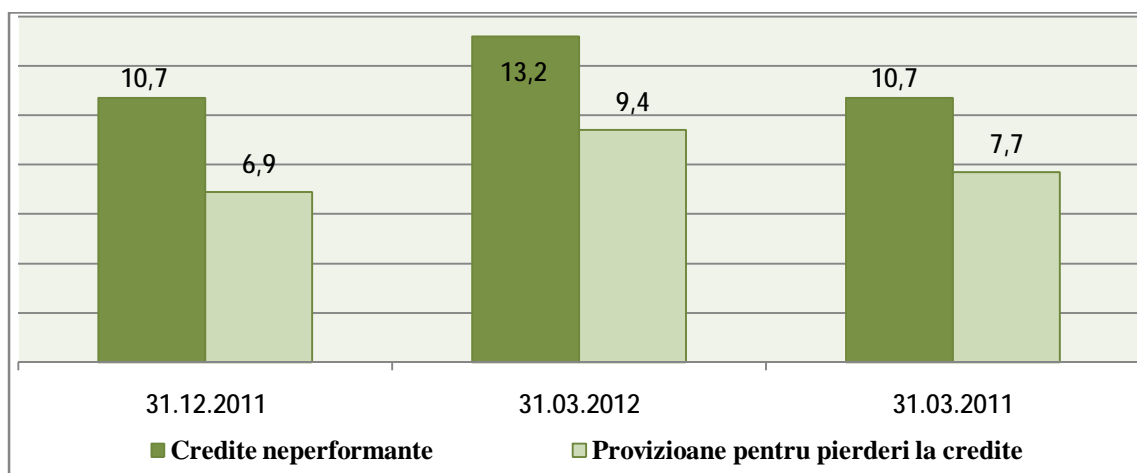

Figura 3.2.1. Evoluția calității creditelor bancare, %

Sursa: conform datelor Băncii Naționale a Moldovei

La 31.03.2012, ponderea creditelor neperformante, în total credite a constituit 13,2% și a crescut cu 0,3 p.p., față de data 02.01.2012. Același volum de credite neperformante, proiectat asupra CNT, constituie 55,8%, la data de 31.03.2012 și s-a majorat cu 4,6 p.p. față de data 02.01.2012. În acest context, a crescut reducerile pentru datoria la credite cu 0,3 p.p. constituind 9,4% la finele lunii martie.

În luna aprilie 2012, s-a produs majorarea soldului creditelor în MDL ca urmare a creșterii soldurilor creditelor acordate tuturor sectoarelor economiei, astfel soldul creditelor acordate sectorului privat a crescut cu 172,4 mil. MDL (1,4%), persoanelor fizice – cu 100,9 mil. MDL (2,2%), întreprinderilor de stat – cu 17,1 mil. MDL (3,6%) și creditele acordate altor organizații care practică unele operațiuni financiare – cu 7,1 mil. MDL (2,0%), față de luna martie 2012. Astfel, soldul creditelor în valută străină exprimat în dolari SUA a constituit 1186,3 mil. USD, majorându-se cu 4,7 mil. USD (0,4%) față de luna martie 2012.

În luna martie 2012, rata medie a dobânzii la creditele acordate în monedă națională a constituit 14,05%, ce s-a diminuat cu 0,55 p.p., față de martie 2011. Ca rezultat al scăderii ratei medii la creditele acordate persoanelor fizice, acest indicator a constituit în luna martie 2012 – 16,2%, fiind în scădere cu 0,74 p.p., comparativ cu martie 2011. Respectiv, se observă scăderi la ratele medii la creditele acordate persoanelor juridice cu 0,58 p.p., pînă la nivelul de 13,60%, în luna martie 2012.

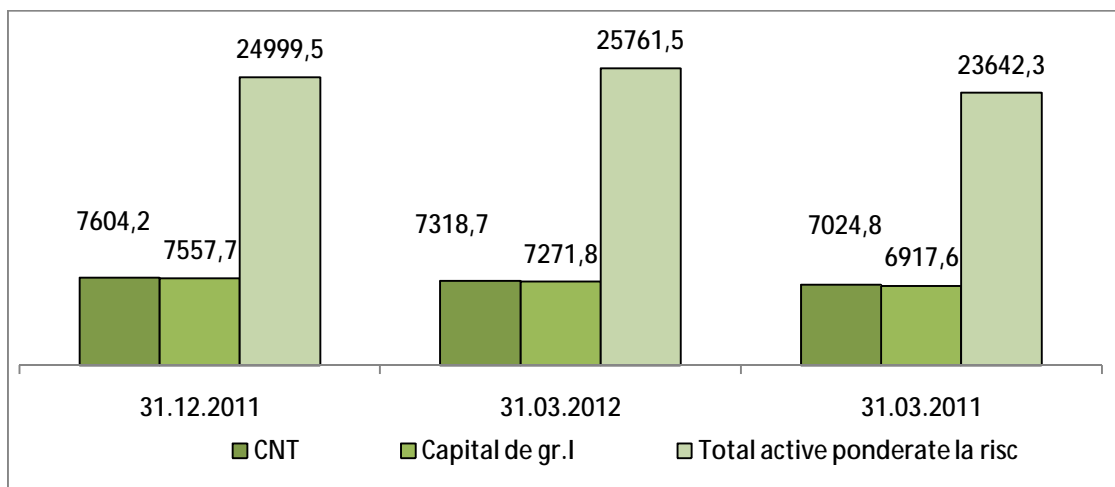
În I trimestru 2012 se observă o încetinire a ritmului creșterii anuale a creditelor noi acordate de bănci comparativ cu finele anului 2011, de la 28,2% la 5,7%, această diminuare este determinată de fluctuațiile contrabalansată a componentei în monedă națională și a valutei străine din ultima perioada a anului. Volumul creditelor noi acordate de bănci la data de 31.03.2012 a constituit 2537,8 mil. MDL, în scădere cu 11% în comparație cu 31.03.2011.

Volumul depozitelor noi atrase de bănci la data de 31.03.2012 a constituit 3212,1 mil. MDL, majorându-se cu 14%, față de 31.03.2011. Astfel, depozitele în moneda națională s-au majorat cu 32,4%, iar cele în valută străină s-au diminuat cu 6% față de luna martie 2011.

Rata medie a dobânzilor la creditele noi acordate în moneda națională pe parcursul lunii martie 2012 a reluat trendul descendent, înregistrând un nou nivel minim istoric de 14,05% (cu 0,55 p.p. inferior valorii din martie 2011), pe când cea a depozitelor atrase la termen de sistemul bancar a consemnat o scădere de 0,55 p.p., atingând nivelul de 7,32%.

Analiza capitalului normativ total, determinant al solvabilității băncilor ne indică că la data de 31.03.2012, acesta a constituit 7318,7 mil. MDL, a scăzut cu 4,76 p.p. față de 02.01.2012.

Capitalul de gradul I, la 31.03.2012, a scăzut cu 4,8% pînă la 7271,8 mil. MDL față de 02.01.2012. Valoarea pozitivă a acestui indicator confirmă rezistența și siguranța sistemului în cazul șocurilor financiare.

Figura 3.2.3. Evoluția capitalului sistemului bancar, mil. MDL

Sursa: conform datelor Băncii Naționale a Moldovei

La data de 31.03.2012, *obligațiunile băncilor* au constituit 40711,2 mil.MDL și s-au majorat cu 13% față de 31.03.2011.

În primul trimestru al anului 2012, *soldul depozitelor* în sistemul bancar a constituit 30342,8 mil. MDL, majorîndu-se cu 8,5%, față de aceeași perioadă a anului 2011. La finele lunii aprilie 2012, soldul depozitelor în sistemul bancar a însumat 30675,6 mil. MDL, majorîndu-se cu 1,1 p.p. față de luna martie 2012, ca rezultat al creșterii soldului depozitelor în valută străină cu 293,5 mil. MDL și al soldului depozitelor în monedă națională cu 39,3 mil. MDL sau cu 0,2 p.p.

În luna martie 2012, comparativ cu luna martie 2011, în *structura depozitelor la termen în valută națională*, s-au înregistrat următoarele modificări:

- majorarea depunerilor cu termen pînă la 1 lună cu 1,1 p.p., constituind 9,5%;
- micșorarea depunerilor cu termen de la 1 pînă la 3 luni cu 2,8 p.p., constituind 7,5%;
- majorarea depunerilor cu termen de la 3 pînă la 6 luni cu 4,9 p.p., constituind 47,1%;
- scăderea depunerilor cu termen de la 6 pînă la 12 luni cu 4,7 p.p., constituind 24,6%;
- majorarea depunerilor cu termen mai mult de 12 luni cu 1,5 p.p., constituind 11,3%.

În structura *depușilor la termen în valută străină*, la data de 31.03.2012, comparativ cu 31.03.2011, s-a consemnat o creștere cu 1,1 p.p. a ponderii depunerilor în valută străină cu termen pînă la 1 lună, constituind 4,4%. Respectiv, a crescut mai accentuat ponderea depunerilor în valută străină cu termen de peste 12 luni cu 5,6 p.p. pînă la nivelul de 15,6%. Totodată, a scăzut ponderea depunerilor în valută străină cu termen de la 3 pînă la 6 luni cu 11,8 p.p. constituind 33,4% și a crescut depunerilor cu termene de la 6 pînă la 12 luni cu 1,8 p.p., constituind 36,6%. Ponderea depunerilor în valută străină cu termen de peste 12 luni a crescut cu 3,3 p.p. față de luna martie 2011, care a constituit 10%.

Tendințe de creștere au fost înregistrate la rata dobânzilor. În primul trimestru al anului 2012, rata dobânzilor la depozitele atrase în lei a constituit 11,52% și a fost în creștere cu 0,26 p.p., față de I trimestru anului 2011, cînd acest indicator a constituit 11,26%. Respectiv, în martie 2012 rata medie a dobânzilor la depozite atrase în lei a constituit 7,32%, în scădere cu 0,56 p.p. față de luna martie anului 2011. În martie 2012, rata medie a dobânzii la depozitele la termen în valută străină a crescut cu 0,54 p.p., constituind 3,92%, față de martie 2011.

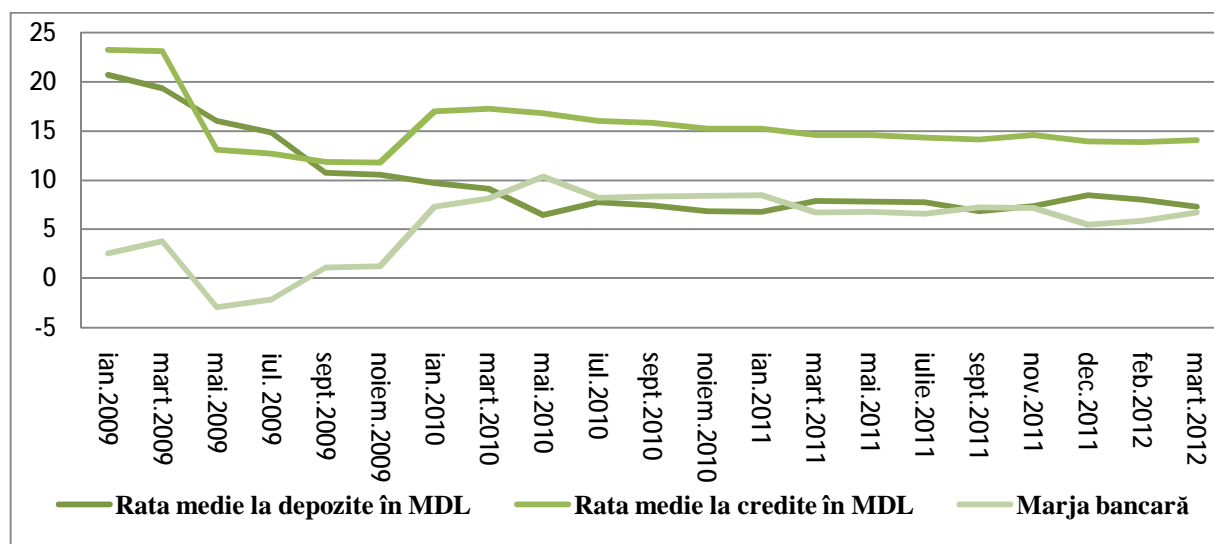

Figura 3.2.4. Evoluția marjei bancare*, a ratelor medii a dobânzii la depozite și la credite în MDL, %

Sursa: Calcule în baza datelor, oferite de Banca Națională a Moldovei

*Nota: Indicatorul Marja bancară a fost calculat ca diferența dintre rata medie la depozite în MDL și rata medie la credite MDL.

Marja bancară la operațiunile în monedă națională a scăzut de la 8,22% în luna decembrie 2010 la 5,51% în decembrie anul 2011. În luna ianuarie 2012, marja bancară la operațiunile în monedă națională a înregistrat un nivel de 7,65%, iar în luna martie 2012 s-a înregistrat un nivel de 6,73%. În acest context, observăm că ratele medii ale dobânzii la depozite în monedă națională au crescut în luna ianuarie 2011, constituind 6,7%. Respectiv și ratele medii ale dobânzii la depozite în monedă străină au crescut mai intens de la 3,87% în luna august 2011, pînă la 4,20% în februarie 2012.

În primul trimestru al anului 2012 venitul net raportat la active (ROA) a constituit 1,7%, la data de 31.03.2012, cît și raportat la capitalul acționar (ROE) a înregistrat 14,6%. Odată cu creșterea volumului de capital acționar și de active, majorarea ROE și ROA denotă că ritmul de creștere a profitului net este mult mai rapid, fapt destul de încurajator. Astfel, în primul trimestru al 2012, venitul net al băncilor pe întregul sistem a constituit 393,4 mil.MDL. mai puțin cu 486,3 mil.MDL față de venitul înregistrat la finele anului 2011.

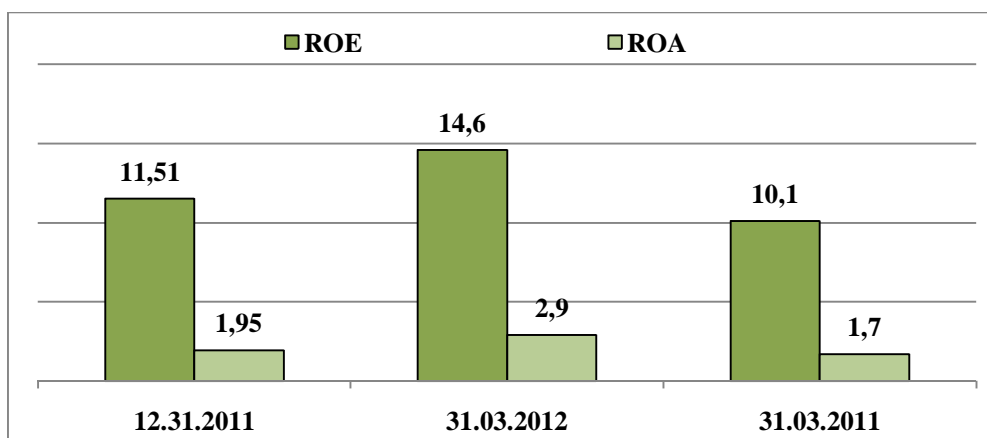

Figura 3.2.5. Evoluția profitabilității bancare, %

Sursa: conform datelor Băncii Naționale a Moldovei

Ponderea activelor, generate de dobândă în total active, la data de 31.03.2012, a scăzut cu 1,4 p.p. și a constituit 79,4%, comparativ cu data de 02.01.2012, ce a constituit 80,8%. Respectiv, la data de 31.03.2012, se evidențiază același nivel al marjei nete din dobânzi de 6,73%, ca și la data de 31.03.2011. Astfel, băncile în situații mai dificile, compensează veniturile din alte surse și, în special, din comisioanele din transferuri, inclusiv a celor din străinătate și din alte comisioane percepute de către bancă.

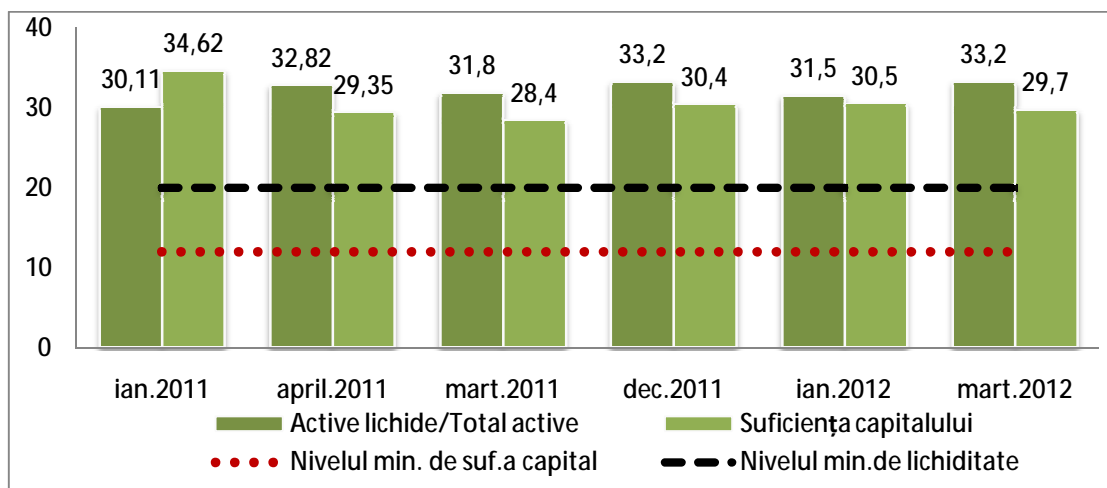

Figura 3.2.6. Indicatori de lichiditate și suficiența capitalului, %

Sursa: conform datelor Băncii Naționale a Moldovei

Indicele de eficiență, determinat ca raportul dintre veniturile nete aferente dobânzilor plus veniturile neafereente dobânzilor la cheltuieli neafereente dobânzilor, la 31.03.2012 constituie 156,9%.

Gradul de suficiență a capitalului se menține la un nivel înalt, constituind 28,4% la 31.03.2012. Deși, aflat peste nivelul minim necesar de 12%, se observă o diminuare a acestui indicator de 2,1 p.p. față de 02.01.2012. Considerăm explicabil faptul diminuării gradului de suficiență a capitalului bancar, prin creșterea considerabilă a portofoliului de credite, care fac parte din activele riscante cu o pondere majoră la risc.

Lichiditatea bancară poate fi privită atât prin prisma ponderii activelor lichide în total active, cât și prin prisma obligațiilor, pe care banca este obligată să le onoreze. Astfel, în primul trimestru al anului 2012, ponderii activelor lichide (principiul II al lichidității) înregistrează 31,8%, ceea ce denotă neafectarea capacității de plată a băncilor.

Tabelul 3.2.1. Tendințele lichidității bancare, %

Indicatorii	31.12.2012	31.03.2011
Principiul II al lichidității	31,5	31,8
Principiul I al lichidității	0,7	0,7

Sursa: conform datelor Băncii Naționale a Moldovei

Lichiditatea pe termen lung sau principiul I al lichidității, pe întreg sistemul bancar a înregistrat 0,7%, la 31.03.2012. Aceste valori ale indicatorilor lichidității relevă existența surselor adecvate pentru susținerea plăților aferente obligațiilor.

Regiunea Republicii Moldova din partea stângă a râului Nistru. În primele trei luni ale anului 2012, evoluția sectorului bancar al Transnistriei a înregistrat tendințe relativ stabile de dezvoltare. Sistemul bancar din stânga râului Nistru este format din nouă bănci, iar declarațiile sunt prezentate de șase instituții bancare. Prin urmare, Banca Dezvoltării sectorului agrar, și-a început recent activitatea, iar băncile "Laminat" și "Benderysotbank" sunt suspendate licențele de către banca centrală.

Activele totale ale sistemului bancar transnistrean au însumat la începutul lunii iunie 6.166 miliarde ruble, echivalentul a 553 milioane dolari. Comparativ cu începutul anului 2012 acestea s-au majorat cu 5%, iar în comparație cu luna mai, au scăzut cu 76,6 milioane de ruble.

Capitalul băncilor în active totale a atins valoarea de 1,18 miliarde de ruble, înregistrând o creștere de 2,1%. Activele totale s-au majorat cu 0,6% echivalentul a 3,972 miliarde de ruble.

Portofoliul de depozite al populației a crescut cu 17,1% - până la 1,54 miliarde de euro. Acest lucru se datorează faptului că rata medie la depozitele persoanelor fizice pentru o perioadă de până la un an a crescut de la 13,53%, în ianuarie, la 14,14%, în luna aprilie.

Soldul creditelor acordate sectorului economic au atins la începutul lunii iunie aproape 2,304 miliarde ruble. Rata medie la creditele acordate instituțiilor non-financiare pentru o perioadă de până la un an a crescut de la 14,43% la 15,41%.

3.3. Politica monetară

Indicatorii monetari au înregistrat o evoluție ascendentă, la 31.03.2013 stocul agregatelor monetare fiind mai mare în comparație cu 31.03.2011:

- agregatul monetar M0 a constituit aproximativ 10,67 mild. MDL (comparativ: pe 31.09.2010 agregatul M0 era de 9,7 mild. MDL);
- agregatul monetar M1 a fost de 16,66 mild. MDL (comparativ: pe 31.03.2011 agregatul M1 era de 15,25 mild. MDL);
- agregatul monetar M2 a atins un nivel de 28,27 mild. MDL (comparativ: pe 31.03.2011 agregatul M1 era de 25 mild. MDL);
- agregatul monetar M3 s-a cifrat la 41 mild. MDL (comparativ: pe 31.03.2011 agregatul M1 era de 37,7 mild. MDL).

La fel, s-a majorat și baza monetară, pe 31.03.2012 atingând un nivel de 14,07 mild. MDL, în timp ce pe 31.03.2011 acest indicator constituia aproximativ 12,65 mild. MDL.

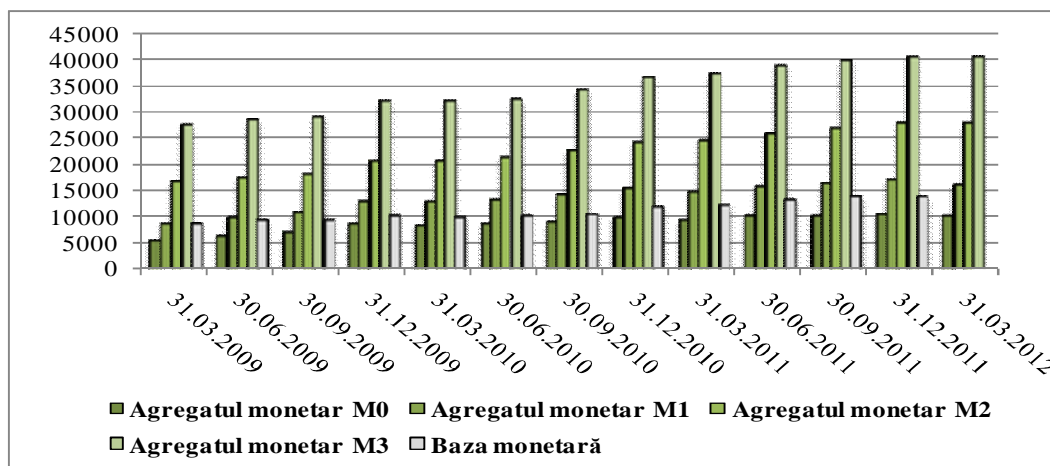

Figura 3.3.1. Evoluția agregatelor monetare și a bazei monetare, mil. MDL

Sursa: conform datelor Băncii Naționale a Moldovei

La 31.03.2012 componentele masei monetare erau distribuite în felul următor: agregatul monetar M0 (bani în circulație) – 26%; depozite la vedere – 14,35%; instrumentele pieții monetare – 0,002%; depozite la termen – 28,4% și depozite în valută – 31,1%. Se atestă o reducere a ponderii depozitelor în valută de la un nivel de 33,6%, înregistrat pe 31.03.2011, la 31,1% pe 31.03.2012, în același timp are loc creșterea ponderii depozitelor la termen – de la 25,9% la 28,5%.

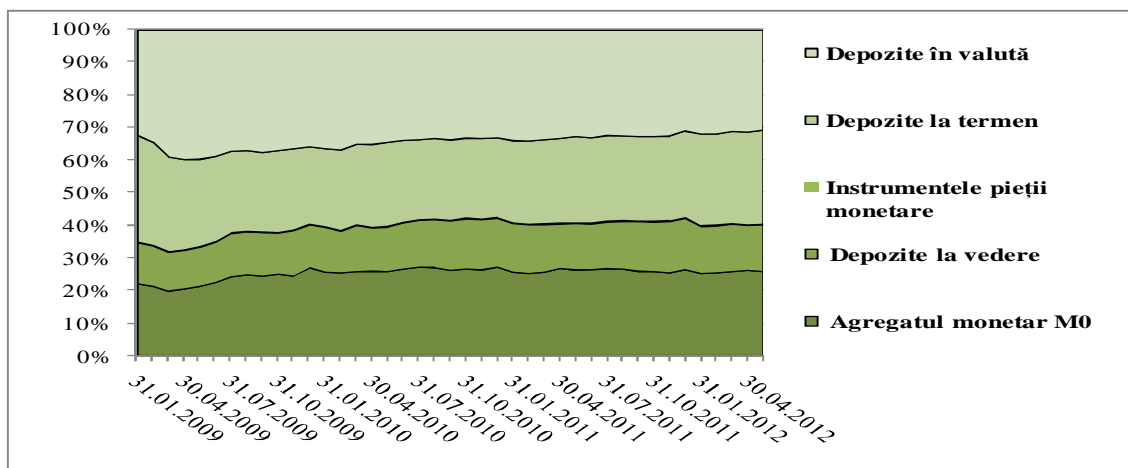

Figura 3.3.2. Structura masei monetare

Sursa: conform datelor Băncii Naționale a Moldovei

Temperarea ritmurilor de creștere a prețurilor, precum și perspectivele incerte privind evoluția economică în 2012 a condiționat relaxarea politiciei monetare.

Tabelul 3.3.1. Evoluția ratelor dobânzii la instrumentele de politică monetară ale Băncii Naționale a Moldovei

DATA INTRĂRII ÎN VIGOARE	RATA DE BAZĂ, %	RATA LA CREDITE "OVERNIGHT", %	RATA LA DEPOZITE "OVERNIGHT", %
Până la	9,5	12,5	6,5
De la 06.01.2012 până la	8,5	11,5	5,5
De la 03.02.2012 până la	6,5	9,5	3,5
De la 02.03.2012	4,5	7,5	1,5

Sursa: conform datelor Băncii Naționale a Moldovei

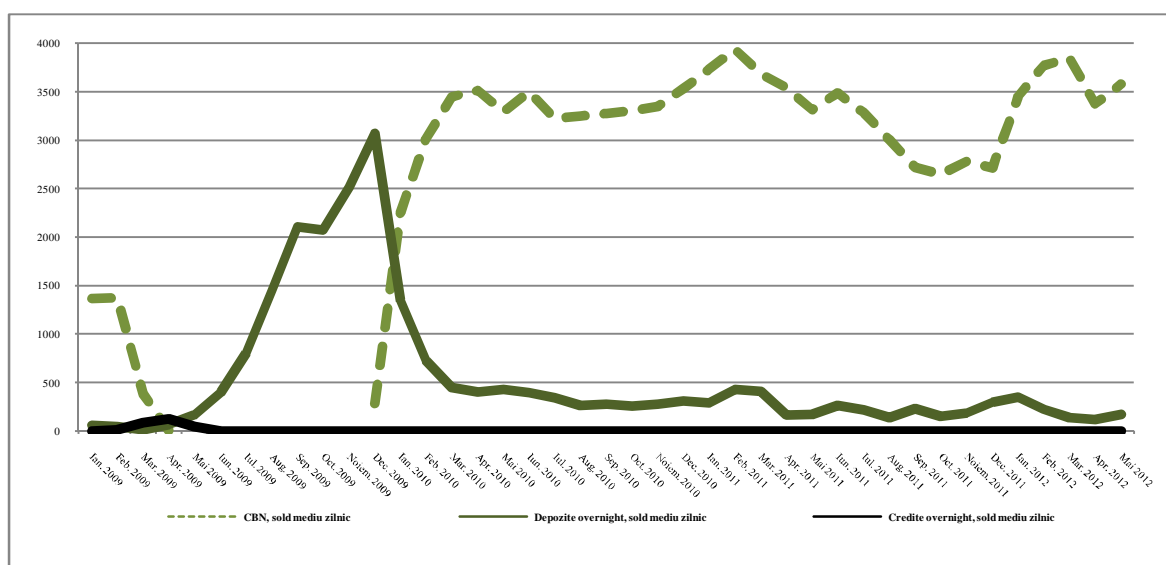

Figura 3.3.3. Instrumentele politicii monetare, mil. MDL

Sursa: conform datelor Băncii Naționale a Moldovei

Pe parcursul trimestrului I al anului 2012 s-au intensificat operațiunile cu CBN-uri. În luna martie soldul mediu zilnic al operațiunilor cu CBN-uri a depășit valoarea de 3,8 mild. MDL, după ce în lunile ianuarie și februarie acest indicator a constituit 3,4 mild. MDL și 3,77 mild. MDL, ceea ce reprezintă o creștere semnificativă comparativ cu nivelul de 2,7 mild. USD înregistrat în decembrie 2011. În lunile aprilie și mai volumul tranzacțiilor cu CBN-uri s-a redus comparativ cu primul trimestru, care nu a nedepășit nivelul de 3,6 mild. MDL. Pe parcursul aceleiași perioade băncile comerciale nu au solicitat BNM oferirea facilităților de credite "overnight". Pe de altă parte, solicitarea de depozite "overnight" a cunoscut o reducere: de la un sold mediu zilnic de 347,3 mil. MDL în luna ianuarie, la 169,6 mil MDL în mai 2012.

În decursul trimestrului I al anului 2012, precum și în lunile aprilie și mai ale aceluiași an BNM nu a recurs la modificarea ratei rezervelor obligatorii, nivelul acesteia păstrându-se la 14%. În decursul aceleiași perioade BNM, nu a intervenit pe piața valutară, cu excepția lunii mai, când s-au realizat procurări în volum de un milion de USD. În același timp, soldul activelor oficiale de rezervă a depășit nivelul de 2 mild. USD (pe 30.03.2012 soldul rezervelor valutare constituia 2,07 mild. USD).

Regiunea din partea stângă a râului Nistru

Pe 31.03.2012, masa monetară în regiunea din stânga Nistrului constituia 4115,7 mil. ruble. Caracteristic pentru regiunea din stânga Nistrului este gradul înalt de dolarizare – pe 31.13.2012 acest indicator era de 66,1%.

Pe parcursul primului trimestru al anului 2012, în condițiile majorării excesului de lichiditate rata rezervelor obligatorii a fost majorată de 2 ori: pe 01.01.2012 de la 11 la 13% și pe 01.02.2012 de la 13 la 14%.

Capitolul IV

SECTORUL EXTERN

Balanța de plăți

Comerțul exterior

După cum se prevedea încă de la sfârșitul anului precedent, începutul anului curent nu s-a evidențiat prin evoluții prea bune ale comerțului exterior. În primele 4 luni ale anului curent valoarea tranzacțiilor comerciale externe a constituit 2317,9 mil. USD, în creștere cu 6,9%, comparativ cu perioada similară a anului precedent. Exporturile au cifrat 687 mil. USD, iar importurile 1630 mil. USD. Deși relativ moderată, creșterea mai accelerată a importurilor (7,4%), comparativ cu exporturile (5,8), a determinat o creștere a deficitului comercial cu 8,5%, care a fost de 943,9 mil. USD.

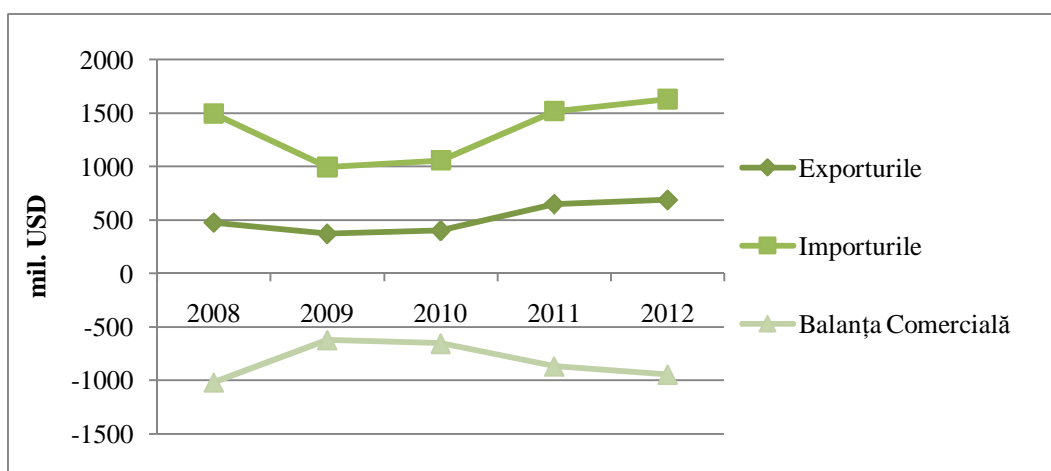

Figura 4.1. Comerțul exterior în perioada ianuarie-aprilie 2012

Sursa: Biroul Național de Statistică

Exporturile. După o creștere puternică în perioada ianuarie-aprilie 2011, comparativ cu p.s.a.p. (+61,7%), în anul curent exporturile au avansat doar cu 5,8%, înregistrând 687 mil. USD. În fond, această temperare nu este una surprinzătoare, atare evoluții fiind prognozate încă de la sfârșitul anului precedent. Ținând cont că în primele 4 luni ale anului, cel puțin începând cu anul 2005 se realizează în mediu 28,7% din exporturile anuale (oscilând în limitele 24,6%-31,9%), tendința vine să susțină prognozele pentru acest an, de o creștere de până la 10%.

Sub aspect geografic, creșterea exporturilor a fost susținută de tranzacțiile externe cu țările CSI care au cifrat în perioada 278,9 mil. USD, în creștere cu 13%, comparativ cu perioada similară a anului precedent. Înregistrând o creștere pozitivă de-a lungul întregii perioade, ponderea acestui grup de țări în total exporturi a sporit cu 2,6 p.p. față de f.p.a.p., constituind 40,6%. Cea mai mare influență asupra exporturilor pe această destinație, dar și a exporturilor per ansamblu au exercitat-o tranzacțiile cu Federația Rusă, care au fost în creștere cu 24,3%. În Federația Rusă, s-au exportat în această perioadă 203,5 mil. USD, sau 72,8% din exporturile în CSI, ceea ce reprezintă 29,5% din total export. O dinamică înaltă au înregistrat și exporturile către Uzbekistan (3,3 mil. USD, de 2 ori), Kazahstan (8,1 mil. USD, +29,6%), Azerbaidjan (1,6 mil. USD, +19,6%), dar care nu depășesc 5% din exporturile în CSI și dețin doar 1,9% din total export. Totodată s-a înregistrat o reducere a exporturilor pe alte două piețe importante în acest grup – Ucraina (36 mil. USD, -20%) și Belarus (24 mil. USD, -8%).

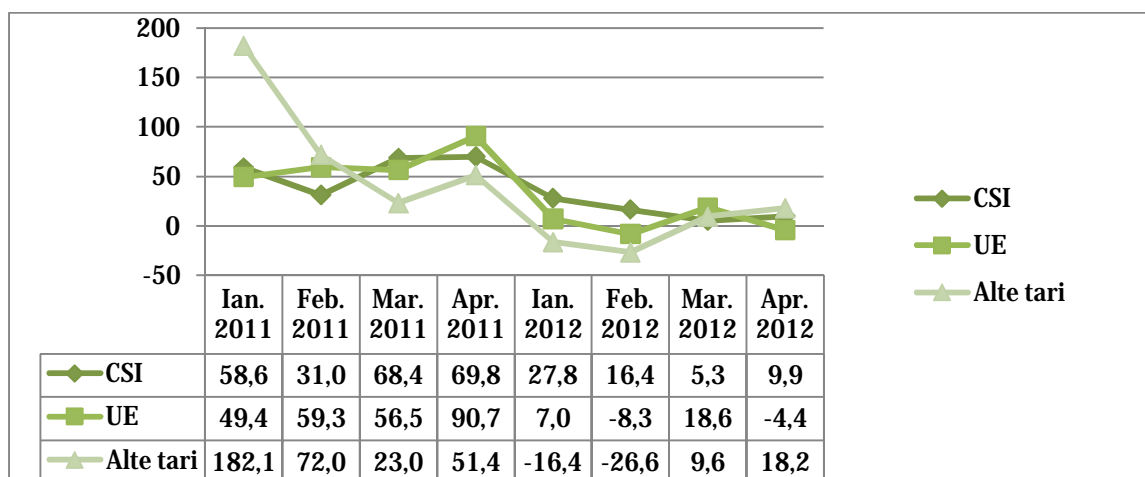

Figura 4.2. Creșterea exporturilor pe principalele destinații geografice, ianuarie-aprilie 2012, f.p.s.a.p

Sursa: Biroul Național de Statistică

Spre deosebire de țările din spațiul CSI, exporturile către UE și alte țări au înregistrat evoluții mult mai modeste, ba chiar slabe.

Exporturile în UE, au cifrat în perioada dată 337 mil. USD sau 49,1% din total exporturi (cu 1,3 p.p. mai puțin comparativ cu anul precedent). Ritmul mediu de creștere foarte mic înregistrat în această perioadă (+3%) este determinat, cu precădere de evoluțiile negative din lunile februarie și aprilie, care pot fi rezultatul instabilității economice încă simțitoare pe piețele respective, dar și sezonului rece care a fost destul de sever.

Tabelul 4.1. Dinamica exporturilor către țările UE, ianuarie-aprilie 2012

Tara	Valoarea, mii. USD, ian. - apr. 2012	Ritmul de creștere, ian. - apr. 2012/2011%	Ritmul de creștere, 2011/2010%	Tara	Valoarea, mii. USD, ian. - apr. 2012	Ritmul de creștere, ian. - apr. 2012/2011%	Ritmul de creștere, 2011/2010%
<i>Suedia</i>	803.4	981.3	-5.3	<i>Irlanda</i>	20.4	-70.9	-51.4
<i>Spania</i>	2535.8	952.6	174.4	<i>Grecia</i>	5353.1	-58.3	35.4
<i>Luxemburg</i>	8.2	925.0	27.3	<i>Danemarca</i>	193.8	-49.1	102.2
<i>Cipru</i>	3226.2	228.5	1015.8	<i>Slovenia</i>	343	-47.3	-14.1
<i>Finlanda</i>	244.8	136.3	51.2	<i>Slovacia</i>	1478.6	-44.7	17.5
<i>Olanda</i>	7358.7	62.6	63.7	<i>Lituania</i>	3971.7	-42.1	59.0
<i>Ungaria</i>	8368.2	44.5	186.7	<i>Germania</i>	21665.9	-34.7	41.2
<i>Franța</i>	13140.3	33.2	3.1	<i>Malta</i>	40.8	-27.1	68.2
<i>Letonia</i>	1829.4	30.0	25.4	<i>Republica Cehă</i>	2589.2	-26.7	44.9
<i>Bulgaria</i>	9631.2	18.1	79.7	<i>Austria</i>	3403.9	-11.9	15.9
<i>Italia</i>	76806.2	16.2	45.9	<i>Regatul Unit</i>	27448.5	-9.3	23.9
<i>Polonia</i>	27516.7	9.8	83.9	<i>Estonia</i>	741.2	-9.0	20.2
<i>Belgia</i>	3021.6	5.3	23.7				
<i>Romania</i>	109756.7	2.7	52.8				

Sursa: Biroul Național de Statistică

De asemenea, nu s-au bucurat de mare succes nici exporturile pe alte piețe decât cele ale UE și CSI. După o descreștere în lunile de iarnă, comparativ cu perioada similară a anului precedent, în martie și aprilie exporturile pe această destinație s-au revigorat. Totodată, per ansamblu, în perioada ianuarie-aprilie 2012 exporturile pe alte piețe au cunoscut o scădere cu 5,8% f.p.s.a.p., reducându-se în volumul total al exporturilor de la 11,6% la 10,3%. Valoarea acestora a constituit 71 mil. USD. O scădere semnificativă au înregistrat-o livrările spre Turcia (16,9 mil.

USD, -38,9%) și SUA (8,7 mil. USD, -19,3%). Exporturile spre Panama² care anul precedent, în perioada ianuarie-aprilie 2012, au constituit 5,2 mil. USD s-au redus la 0. În același timp, deși valoarea absolută fiind relativ mică, au înregistrat o dinamică înaltă exporturile spre astfel de destinații cum ar fi: Irak (10,8 mil. USD, de 4,6 ori), Elveția (3 mil. USD, 88%), Georgia (5,2 mil. USD, 72%), Libia (1,7 mil. USD, de 21 ori), Emiratele Arabe (671 mii. USD, de 8 ori) ș.a.

Continuând tendința din anul precedent, exporturile au înregistrat o ușoară ameliorare sub aspect al structurii sale pe grupe de produse. Ponderea exporturilor de produse agroalimentare, materiale brute necomestibile și combustibili s-a redus cu 3,8%, 2,2% și corespunzător 0,2%. Au sporit, în același timp ponderea produselor manufacturate cu 6,5%, inclusiv produsele chimice cu 1,7%, mașinile și echipamentele de transport cu 1.6% ș.a.

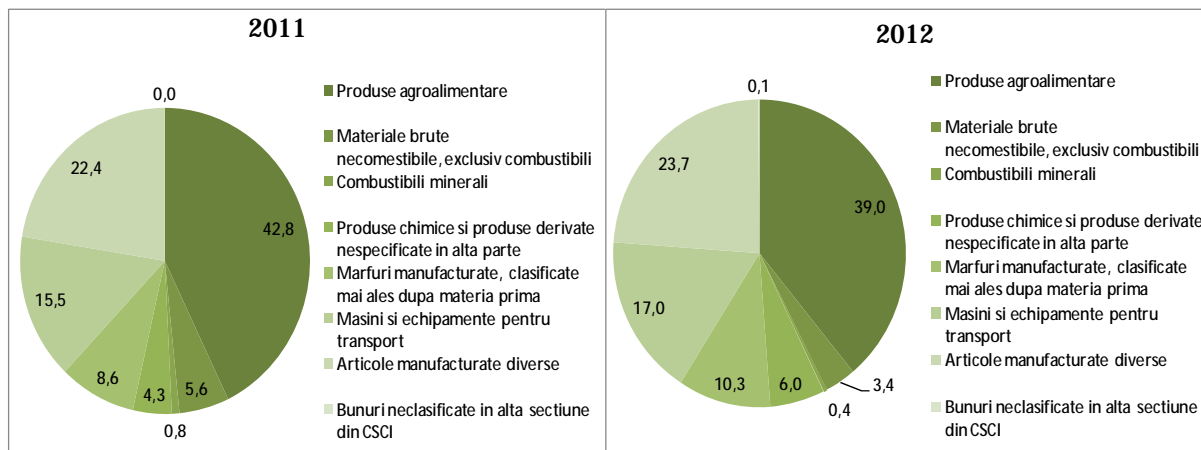

Figura 4.3. Structura pe grupe de produse a exporturilor, ianuarie-aprilie 2012, f.p.s.a.p

Sursa: Biroul Național de Statistică

Exporturile de produse agroalimentare s-au redus cu 3,7% în perioada analizată, un declin semnificativ înregistrându-se în CSI (-8,8%) și în alte țări (-3,7%). Astfel, după o tendință progresivă de reducere a țărilor CSI în exporturile moldovenești de produse agroalimentare – tradițional, principala piață de desfacere pentru aceste produse, în perioada ianuarie-aprilie 2012 acestea chiar își pierd poziția de întâietate a țărilor din UE.

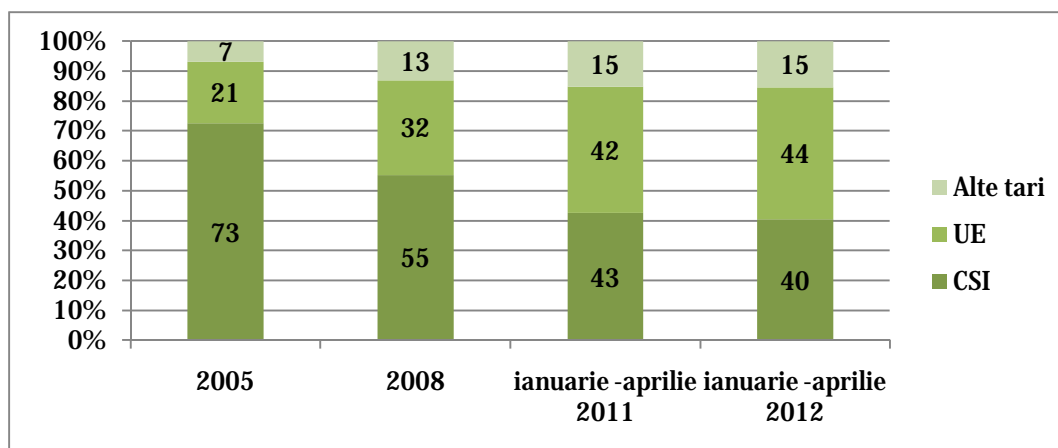

Figura 4.4. Structura exporturilor de produse agroalimentare pe grupe de țări, ianuarie-aprilie 2012, f.p.s.a.p.

Sursa: Biroul Național de Statistică

²Conform datelor anului 2011, spre Panama s-a exportat diverse culturi cerealiere, în special grâu, orz, boabe de soia, precum și semințe de floarea soarelui, spre Libia unele produse agroalimentare.

O influență negativă asupra exporturilor de produse agroalimentare au avut-o evoluțiile livrărilor cu următoarele produse:

- Cerealele și preparate pe baza de cereale, care s-au redus practic în jumătate (-57%), constituind 15,8 mil. USD. În această perioadă au scăzut livrările de cereale în UE cu 57% (10,4 mil. USD) și în alte țări cu 92,7% (607,3 mii. USD);

BOXA 4.1. Exporturile de grâu și porumb în perioada ianuarie–aprilie 2012

În ianuarie-aprilie 2012 s-au redus la 0 comparativ cu perioada similară a anului precedent livrările de grâu către principalele piețe de export pentru acest produs Italia, Turcia, SUA, Liban, Marea Britanie și Rusia. Astfel s-a redus exportul de grâu de la 6,7 mil. USD la 1 mil. USD, acestea fiind livrate către România.

Exporturile de porumb s-au redus și ele de mai mult de două ori (-60%), de la 25 mil. USD la 10 mil. USD, mai cu seamă ca urmare evoluțiilor pe piețele UE (-69,5%) și alte țări (95,9%). Exporturile de porumb în UE s-au redus de la 17,4 mil. USD la 5,3 mil. USD, iar în alte țări de la 3,7 mil. USD la 152,5 mii USD.

- Semințele și fructe oleaginoase, fiind în scădere de la 70,5 mil. USD la 36,4 mil. USD (-48,4%). În perioada analizată s-au redus livrările de semințe și fructe oleaginoase atât în UE (de la 29,8 mil. USD la 18,9 mil. USD) și CSI (de la 18,2 mil. USD la 10 mil. USD), cât și în alte țări (de la 22,5 mil. USD la 7,5 mil. USD);
- Tutunul și produsele din tutun care au consemnat o reducere de la 10,2 mil. USD la 9,8 mil. USD (-4%). Tendința a fost determinată de scăderea livrărilor de tutunuri brute și neprelucrate către Federația Rusă și Ucraina, principalele piețe de desfacere pentru acest produs, de la 5,6 mil. USD la 1,7 mil. USD și, corespunzător, de la 938 mii USD la 404 mii USD.

Tabelul 4.2. Dinamica exporturilor pe grupe de produse și regiuni, ianuarie-aprilie 2012

	Total		UE		CSI		Alte țări	
	Mil. USD	R.c, %	Mil. USD	R.c, %	Mil. USD	R.c, %	Mil. USD	R.c, %
Total	687,0	5,8	337,1	3,0	278,9	13,0	71,0	-5,8
Produse agroalimentare	267,8	-3,7	118,4	1,3	108,3	-8,8	41,1	-3,7
Materiale brute necomestibile, exclusiv combustibili	23,2	-35,7	10,4	-40,6	7,1	54,9	5,7	-59,4
Combustibili minerali	2,8	-47,6	2,7	-48,9	0,0	-20,0	0,1	87,8
Produse chimice si produse derivate nespecificate in alta parte	41,4	47,8	1,8	-30,6	39,0	55,8	0,7	42,7
Mașini și echipamente pentru transport	117,0	16,6	64,7	15,3	47,3	19,7	5,0	6,3
Alte produse manufacturate	234,8	16,6	139,1	8,0	77,2	31,0	18,4	36,5

Sursa: Biroul Național de Statistică

Totodată o dinamică înaltă au înregistrat-o la acest capitol exporturile de carne și preparate din acestea (de 2,4 ori) în CSI și alte țări, de zahăr (de 2,9 ori) și de grăsimi și uleiuri vegetale (+50%) în UE.

Exporturile de *materiale brute și necomestibile* au scăzut în ianuarie-aprilie 2012, comparativ cu perioada similară a anului precedent cu 35,7%, de la 36 mil. USD la 23 mil. USD. S-au redus semnificativ (cu 55,6%) exporturile de minereuri metalifere și deșeuri în UE, de la 14 mil. USD la 7 mil. USD și în alte țări, de la 13 mil. USD la 5 mil. USD.

După o creștere semnificativă a exporturilor *de petrol* în anul precedent, care au fost livrate cu precădere în România și Bulgaria, acestea pare să fi revenit la tendințele normale. În ianuarie-aprilie 2012 acestea au scăzut de la 4,9 mil. USD la 1,2 mil. USD comparativ cu perioada similară a anului precedent, fiind determinate atât de o reducere a cantității livrate de la 6,3 mil. kg la 2,2 mil. kg cât și a prețului per kg de la 0,78 USD la 0,58 USD.

Exporturile de *produse manufacturate*, comparativ cu celelalte grupe de produse au înregistrat o evoluție relativ bună. Valoarea acestora a constituit 393 mil. USD, ceea ce reprezintă 57% din total exporturi (+6,5% comparativ cu perioada similară a anului precedent).

Printre produsele manufacturate care au avut cea mai mare contribuție la creșterea exporturilor pot fi menționate:

- Fire, cabluri și alte conductoare electrice izolate, cu sau fără conectori care au sporit de la 41,3 mil. USD la 51,8 mil. USD dintre care 49,7 mil. USD au fost livrate în România (+24,6%), 1,2 mil. USD, Italia (+60%), 843,5 mii USD, Federația Rusă (+50,8%);
- Fire, țesături, articole textile necuprinse în altă parte și produse conexe, care au sporit de la 16,9 mil. USD la 34 mil. USD, dintre care 26,5 mil. USD în țările CSI (+95%) și 4,3 mil. USD în alte țări, exclusiv CSI și UE (de 12,5 ori în creștere);
- Medicamente (dozate și condiționate pentru vânzarea cu amănuntul), constituind 25,9 mil. USD (+42,4%), dintre care 19,6 mil. USD în Federația Rusă (+44%), 3 mil. USD în Ucraina (în creștere de 2,5 ori). De asemenea au sporit exporturile de medicamente și pe alte piețe din spațiul CSI cum ar fi Azerbaidjan, Kirgizstan, Kazahstan, totodată acestea reducându-se pe piețele europene (Lituania, Bulgaria, Germania, România) cu 19%, cu excepția Letoniei;
- Instrumente și aparate, profesionale, științifice și de control, valoarea cărora a constituit 10,7 mil. USD (de 2,9 ori în creștere), dintre care 7,4 mil. USD în țările UE (de 4,5 ori mai mult f.p.s.a.p.), 2,6 mil. USD în țările CSI (+33,5%) și 642,7 mii în alte țări (o creștere de 8,7 ori);
- Mobila care a constituit 29 mil. USD (+28,4%), dintre care 20,7 mil. USD au fost livrate în țările UE (+26%) și 8,4 mil. USD în CSI (33,4%);
- Vehicule rutiere a căror valoare a consemnat 16,6 mil. USD (+64,9%), dintre care 13,5 mil. USD au fost exportate în CSI (+81,7%), 2,5 mil. USD în țările UE (11,3%) și 641 mii USD în alte țări (+52,4%).

De asemenea, o dinamică destul de înaltă, mai mult decât dublă, au înregistrat-o și exporturile de mașini generatoare de putere și echipamentele lor, uleiuri esențiale, îngrășăminte minerale sau chimice.

Totodată, s-a produs o reducere a exporturilor unor produse cum ar fi: mașini și aparate industriale cu aplicații generale, mașini și aparate specializate pentru industriile specifice, articole din minerale nemetalice, îmbrăcăminte și accesorii de îmbrăcăminte, hârtie și carton ș.a.

Importurile. În ianuarie-aprilie 2012, valoarea importurilor a cifrat 1630,9 mil. USD, înregistrând o creștere cu 7,3% față de perioada similară a anului precedent. Totodată, de-a lungul celor patru

luni am putut asista la o temperare graduală a ritmurilor de creștere a importurilor, mai mult ca atât importurile din CSI au înregistrat un ritm negativ în lunile martie și aprilie.

În primele patru luni ale anului, 35% din importuri sau 572,6 mil. USD au provenit din țările CSI, dintre care 562 mil. USD din Federația Rusă, Ucraina și Belarus; 666,6 mil. USD (40,9%) din țările UE, inclusiv 386 mil. USD din România, Germania și Italia și, respectiv, 391 mil. USD din alte țări, dintre care 243,4 mil. USD din Turcia și China.

Privit sub aspect individual al țărilor de origine cea mai mare contribuție la creșterea generală a importurilor comparativ cu ianuarie-aprilie 2012, un adaos de 89,63 mil. USD, au avut-o achizițiile din Federația Rusă (112,5%), Turcia (120%), China (116%), Germania (113,8%) ș.a.

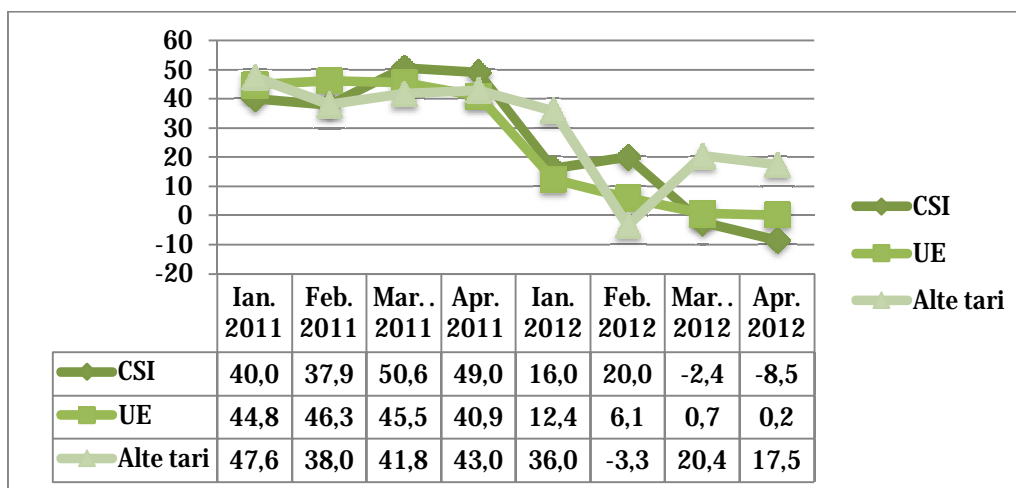

Figura 4.5. Creșterea importurilor pe principalele destinații geografice, ianuarie-aprilie 2012, f.p.s.a.p., %

Sursa: Biroul Național de Statistică

Tabelul 4.3. Dinamica importurilor pe grupe de produse și regiuni, ianuarie-aprilie 2012

	Total		EU		CSI		Alte tari	
	Mil. USD	R.c. %	Mil. USD	R.c. %	Mil. USD	R.c. %	Mil. USD	R.c. %
Total	1630,9	7,4	666,6	3,6	572,7	5,9	391,7	16,9
<i>Produse agroalimentare</i>	211,8	0,4	72,8	12,0	82,4	-8,3	56,6	0,9
<i>Materiale brute necomestibile, exclusiv combustibili</i>	30,7	-2,3	16,9	15,3	8,6	-34,8	5,1	48,0
<i>Combustibili minerali</i>	429,9	15,6	89,0	-15,3	323,4	21,3	17,4	10388,5
<i>Produse chimice și produse derivate nespecificate în altă parte</i>	223,0	7,1	128,7	11,0	38,2	-7,3	56,0	9,9
<i>Mașini și echipamente pentru transport</i>	327,1	7,1	183,1	11,7	37,1	-9,0	106,9	6,1
<i>Alte produse manufacturate</i>	408,5	4,4	176,1	-1,5	82,8	-7,1	149,5	21,1

Sursa: Biroul Național de Statistică

Structura pe grupe de produse a importurilor nu a suportat modificări semnificative. Produsele chimice și mașinile și echipamentele de transport, care au înregistrat o creștere de 7,1% și-au menținut practic pozițiile de 13,7% și 20,1%. Totodată, a crescut ponderea importurilor de combustibili minerali pînă la 26,4% (+1,9), reducîndu-se în schimb cea a produselor agroalimentare de la 13,9% la 13% și alte produse manufacturate de la 25,8% la 25%.

Printre produsele care au avut cea mai mare contribuție la creșterea importurilor pot fi menționate:

- Gazul și produsele industriale obținute din gaz, valoarea cărora a constituit 237,4 mil. USD, în creștere cu 23,9%;
- Mașini și aparate electrice și părți ale acestora, care au cifrat 102,2 mil. USD (+29,3%);
- Fire, țesături, articole textile necuprinse în altă parte și produse conexe, care au constituit 91,7 mil. USD (+21,4%).

De asemenea, o dinamică înaltă au înregistrat importurile de energie electrică (de la 5 mil. USD la 15 mil. USD), zahăr și produse de zahăr (de la 3,2 mil. USD la 7,4 mil. USD), semințe și fructe oleaginoase (de la 8,1 mil. USD la 11,7 mil. USD), îngrășăminte naturale și minerale naturale (de la 2 mil. USD la 3 mil. USD), mașini și generatoare de putere și echipamentele lor (de la 5 mil. USD la 7,3 mil. USD) ș.a.

Creșterea importurilor în această perioadă a fost, totodată, temperată de evoluțiile negative ale anumitor grupe de produse, printre care pot fi menționate:

- Tutunul brut și prelucrat, valoarea căruia s-a redus cu -45,4%, constituind 16,9 mil. USD. În această perioadă s-a redus valoarea mărfurilor procurate atît din UE cît și din CSI;
- Legume și fructe, pentru care s-a înregistrat o reducere cu 14,3%, constituind 42,4 mil. USD;
- Hîrtie, carton și articole din pastă de celuloză, care s-au redus cu 15,5%. Valoarea importurilor acestor produse a constituit 27,4 mil. USD, iar reducerea fiind determinată de evoluțiile negative a procurărilor din țările CSI și alte țări;
- Fier și oțel, valoarea cărora a cifrat 36,6 mil. USD, în descreștere cu 8% față de perioada similară a anului precedent. Reducerea importurilor de fier și oțel a fost cauzată în mare parte de scăderea semnificativă a achizițiilor din CSI cu 23%, reprezentînd 22,3 mil. USD;
- Diverse produse manufacturate, cum ar fi aparate și echipamente de telecomunicații și pentru înregistrarea și reproducerea sunetului și imaginii (-19%); mașini și aparate industriale cu aplicații generale; părți și piese detașate ale acestor mașini (-6,7%); mașini și aparate specializate pentru industriile specifice (-5,6%) ș.a.

Balanța comercială. În perioada ianuarie-aprilie 2012, deși cu ritmuri foarte lente s-a înregistrat o creștere a deficitului comercial. Astfel, în această perioadă balanța comercială s-a soldat cu un deficit de 943,9 mil. USD, ceea ce reprezintă o avansare cu 8,5% f.p.s.a.p.

Cel mai mare parte a deficitului comercial, circa 45%, a fost formată, de produsele energetice. Soldul negativ al balanța comerciale cu combustibili a sporit în perioada respectivă cu 16,5%, constituind 427 mil. USD.

Balanța cu bunuri agroalimentare a înregistrat un sold pozitiv de 56 mil. USD, dar în scădere cu 16,8% față de perioada similară a anului precedent. Factori majori care au influențat negativ balanța cu produse agroalimentare a fost deficitul înregistrat la balanța cu cereale și produse din cereale de 14,3 mil. USD comparativ cu proficitul de 12,6 mil. înregistrat în p.s.a.p., precum și reducerea soldului pozitiv al balanței cu semințe și fructe oleaginoase cu 60,4% (24,7 mil. USD). Totodată, o influență pozitivă a exercitat-o creșterea practic dublă a soldului pozitiv al balanței cu fructe și legume (41,5 mil. USD) și de băuturi și tutunuri. Reducerea semnificativă a importurilor de tutun și produse din tutun au determinat o reducere semnificativă a soldului negativ al balanței cu aceste produse de la 20,9 mil. USD la 7,2 mil. USD.

Reducerea semnificativă a exporturilor de minereuri metalifere și deșeuri din metale a avut un impact negativ asupra balanței cu materiale brute necomestibile care a determinat înregistrarea unui sold negativ de 7,5 mil. USD. De notat că în anul precedent, în aceeași perioadă soldul balanței cu materiale brute a constituit +4,7 mil. USD.

Deficitul balanței cu produse manufacturate a constituit în ianuarie-aprilie 2012, 565,4 mil. USD înregistrând o ușoară relaxare de 2%, comparativ cu perioada similară a anului precedent.

Evoluția comerțului exterior al Regiunii din partea stîngă a Nistrului

În ianuarie-mai 2012, valoarea tranzacțiilor comerciale externe ale regiunii din partea stîngă a Nistrului a constituit 964,3 mil. USD, în creștere cu 13,8% față de perioada similară a anului precedent.

Exporturile au constituit în această perioadă 238,4 mil. USD, fiind în creștere cu 18% față de ianuarie-mai 2011. Republica Moldova reprezintă principala piață de export cu o pondere de 35,2%, exporturile sporind cu 8,9% în perioada analizată. Alte piețe importante pentru produsele livrate din această regiune au fost Federația Rusă – 17,9%, Ucraina – 8%, România – 16,8%, Italia – 7,6%, Germania – 4,7%, astfel în aceste țări concentrându-se 90,2% din total exporturi. Structura exporturilor pe grupe de produse a fost predominantă de livrările de combustibili cu o pondere de 32,9%, metale feroase, cu o pondere de 24,3% din total exporturi, produse agroalimentare – 10%, îmbrăcăminte și alte textile – 10,3%, încălțăminte 6,2%.

Importurile regiunii din partea stîngă a Nistrului au cifrat în primele patru luni ale anului 2012 – 725,9 mil. USD, fiind în creștere cu 12,5% față de p.s.a.p. Mai mult de jumătate, 57% din importurile acestei regiuni provin din Federația Rusă. Totodată alți parteneri importanți cu o pondere de circa 21,9% în total importuri au fost – Ucraina (9,7%), Republica Moldova – (6,8%), Belarusia (5,4%) ș.a. Ca și în cazul exporturilor, structura importurilor este dominată preponderent de resursele energetice cu o cotă de 58,8%, care au sporit în această perioadă comparativ cu p.s.a.p. cu 31%. Aproximativ 10% din importuri o reprezintă produsele agroalimentare, 7,8% – metale și produsele din metal, 7,6% – mașini și echipamente de transport.

Balanța comercială a regiunii din partea stîngă a Nistrului a consemnat un deficit comercial de 487,5 mil. USD în ianuarie-mai 2012. Un sold negativ s-a înregistrat pentru balanța următoarelor produse: agroalimentare (-45,6 mil. USD), produse energie (-384,3 mil. USD), produse farmaceutice (-8,3 mil. USD), produse chimice (-28,4 mil. USD), materiale textile (-16,4 mil. USD), mașini și echipamente de transport (-43,3 mil. USD) ș.a. Totodată, un sold pozitiv se înregistrează la balanța de produse minerale (6,1 mil. USD), îmbrăcăminte și produse textile (21 mil. USD), încălțăminte (12,9 mil. USD), metale și produse din acestea (0,9 mil. USD).

Tendințe și politici în principalele țări parteneri economici ai Republicii Moldova

Recuperarea economiei globale, înregistrată în 2011, continuă într-un ritm modest și în primele luni ale anului 2012. Există încă o indeterminare a situației în legătură cu factorii, ce caracterizează evenimentele recente din economia mondială.

Față de trimestrul IV din 2011, care a fost influențat de efectele nefavorabile ale condițiilor de finanțare, nivelul scăzut de încredere și acțiunile întreprinse de urgență în sprijinul sustenabilității fiscale, scenariul actual descrie o situație de incertitudine ridicată, iar măsurile de consolidare fiscală contribuie la o stare recesivă a economiei, situație care se consideră că se va păstra cel puțin până la sfârșitul anului 2012.

Indicele prețului pentru Federația Rusă reprezintă modificarea față de luna decembrie a anului precedent.

Tabelul 4.4. Tendințe de dezvoltare a principalilor parteneri economici ai R. Moldova (trimestrul I 2012 față de perioada similară a anului 2011, %)

	PIB	IPC	Export	Import	Rata șomajului
Statele Unite ale Americii	2,2	102,7	8,6	8,4	8,2
Uniunea Europeană	0,1	102,9	5,8	2,1	10,2
România	0,3	102,5	-5	-3,7	7,2
Federația Rusă	4,9	101,5	18,2	12,7	6,5
Ucraina	1,8	101,9	5,1	3,1	7,9

Sursa: statisticile naționale ale SUA, UE, România, Rusia și Ucraina

Notă: statistica ucraineană oferă date cu privire la indicatorul rata șomajului pe semestrul I 2012, comparativ cu semestrul IV, 2011

SUA. PIB-ul în SUA pe parcursul primului trimestru 2012, comparativ cu primul trimestru al anului 2011, a înregistrat o creștere de 2,2% susținută de o majorare a consumului personal, a exporturilor, investițiilor, în special, a investițiilor fixe nerezidențiale. Totodată, cheltuielile guvernului la nivel local și federal au urmat o tendință descrescătoare.

Indicele prețurilor de consum, ajustat sezonier în trimestrul I a anului 2012 a constituit 102,7%. În martie comparativ cu luna precedentă, rata inflației a constituit 0,3%, după creșterea cu 0,4% în luna februarie. Indicele prețurilor de consum pentru toate mărfurile cu excepția produselor alimentare și energie a crescut cu 0,2% în martie, după creșterea cu 0,1 la sută în luna februarie. La fel, pentru produsele alimentare rata inflației a constituit 0,2%, iar pentru energie – 0,9% în martie comparativ cu luna februarie.

Rata șomajului în SUA în trim. I al anului 2012 a fost de 8,2%, în același timp ocuparea forței de muncă a crescut în sectorul serviciilor, în comerțul cu amănuntul, îngrijirea sănătății, dar a scăzut în sectorul serviciilor de transport și depozitare.

Uniunea Europeană. PIB-ul în perioada primului trimestru, 2012 (ajustat sezonier), comparativ cu primul trimestru al a.2011, a crescut cu 0,1%.

Variația PIB-ului după componentele cheltuielilor. Creșterea slabă a PIB comparativ cu primul trimestru al anului precedent a fost determinată de o reducere generală a consumului final al gospodăriilor și investițiilor în capital fix resimțindu-se consecințele crizei în această regiune, iar indicatorii reflectând valori mai mici pentru țările din zona Euro. În același timp, menținerea cheltuielilor guvernamentale la același nivel, precum și susținerea unui ritm pozitiv al exporturilor, inclusiv din reducerea stocurilor și pe fonul decelerării ritmului de creștere a importurilor au avut o influență pozitivă.

Indicele prețului. În primele trei luni ale anului 2012 s-a înregistrat o rată a inflației anuală de 2,9%, totodată fiind observată o ușoară relaxare a acesteia începând cu ultimul trimestru al anului precedent.

Rata șomajului în UE în luna martie 2012 a constituit 10,2%, fiind stabilă, comparativ cu luna februarie, dar în creștere față de martie 2011 (9,4%). Comparativ cu luna februarie 2012, în UE numărul șomerilor în martie 2012 a crescut cu 193 000 persoane, iar comparativ cu martie 2011 - cu 2, 123 milioane persoane.

România. Produsul Intern Brut a crescut în trim. I al anului 2012 față de perioada similară a anului precedent cu 0,3%. Din punct de vedere al utilizării Produsului Intern Brut, în trimestrul I

a anului 2012, creșterea a fost susținută de o majorare semnificativă a formării brute de capital fix (+11,8%) și o creștere ușoară a consumului gospodăriilor (0,7%) și a instituțiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației (2,2%). O influență negativă s-a produs ca urmare reducerii volumului cheltuielilor pentru consum final al administrațiilor publice (-3,6). Modificarea PIB-ului a fost influențată negativ și de exportul net ca urmare a reducerii mai mari a volumului exporturilor de bunuri și servicii (-2,9%), comparativ cu cel al volumului importurilor (-1,2%).

Rata șomajului, ajustată sezonier, în trim. I al anului 2012 a înregistrat o ușoară creștere față de perioada similară a anului precedent, constituind 7,2% (+0,1p.p.). În luna ianuarie și martie 2012 rata șomajului s-a menținut la nivelul perioadelor corespunzătoare din anul precedent de 7,3 și, corespunzător, 7,1%, iar în luna martie înregistrându-se o creștere cu 0,2 p.p. a reprezentat 7,2%.

Federația Rusă. Situația economică a Federației Ruse în anul curent pare să fie mai stabilă, în comparație cu anul trecut. Astfel, creșterea PIB-ului în trim. I al anului 2012 față de trim. I al a.2011 a fost de 4,9%. Însă situația din zona euro și creșterea lentă a economiei Chinei se presupune că pot avea un impact negativ asupra veniturilor din export ale Rusiei. Aceasta, la rândul său, va influența sectorul de producere, ocuparea forței de muncă, veniturile și creșterea economică lentă pe parcursul anului.

Indicele prețurilor de consum (IPC) în trim. I a înregistrat o creștere cu 1,5% față de decembrie 2011, ceea ce reprezintă o creștere mai temperată față de valoarea indicelui înregistrată în perioada similară a anului precedent (103,8%).

Rata șomajului a constituit 6,5% în trim. I 2012, fiind în descreștere cu 1 p.p față T I al anului 2011, totodată sporind cu 0,2 p.p. față de trimestrul precedent.

Se constată o incertitudine a situației politice, pe fonul demonstrațiilor civile repetate, ce pot avea un impact negativ asupra fluxurilor de capital, exercitând presiuni asupra rublei și restricționând flexibilitatea politicii monetare.

Se presupune că Federația Rusă va înregistra o creștere economică modestă în 2012, cu un puternic risc în scădere. Există o anumită probabilitate ca inflația să rămână relativ ridicată, iar politică fiscală să nu mai fie restrictivă.

Ucraina. Pe fonul crizei din zona euro, economia Ucrainei a fost afectată de un nou val de instabilitate. Cererea joasă și prețurile externe estompate la oțel au dus la o contracție a industriei construcțiilor de mașini și a sectorului de oțel. Se atestă importante investiții publice în infrastructură ce țin de campionatul de fotbal Euro 2012. Producția agricolă a încetinit, fiind afectată de iarna neobișnuit de rece.

Așa cum a fost raportat de Serviciul de Stat de Statistică, creșterea PIB-ului Ucrainei în primul trimestru al anului 2012 în comparație cu aceeași perioadă a anului 2011 a fost de 1,8% față de 4,7% în trimestrul patru al anului 2011, și 6,5% în al treilea trimestru din 2011, 3,9% în trimestrul doi al anului 2011 și 5,4% în primul trimestru anului 2011.

IPC a demonstrat o creștere cu 1,9% în trim. I al anului 2012 față de perioada similară a anului precedent.

Economia Ucrainei este foarte mult expusă riscurilor provenite din zona euro, iar evoluțiile din UE vor rămâne un factor important care va influența creșterea și stabilitatea economică a țării în următoarele luni. De asemenea, autoritățile ucrainene au menținut o politică fiscală austeră în anticiparea unor eventuale plăți mari ale datoriilor externe pe parcursul acestui an, deși pachetul recent adoptat al cheltuielilor sociale pot contribui la creșterea presiunii fiscale.

Capitolul V

MEDIUL DE AFACERI

Activitatea businessului. Numărul întreprinderilor înregistrate: clasificarea potrivit formelor organizațional-juridice. Conform datelor Camerei Înregistrării de Stat, la 01.04.2012 Registrul de stat conținea informații despre 161623 persoane juridice și întreprinzători individuali. La 01.04.2012, în comparație cu aceeași perioadă a anului precedent, numărul întreprinderilor în Registru a crescut cu 3148 de unități sau cu 2%.

Analizând numărul întreprinderilor din Registru, putem face concluzia că în trimestrul I 2012 comparativ cu trimestrul similar al anului 2011, nu există schimbări esențiale în ponderea întreprinderilor înregistrate în Registru după forma organizațional-juridică, antreprenorii preferând să-și înregistreze afacerea, în special, prin două forme organizațional-juridice: societăți cu răspundere limitată (49%) și întreprinderi individuale (41%). Ponderea societăților pe acțiuni și cooperativelor de toate tipurile (cooperative de producție, cooperative de consum și cooperative de întreprinzător) constituie 2%. Ponderea întreprinderilor de stat și municipale în Registrul de stat reprezintă 1%.

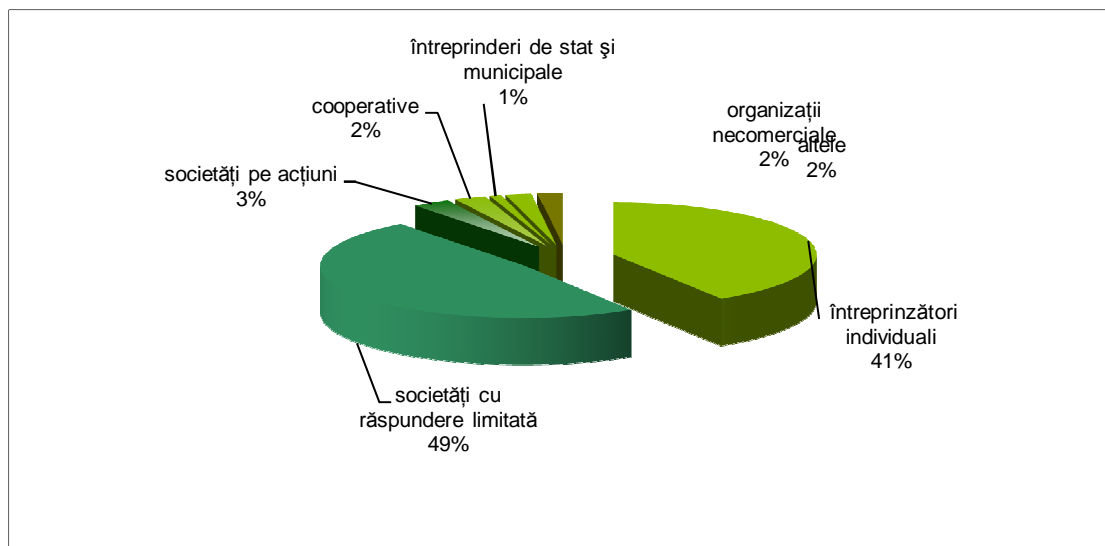
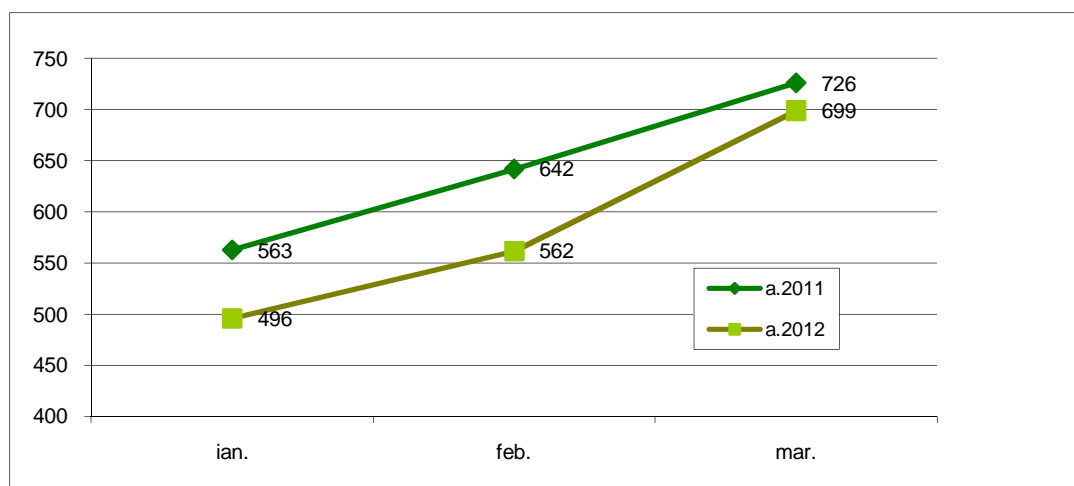

Figura 5.1. Întreprinderile înregistrate după forma organizațional-juridică, la 01.04.2012

Sursa: conform datelor Camerei Înregistrării de Stat

Dinamica întreprinderilor înregistrate și radiate în trimestrul I 2011- 2012

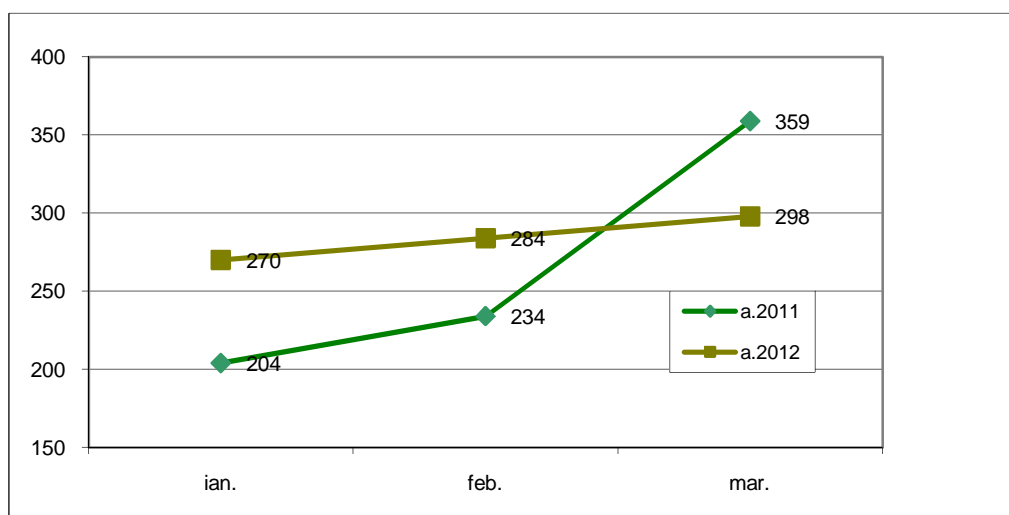
Numărul întreprinderilor înregistrate de Camera Înregistrării de Stat a scăzut în trimestrul I 2012 comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent, indicele constituind 90,9%. Numărul întreprinderilor înregistrate în trimestrul I, 2012 s-a majorat cu 63% față de trimestrul IV 2011. Astfel, potrivit datelor Camerei Înregistrării de Stat, în Registrul de stat au fost trecute în trimestrul I 2012 1757 de întreprinderi noi.

Figura 5.2. Evoluția numărului de întreprinderi înregistrate în trimestrul I 2011-2012

Sursa: conform datelor Camerei Înregistrării de Stat <http://www.cis.gov.md/ru/content/241>

Numărul întreprinderilor radiate în trimestrul I 2012 a constituit 852 de unități sau cu 7% mai mult decât în aceeași perioadă a anului precedent.

Figura 5.3. Evoluția numărului de întreprinderi radiate în trimestrul I 2011-2012

Sursa: conform datelor Camerei Înregistrării de Stat <http://www.cis.gov.md/ru/content/241>

În primul trimestru al anului 2012, au fost înregistrate 1068 întreprinderi noi în oficiul teritorial Chișinău, ce constituie 61% din total întreprinderi înregistrate în trimestrul I al acestui an.

74% din numărul de întreprinderi radiate în trimestrul I 2012 sunt din afara Chișinăului. În același timp, în trimestrul I 2012 (în raport cu aceeași perioadă a anului precedent) în oficiul teritorial Chișinău s-a înregistrat un ritm de creștere mai mare decât în oficiile teritoriale (în oficiile teritoriale indicele constituind 102,9%, respectiv 120,3% în oficiul teritorial Chișinău).

Indicatorul calculat, care caracterizează creșterea netă/micșorarea numărului întreprinderilor (înregistrate, minus radiate), arată că în trimestrul I 2011-2012 a avut loc o micșorare netă a numărului de întreprinderi, indicele constituind 79,8%.

Tabelul 5.1. Dinamica întreprinderilor înregistrate și radiate în trimestrul I 2011-2012

Anii/luna	Creșterea netă/ micșorarea	
	Numărul, unit. (Întreprinderi înregistrate - întreprinderi radiate)	Indice, %
T.I 2011	1134	
T.I 2012, inclusiv:	905	79,81
ianuarie	226	63,0
februarie	278	68,1
martie	401	109,3

Sursa: calculele autorilor conform datelor Camerei Înregistrării de Stat

Potrivit datelor Biroului Național de Statistică în trimestrul I 2012 s-a înregistrat o creștere cu 6,3% (în prețuri comparabile) a veniturii din vânzări la întreprinderile cu genul principal de activitate comerțul cu amănuntul³ față de perioada similară a anului 2011.

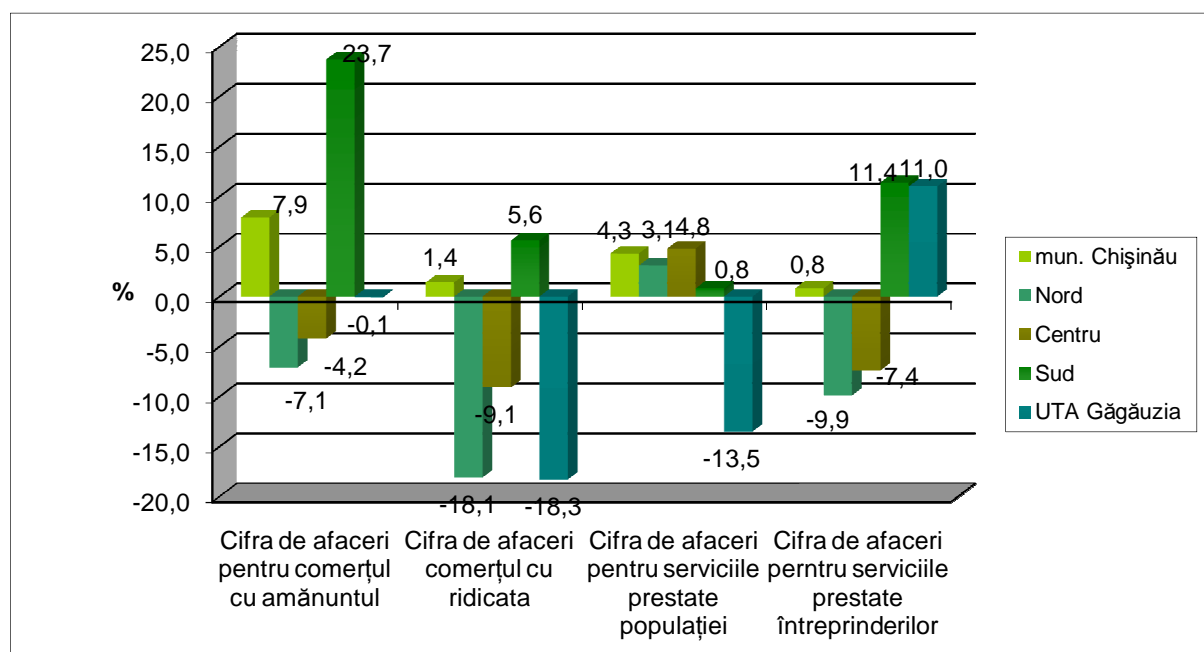

Figura 5.4. Evoluția cifrei de afaceri pentru comerț și servicii pe regiuni de dezvoltare în trimestrul I 2012 în % față de trimestrul I 2011

Sursa: conform datelor Biroului Național de Statistică

În trimestrul I 2012, o creștere mai mare a cifrei de afaceri a întreprinderilor cu genul principal de activitate comerțul cu amănuntul, a fost înregistrată în regiunea de Sud (o majorare cu 23,7%) și mun. Chișinău (cu 7,9%) comparativ cu perioada similară a anului 2011.

Cifra de afaceri la întreprinderile cu genul principal de activitate comerțul cu ridicata⁴ (în prețuri curente) a înregistrat o scădere cu 1,6% în perioada ianuarie-martie 2012 comparativ cu perioada similară a anului precedent.

³ Întreprinderile cu genul principal de activitate comerțul cu amănuntul, cu un număr de salariați de 20 și mai multe persoane, cuprinse în cercetarea statistică lunară privind indicatorii pe termen scurt (SERV TS)

⁴ Întreprinderile cu genul principal de activitate comerțul cu ridicata, cu un număr de salariați de 20 și mai multe persoane, cuprinse în cercetarea statistică lunară privind indicatorii pe termen scurt (SERV TS)

Boxa 5.1 Opinia antreprenorilor privind schimbarea mediului de afaceri în ultimii doi ani

În scopul cercetării situației actuale în sfera businessului în țară, IEFS cu sprijinul Ministerului Economiei a realizat în luna mai 2011 un sondaj anonim în rândul antreprenorilor, reprezentând diverse sectoare ale economiei, la care au participat 107 respondenți din 22 raioane ale țării, inclusiv mun. Chișinău, UTA Găgăuzia.

În cadrul chestionării efectuate, antreprenorilor li s-a propus să evalueze schimbarea mediului de afaceri din ultimii ani. Schimbarea mediului de afaceri a fost evaluată ca ansamblu, cât și în limitele regiunii, unde este amplasată întreprinderea. Evaluarea generală a schimbării mediului de afaceri în țară, în ansamblu, făcută de către antreprenori, arată în felul următor: o pondere relativ mare de antreprenori consideră că situația nu s-a schimbat (47,6%), aproape o treime din antreprenori (32,0%) presupun că situația s-a înrăutățit, și doar 20,4% din respondenți consideră că situația s-a îmbunătățit (Tabelul 5.2).

Tabelul 5.2. Opinia antreprenorilor privind schimbarea mediului de afaceri în ultimii doi ani

Factorul	Ponderea respondenților, care au indicat asupra acestor probleme, %		
	Situația nu s-a schimbat	Situația s-a înrăutățit	Situația s-a îmbunătățit
Mediul de afaceri în țară în general	47,6	32,0	20,4
Mediul de afaceri în regiune	39,8	31,6	28,6

Tendința de schimbare a mediului de afaceri în regiune a fost evaluată de către antreprenori mai pozitiv: 39,0 din cei intervievați presupun că situația nu s-a schimbat, 31,6% din antreprenori consideră, că situația s-a înrăutățit, și 28,6% sesizează că situația s-a îmbunătățit.

~ respondenții *mun. Chișinău*, 50,0% consideră că mediul de afaceri în regiune în ultimii 2 ani nu s-a schimbat; 25,0% - că mediul de afaceri în regiune s-a înrăutățit; 25,0% - că mediul de afaceri în regiune s-a îmbunătățit.

~ respondenții *regiunii Nord*, 39,4% consideră că mediul de afaceri în regiune s-a înrăutățit; 36,4% - nu s-a schimbat; 24,2% - s-a îmbunătățit.

Spre exemplu, poate fi evidențiat raionul Bălți, în care 75,0% din respondenți consideră, că mediul de afaceri în regiune s-a înrăutățit. În raionul Drochia 66,7% din respondenți presupun că situația în regiune nu s-a schimbat. În raionul Râșcani, 42,9% din cei intervievați consideră că situația nu s-a schimbat, și tot atâția (42,9%) - că situația s-a îmbunătățit.

~ printre respondenții *regiunii Centru* este mai mare ponderea respondenților, care consideră că mediul de afaceri în regiune nu s-a schimbat (44,4%); 36,1% consideră că situația s-a înrăutățit și doar 19,4% sunt convingși că situația s-a îmbunătățit.

În raionul Strășeni, 75,0% din respondenți consideră că situația în regiune nu s-a schimbat în ultimii doi ani; în raionul Telenești au aceeași convingere 54,5% din respondenți. În același timp, majoritatea respondenților din raioanele Rezina (80,0%) și Orhei (75,0%) consideră că situația s-a înrăutățit, iar în raionul Nisporeni majoritatea respondenților (80,0%) presupun că situația s-a îmbunătățit.

~ majoritatea respondenților din *regiunea Sud, inclusiv UTA Găgăuzia*, consideră că mediul de afaceri în regiune în ultimii doi ani s-a îmbunătățit (52,4%); o treime din respondenți nu sesizează nici un fel de schimbări (33,3%); 14,3% consideră că situația în regiune s-a înrăutățit.

În raionul Cantemir, 88,9% din respondenți consideră că mediul de afaceri în regiune s-a îmbunătățit în ultimii doi ani. Totodată, în raionul Cimișlia, 60,0% consideră că situația nu s-a schimbat, iar 40,0% - că situația s-a înrăutățit; în raionul Leova, invers: de rând cu 60,0% din respondenți, care consideră că situația nu s-a schimbat, 40,0% consideră că situația s-a îmbunătățit.

În evaluarea generală a schimbării mediului de afaceri în țară, în ansamblu, efectuată de antreprenori, este dominantă opinia, precum că situația nu s-a schimbat, aproape o treime dintre antreprenori consideră că situația s-a înrăutățit, și un procent relativ mic de respondenți consideră, că situația s-a îmbunătățit.

Sursa: "Analiza formelor existente de organizare a dialogului dintre IMM și organele administrației publice, identificarea mecanismelor de consolidare a acestui dialog la diferite nivele de administrare". Raport științific (intermediar), Nr. de înregistrare 11.817.08.29A, Chișinău, IEFS, 2011. 166 p.

Întreprinderile din regiunea Sud și mun. Chișinău s-au remarcat printr-o creștere ne semnificativă a cifrei de afaceri (o creștere cu 5,6% în regiunea Sud și cu 1,4% în mun. Chișinău). În această perioadă, întreprinderile din regiunile de Nord, Centru și UTA Găgăuzia au înregistrat o micșorare semnificativă a cifrei de afaceri comparativ cu trimestrul I 2011.

În trimestrul I 2012, o creștere mai mare a cifrei de afaceri a întreprinderilor cu genul principal de activitate comerțul cu ridicata a fost înregistrată în raionul Florești (de 2,5 ori), raionul Criuleni (42,4%) față de perioada similară a anului 2011.

În trimestrul I 2012, indicele valoric al cifrei de afaceri la întreprinderile cu activitate principală de servicii de piață prestate populației⁵ s-a majorat cu 3,5% (în prețuri comparabile) față de trimestrul I 2011.

În această perioadă, întreprinderile din mun. Chișinău, regiunile de Nord, Centru și Sud au înregistrat o creștere a cifrei de afaceri comparativ cu perioada ianuarie-martie 2011.

Cât privește indicele valoric al cifrei de afaceri la întreprinderile cu activitate principală de servicii de piață prestate în special întreprinderilor⁶, în ianuarie-martie 2012 s-a înregistrat diminuare cu 0,1% (în prețuri curente) față de perioada similară a anului 2011.

O creștere mai mare a cifrei de afaceri s-a înregistrat la întreprinderile din UTA Găgăuzia (cu 11%) și regiunea Sud (11,4%).

Indicatorii de dezvoltare a businessului în regiunea din partea stângă a Nistrului

În regiunea din partea stângă a Nistrului au fost înregistrate 1284 de întreprinderi și organizații care au suferit pierderi în a. 2011, cu 20,2% mai mult față de anul precedent. Dintre organizațiile care au suferit pierderi în această perioadă ponderea cea mai mare le revine organizațiilor din comerț și alimentația publică (48,9% din organizații care au suferit pierderi). În aspect valoric, întreprinderile din industrie au înregistrat pierderea mai mare (68% din total pierdere).

Tabelul 5.3. Numărul organizațiilor în pierdere în a. 2011

	Numărul organizațiilor în pierdere		Pierdere, Mii RUB.
	total	În % de la numărul total	
Total care au suferit pierderi	1284	28	808300,6
inclusiv:			
industria	175	28,9	556156,5
agricultura	108	29,9	35076,6
transport	25	22,3	6106,3
comunicații	5	26,3	579
construcții	70	22,7	13888,3
comerț și alimentația publică	629	29,1	92737,6
gospodărie de locuințe și deservire comunală	38	30,2	23915,5
alte ramuri	234	26	79840,8

Sursa: Социально-Экономическое Развитие Приднестровской Молдавской Республики, 2011

⁵ Întreprinderile cu genul principal de activitate de servicii de piață prestate populației, cu un număr de salariați de 20 și mai multe persoane, cuprinse în cercetarea statistică lunară privind indicatorii pe termen scurt (SERV TS)

⁶ Întreprinderile cu genul principal de activitate de servicii de piață prestate întreprinderilor, cu un număr de salariați de 20 și mai multe persoane, cuprinse în cercetarea statistică lunară privind indicatorii pe termen scurt (SERV TS)

Capitolul VI

SECTORUL SOCIAL

Situația demografică. Numărul populației stabile a Republicii Moldova la 1 ianuarie 2012 a constituit 3559,5 mii pers. în scădere față de aceeași dată a anului 2011 cu 0,9 mii. pers. Populația pe medii: populația urbană – 1485,7 mii pers., sau 41,7% din numărul total al populației; populația rurală – 2073,8 mii pers., sau 58,3%; populația pe sexe: bărbați – 1711,7 mii pers. sau 48,1%, femei – 1847,8 mii pers. sau 51,9%. Structura populației pe grupe mari de vârstă se caracterizează prin ponderea populației sub vârsta aptă de muncă de 17,5%, în vârsta aptă de muncă – 66,6%, peste vârsta aptă de muncă – 15,9%. Coeficientul îmbătrânirii populației (numărul persoanelor în vârstă de 60 ani și peste la 100 locuitori) a constituit 14,8. Aproape 15,5% din populația rurală a depășit vârsta de 60 ani și peste, în totalul populației feminine rurale ponderea femeilor vârstnice fiind de 18,4%.

În ianuarie-martie 2012, numărul *născuților-vii* total pe republică a constituit 9263 pers. sau 10,5 pers. calculate la 1000 de locuitori. Comparativ cu anul precedent, numărul *născuților-vii* a scăzut cu 4,0%. Numărul *născuților-vii* în mun. Chișinău a constituit 2779 pers. sau 14,0 pers. calculate la 1000 de locuitori; în regiunea Nord – 2307 pers. sau 9,3 pers. calculate la 1000 de locuitori; în regiunea Centru – 2518 pers. sau 9,5 pers. calculate la 1000 de locuitori; în regiunea Sud – 1196 pers. sau 8,9 pers. calculate la 1000 de locuitori; în UTA Găgăuzia – 463 pers. sau 11,6 pers. calculate la 1000 de locuitori.

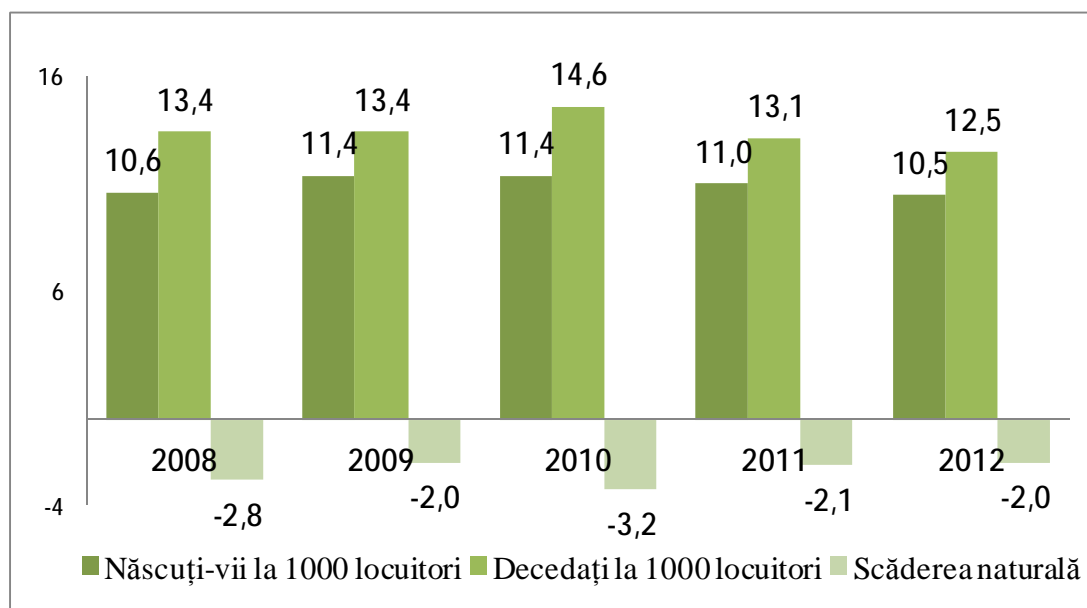

Figura 6.1. Ratele natalității, mortalității și sporul natural al populației în ianuarie-martie 2008-2012, promile

Sursa: conform datelor Biroului Național de Statistică

Numărul celor *decedați* total pe republică a alcătuit 11095 pers. sau 12,5 pers. la 1000 de locuitori. Comparativ cu anul trecut, numărul de *decedați* s-a redus cu 3,7%. Numărul celor *decedați* în mun. Chișinău a constituit 1692 pers. sau 8,6 pers. calculate la 1000 de locuitori; în regiunea Nord – 3742 pers. sau 15,0 pers. calculate la 1000 de locuitori; în Centru – 3423 pers. sau 13,0 pers. calculate la 1000 de locuitori; în Sud – 1747 pers. sau 13,1 pers. calculate la 1000 de locuitori; în UTA Găgăuzia – 491 pers. sau 12,3 pers. calculate la 1000 de locuitori.

Numărul *copiilor decedați în vârstă sub 1 an* a constituit 96 pers. sau 10,4 decedați în vârstă sub 1 an la 1000 născuți-vii. Comparativ cu anul precedent, numărul născuți-vii a scăzut cu 12,9%. Numărul *copiilor decedați în vârstă sub 1 an* în mun. Chișinău a constituit 34 pers.; în regiunea Nord – 13 pers.; Centru – 32 pers.; Sud – 11 pers.; UTA Găgăuzia – 6 pers.

Structura mortalității pe clase ale cauzelor de deces relevă, că cele mai multe decese (60,1%) au drept cauză bolile aparatului circulator, tumorile maligne constituie 12,8%, bolile aparatului digestiv 8,4%, accidentele, intoxicațiile și traumele 7,4%, bolile aparatului respirator 4,5%, alte clase constituie 6,8%. În ianuarie-martie 2012, *scăderea naturală* a populației a fost de 2,0 pers. la 1000 locuitori, față de 2,1 în trimestrul I 2011. *Sporul natural* în mun. Chișinău a constituit 1087 pers. sau 5,4 pers. calculate la 1000 de locuitori; în regiunea Nord -1435 pers. sau -5,7 pers. calculate la 1000 de locuitori; în Centru -905 pers. sau -3,5 pers. calculate la 1000 de locuitori; în Sud -551 pers. sau -4,2 pers. calculate la 1000 de locuitori; în UTA Găgăuzia -28 pers. sau -0,7 pers. calculate la 1000 de locuitori.

Numărul *căsătoriilor* total pe republică a constituit 3508 și a scăzut, comparativ cu anul precedent, cu 15,3%. Numărul *căsătoriilor* în mun. Chișinău a constituit 803 pers. sau 4,1 pers. calculate la 1000 de locuitori; în regiunea Nord – 841 pers. sau 3,4 pers. calculate la 1000 de locuitori; în Centru – 1136 pers. sau 4,3 pers. calculate la 1000 de locuitori; în Sud – 538 pers. sau 4,0 pers. calculate la 1000 de locuitori; în UTA Găgăuzia – 190 pers. sau 4,7 pers. calculate la 1000 de locuitori.

Numărul *divorțurilor* total pe republică a alcătuit 2833, fiind în scădere comparativ cu anul precedent, cu 2,5%. Numărul *divorțurilor* în mun. Chișinău a constituit 771 pers. sau 3,9 pers. calculate la 1000 de locuitori; în regiunea Nord – 726 pers. sau 2,9 pers. calculate la 1000 de locuitori; în Centru – 829 pers. sau 3,1 pers. calculate la 1000 de locuitori; în Sud – 388 pers. sau 2,9 pers. calculate la 1000 de locuitori; în UTA Găgăuzia – 119 pers. sau 3,0 pers. calculate la 1000 de locuitori.

Rata nupțialității total pe republică în ianuarie-martie 2012 a fost de 4,0 căsătorii la 1000 de locuitori, iar rata *divorțialității* total pe republică a fost de 3,2 divorțuri la 1000 de locuitori.

Migrarea populației. În ianuarie-martie 2012, potrivit Ministerului Afacerilor Interne, permis de ședere (permanentă și temporară) au primit 516 de cetățeni străini și 117 repatriați. În structura imigranților după scopul sosirii au dominat cei imigrați de familii – 43,0%, la muncă – 34,3%, cetățeni imigrați la studii – 11,1%, din alte cauze – 11,6%.

După țara de emigrare, cetățenii străini sunt imigranți din: Ucraina – 90 pers., Turcia – 70 pers., România – 65 pers., Federația Rusă – 63 pers., Italia – 23 pers., Statele Unite ale Americii – 20 pers., Germania – 13 pers., Siria – 12 pers., Nepal – 10 pers., Nigeria – 10 pers., alte țări – 127 pers.

Piața forței de muncă. În trimestrul I 2012 populația economic activă a Republicii Moldova a constituit 1103,7 mii pers., fiind în descreștere cu 3,0% (-34,1 mii) față de T.I 2011. Structura populației active s-a modificat după cum urmează: ponderea populației ocupate a crescut de la 90,6% la 92,8%, iar ponderea șomerilor s-a micșorat de la 9,4% la 7,2%. Disparități importante pe sexe și medii în cadrul persoanelor economic active nu s-au înregistrat: ponderea bărbaților a fost 49,9%, femeilor - 50,1%, iar ponderea persoanelor economic active din mediul rural a fost mai mică față de cea a populației active din mediul urban (47,0% și respectiv 53,0%).

Rata de activitate a populației de 15 ani și peste (proporția populației active de 15 ani și peste în populația totală în vârstă de 15 ani și peste) a constituit 37,0%, fiind în descreștere față de valoarea T.I anului precedent (38,2%). Acest indicator a atins valori mai înalte în rândul populației masculine – 38,8%, în comparație cu rata pentru femei – 35,3%. Ratele de activitate pe medii au înregistrat următoarele valori: 45,6% în mediul urban și 30,5% în mediul rural. În categoria de vârstă 15-29 ani acest indicator a avut valoarea 26,0%, iar în categoria 15-64 ani (vârstă de muncă în țările Uniunii Europene conform metodologiei Eurostat) – 41,3%, micșorându-se cu 1,4 p.p. față

de nivelul T.I 2011. Rata de activitate a populației în vârstă de muncă (16-56 ani pentru femei și 16-61ani pentru bărbați) a fost de 43,9%.

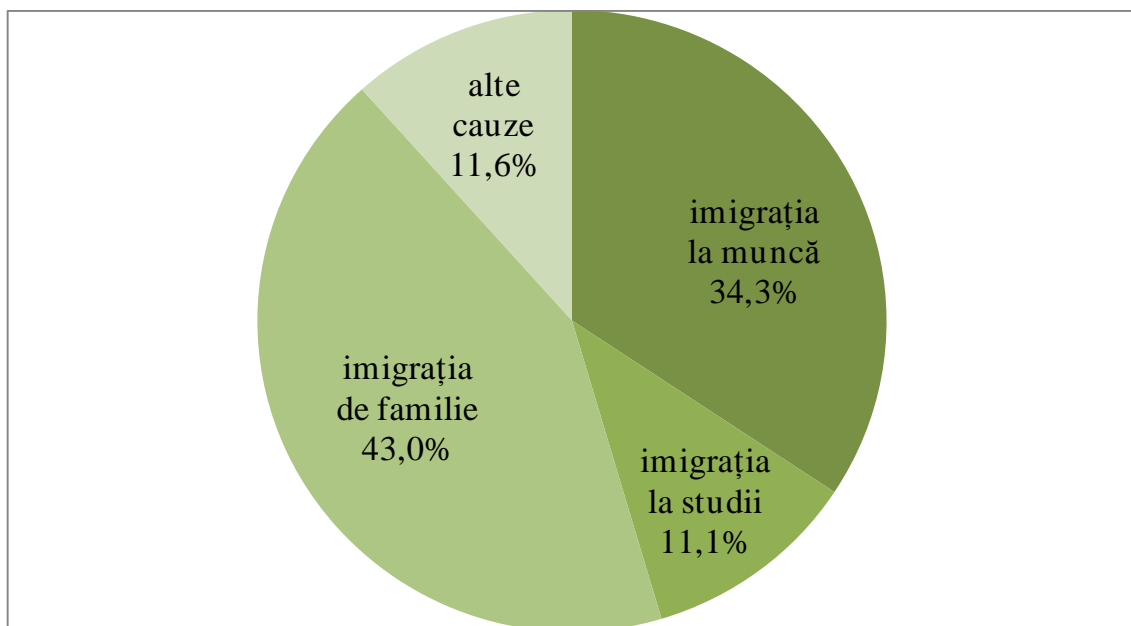

Figura 6.2. Distribuția cetățenilor străini după scopul sosirii în RM în ianuarie-martie 2012

Sursa: conform datelor Ministerului Afacerilor Interne

Populația ocupată a constituit 1023,9 mii pers., micșorându-se cu 0,6% față de T.I 2011. Ca și în cazul populației economic active, nu au fost înregistrate disparități importante pe sexe (51,3% femei și 48,7% bărbați). Aceeași situație s-a înregistrat pe medii (52,5% mediul urban și 47,5% mediul rural).

Rata de ocupare a populației de 15 ani și peste (proporția persoanelor ocupate în vârstă de 15 ani și peste față de populația totală din aceeași categorie de vârstă) a fost de 34,3%, înregistrând o scădere de 0,3 p.p. în comparație cu T.I 2011. La bărbați aceasta a fost mai înaltă (35,2%) în comparație cu femeile – 33,6%. În distribuția pe medii de reședință rata de ocupare a avut valoarea 41,9% în mediul urban și 28,6% în mediul rural. Rata de ocupare a populației în vârstă de muncă (16-56/61 ani) a fost de 40,5%, a populației în vârstă de 15-64 ani – 38,2% și în categoria de vârstă 15-29 ani atare indicator a avut valoarea de 22,7%.

În distribuția după *activitățile din economia națională* se constată că în *sectorul agricol* au activat 207,5 mii pers. (20,3% din totalul persoanelor ocupate). Față de T.I 2011 numărul populației ocupate în agricultură a scăzut cu 3,7 mii, sau cu 1,8%. În *activitățile non-agricole* numărul persoanelor ocupate a fost de 816,4 mii, în scădere cu 3,0 mii sau cu 0,4% față de T.I 2011. Ponderea persoanelor ocupate în *industrie* a constituit 15,0% (14,3% în 2011) și în *construcții*, respectiv, 4,7% (4,2% în 2011). Numărul persoanelor ocupate în industrie a crescut cu 4,5%, în construcții, respectiv, cu 9,7% față de nivelul anului precedent. În sectorul *servicii* au activat 60,1% din totalul persoanelor ocupate, această pondere micșorându-se cu 1,0 p.p. față de T.I 2011, în timp ce numărul absolut al persoanelor ocupate în sectorul serviciilor a scăzut cu -13,8 mii.

Conform repartizării după *formele de proprietate* 60,6% din populație a fost ocupată în unități cu forma de proprietate privată, 31,6% - cu cea publică, și 7,7% - în unități cu forme de proprietate mixtă (publică și privată) și cu participarea capitalului străin.

Structura populației ocupate după *statutul profesional* relevă că, numărul salariaților a constituit 77,4% din total. În *sectorul informal* au lucrat 10,6% din totalul persoanelor ocupate în economie, iar 24,2% au avut un *loc de muncă informal*. Din numărul persoanelor ocupate informal salariații au alcătuit 24,9%, totodată 7,8% din totalul salariaților aveau un loc de muncă informal.

Numărul *persoanelor subocupate* (adică acelor persoane care au avut un loc de muncă, însă orele efectiv lucrate în total în timpul perioadei de referință au fost sub 40 ore pe săptămână, totodată doreau și au fost disponibile să lucreze ore suplimentare) a fost de 83,6 mii, ceea ce reprezintă 8,2% din totalul persoanelor ocupate. Numărul persoanelor din această categorie a scăzut cu 12,4% în comparație cu T.I 2011.

Numărul șomerilor, estimat conform metodologiei BIM a fost de 79,8 mii, fiind cu 27,4 mii mai mic față de T.I 2011. Șomajul a afectat într-o proporție mai mare bărbații – 65,3% din total numărul de șomeri, la fel și persoanele din mediul urban – 59,6%. *Rata șomajului* (proporția șomerilor BIM în populația activă) la nivel de țară a înregistrat valoarea de 7,2%, fiind mai mică față de T.I 2011 (9,4%). Rata șomajului la bărbați și la femei a înregistrat următoarele valori: 9,5% și 5,0%. Disparități semnificative s-au înregistrat între rata șomajului în mediul urban – 8,1%, față de mediul rural – 6,2%. În rândurile tinerilor (15-24 ani) rata șomajului a constituit 17,7%. În categoria de vârstă 15-29 ani acest indicator a avut valoarea 12,4%.

Populația inactivă de 15 ani și peste a reprezentat 63,0% din totalul populației de aceeași categorie de vârstă, fiind mai mare decât nivelul trimestrului respectiv al anului 2011 cu 1,2 p.p., sau cu 41,7 mii pers. Din punct de vedere al relației cu piața muncii, în cadrul populației inactivă distingem două categorii importante: *persoane descurajate* și *persoane care au fost declarate de către gospodării plecate în alte țări la lucru sau în căutare de lucru*. Persoanele descurajate în a-și găsi un loc de lucru dorit au constituit circa 35,9 mii – față de 37,7 mii în 2011. Numărul persoanelor declarate de către gospodării plecate în alte țări la lucru sau în căutare de lucru a fost conform estimărilor de circa 313,3 mii pers. – față de 268,7 mii în T.I 2011. Din numărul celor declarați plecați, bărbați au fost 65,6%. Ponderea persoanelor plecate din localitățile rurale a fost de circa 70,2%.

Remunerarea muncii. Câștigul salarial mediu nominal brut din economia națională în luna martie 2012, potrivit BNS al RM, a constituit de 3273,5 MDL, înregistrând o creștere cu 9,7%, comparativ cu luna martie 2011 și cu 3,4% față de luna februarie 2012.

Indicele câștigului salarial real pentru luna martie 2012 față de luna martie 2011 a fost de 104,1% (calculat ca raport dintre indicele câștigului salarial nominal brut și indicele prețurilor de consum). În sfera bugetară câștigul salarial mediu a constituit în luna martie curent 2957,5 MDL (+11,9% față de luna martie 2011). În sectorul economic (real) câștigul salarial în luna martie 2012 a înregistrat 3423,6 MDL (+8,8% față de luna martie 2011).

Potrivit tipurilor de activitate economică, cel mai mare salariu în perioada ianuarie-martie 2012 a fost înregistrat în sfera activității financiare: 5818,2 MDL – în luna ianuarie, 5947,0 MDL – în luna februarie, 7214,8 MDL – în luna martie; în tranzacții imobiliare, închirieri și activități de servicii prestate întreprinderilor: 3876,8 MDL, 3834,2 MDL, 4134,3 MDL corespunzător; transporturi și comunicații: 3760,1 MDL, 3944,9 MDL, 3871,4 MDL corespunzător. Cel mai mic nivel a fost înregistrat în pescuit și piscicultură: 1534,4 MDL, 1328,6 MDL, 1581,7 MDL; în agricultură, economia vânatului și silvicultură: 1775,6 MDL, 1727,0 MDL, 1951,4 MDL corespunzător.

Tabelul 6.3. Salariul mediu lunar pe tipuri de activități economice în ianuarie-martie 2012, MDL

	ianuarie	februarie	martie
Total	3139,0	3166,0	3273,5
inclusiv:			
Agricultură, economia vânatului și silvicultură	1775,6	1727,0	1951,4
Pescuitul, piscicultură	1534,4	1328,6	1581,7
Industrie	3382,4	3371,1	3646,4
Construcții	3055,8	2833,5	3280,9
Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor, motocicletelor, a bunurilor casnice și personale	2956,9	2664,0	2789,9
Hoteluri și restaurante	2402,1	2296,2	2429,2
Transporturi și comunicații	3760,1	3944,9	3871,4
Activități financiare	5818,2	5947,0	7214,8
Tranzacții imobiliare, închirieri și activități de servicii prestate întreprinderilor	3876,8	3834,2	4134,3
Administrație publică	3459,8	3740,1	3732,2
Învățământ	2704,0	2876,8	2808,1
Sănătate și asistență socială	2936,5	2937,6	3110,0
Alte activități de servicii colective, sociale și personale	2667,0	2817,5	2760,0

Sursa: conform datelor Biroului Național de Statistică

Minimul de existență. Mărimea minimului de existență în anul 2011 a constituit în medie pentru o persoană 1503,0 MDL, fiind în creștere cu 9,4% comparativ cu anul precedent. Majorarea minimului de existență a fost determinată de creșterea prețurilor, în special la produse alimentare.

Pe categorii de populație, valoarea maximă a minimului de existență revine populației de vârstă aptă de muncă – 1582,8 MDL, în special bărbaților – 1661,9 MDL. Minimul de existență al pensionarilor a constituit 1305,6 MDL, atingând 86,9% din valoarea medie pentru toată populația.

Minimul de existență al copiilor, în medie, a atins 1391,4 MDL, în dependență de vârsta copilului: de la 590,6 MDL pentru un copil în vârstă de până la 1 an până la 1550,1 MDL pentru un copil în vârstă de 7-16 ani.

În funcție de mediul de reședință, minimul de existență pentru anul 2011 se caracterizează prin valori maxime pentru mediul urban – 1649,9 MDL și, respectiv, valori minime pentru mediul rural – 1398,3 MDL. Acest decalaj este determinat de diferențele existente în componența coșului alimentar, dar și în structura cheltuielilor de consum ale gospodăriilor din mediul urban și rural.

Veniturile disponibile ale populației. În anul 2011, *veniturile disponibile* ale populației au constituit 1444,7 MDL (conform datelor Cercetării Bugetelor Gospodăriilor Casnice) în medie pe o persoană lunar, cu o creștere de 13,4% față de perioada similară a anului precedent. În termeni reali (cu ajustarea la indicele prețurilor de consum), veniturile populației au crescut cu 5,4%.

De remarcat că, în funcție de mediul de reședință, veniturile populației urbane au fost, în medie, cu 606,4 MDL sau de 1,5 ori mai mari decât ale populației rurale. În mediul urban, principala sursă de formare a veniturilor este activitatea salariată – 57,3% și prestațiile sociale – 15,2%. Pentru populația din mediul rural, cea mai importantă sursă de venit la fel este activitatea salariată – 30,6%, prestațiile sociale – 21,3%. Veniturile obținute din activitatea individuală agricolă au asigurat 19,6% din totalul veniturilor disponibile ale populației din mediul rural.

Sursele de venit se distribuie după aportul lor la formarea veniturilor disponibile: 44,7% plăți salariale, care formează sursele principale de venit din cele total disponibile, fiind în creștere față de anul 2010 cu 2,1 p.p., iar față de anul 2009 în scădere cu 0,6 p.p.

Prestațiile sociale formează o altă sursă importantă de venit, cu o pondere de 18,1% (marcând o reducere de 0,6 p.p. față de anul 2010). Veniturile obținute din activitatea individuală agricolă constituie 10,0% (marcând o creștere cu 0,2 p.p. față de anul 2010) din totalul veniturilor disponibile. Veniturile obținute din activitatea individuală non-agricolă au constituit de 6,8%. O sursă importantă în formarea veniturilor gospodăriilor casnice sunt remiterile, a căror contribuție este de 15,3%, cu o reducere de 1,5 p.p. față de anul 2010 și de 1,7 p.p. față de anul 2009.

Cheltuielile de consum ale populației. *Cheltuielile medii lunare de consum* ale populației, în anul 2011, au constituit în medie pe o persoană 1534,1 MDL, cu o creștere de 11,8% față de anul precedent. În termeni reali (cu ajustarea la indicele prețurilor de consum) populația a cheltuit în medie cu 3,9% mai mult comparativ cu anul precedent.

Cea mai mare parte a cheltuielilor tradiționale este destinată consumului necesar alimentar – 42,5% (cu 1,7 p.p. mai mult comparativ cu anul 2010). Pentru întreținerea locuinței o persoană a alocat, în medie, 18,1% din cheltuielile totale de consum (+0,3 p.p.), iar pentru îmbrăcăminte și încălțăminte - 10,4% (-0,4 p.p.). Alte cheltuieli au fost divizate în felul următor: pentru sănătate - 5,4% (față de 6,4% în anul 2010); transport - 5,2% (față de 5,0%); comunicații - 4,4% (față de 4,6%); dotarea locuinței - 3,6% (față de 3,9%); învățământ - 1,1% (față de 1,3%) etc.

Protecția socială a populației. Conform datelor Casei Naționale de Asigurări Sociale, numărul *pensionarilor* aflați la evidența organelor de protecție socială la 1 aprilie 2012 a constituit 640,3 mii pers. sau cu 15,1 mii pers. mai mult comparativ cu 1 aprilie 2011.

Mărimea medie a *pensiei lunare*, stabilite la 1 aprilie 2012, a constituit 874,0 MDL, fiind în creștere cu 7,6% față de 1 aprilie 2011.

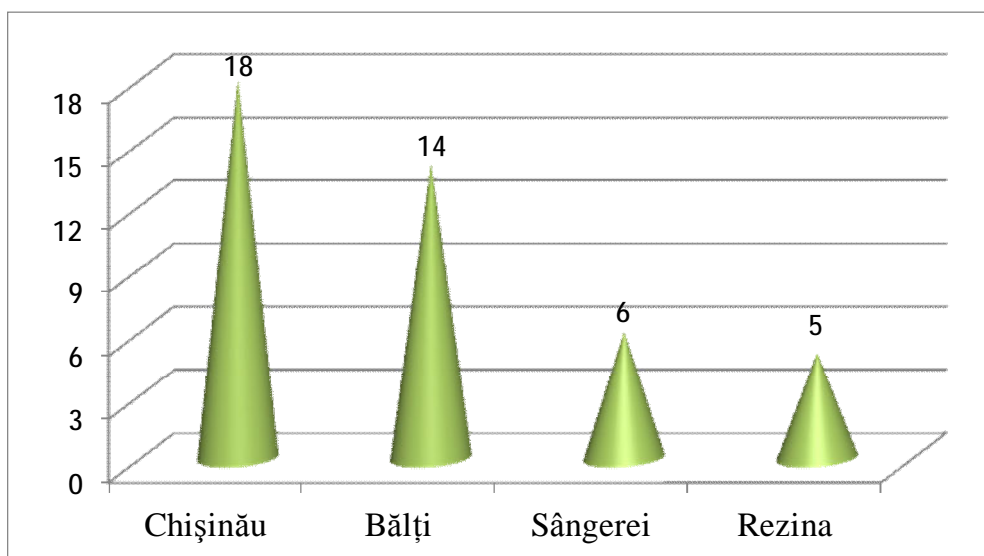

Figura 6.3. Cazurile de boală SIDA în ianuarie-martie 2012

Sursa: conform datelor Ministerului Sănătății

Ocrotirea sănătății. Potrivit informației preliminare a Ministerului Sănătății, morbiditatea populației de unele boli infecțioase în ianuarie-martie 2012 se caracterizează prin majorarea cazurilor de îmbolnăviri de hepatite virale 60 cazuri, prin infecții intestinale acute 3955 cazuri, tuberculoză a organelor respiratorii 857 cazuri, și a cazurilor de varicelă – 4178 cazuri. Totodată, au fost înregistrate mai puține cazuri de îmbolnăviri prin gripă (144 cazuri față de

4,4 mii cazuri în ianuarie-martie 2011) și a infecțiilor acute ale căilor respiratorii cu localizări multiple (67,9 mii cazuri față de 125,7 mii). În medie la 100 mii populație revin 1906 cazuri de infecții acute ale căilor respiratorii, 111 cazuri de infecții intestinale acute, 117 cazuri de varicelă etc.

În cazul morbidității prin boli „social determinate” se remarcă o diminuare a cazurilor de pediculoză și a infecțiilor gonococice. La 100 mii populație revin circa 29 cazuri de pediculoză și 9 cazuri de infecție gonococică. În ianuarie-martie 2012 numărul purtătorilor virusului imunodeficienței umane a constituit 135 persoane, cu 8 cazuri mai puțin comparativ cu ianuarie-martie 2011. Totodată, au fost înregistrate 78 cazuri de boala Sindromului Imunodeficienței Dobândite (SIDA), în special în municipiile Chișinău și Bălți, respectiv 18 și 14 cazuri, în raioanele Sângerei – 6 și Rezina – 5 cazuri.

Infrațiuni. Conform datelor Ministerului Afacerilor Interne, în ianuarie-martie 2012 s-au înregistrat 7,8 mii infrațiuni, cu 3,7% mai mult decât în perioada respectivă a anului precedent. Din total infrațiuni circa două treimi sunt înregistrate în localitățile urbane. În medie la 10 mii populație revin 22 infrațiuni. Cel mai mare nivel de infraționalitate a fost înregistrat în municipiul Bălți – 34 infrațiuni la 10 mii locuitori, ce respectiv depășește nivelul mediu pe țară de 1,5 ori. Un nivel înalt al criminalității a fost înregistrat și în municipiul Chișinău – 31 crime la 10 mii locuitori și raionul Criuleni – 24 crime la 10 mii locuitori, iar cel mai redus nivel în raionul Fălești – 8 crime la 10 mii locuitori. În ianuarie-martie 2012 au fost înregistrate mai multe infrațiuni economice (cu 67,5%), contra familiei și minorilor (cu 58,7%), privind viața sexuală (cu 53,3%), contra sănătății publice și conviețuirii sociale (cu 15,3%). Totodată, au fost înregistrate mai multe cazuri de fabricare a banilor falși (de 2,1 ori), cazuri de viol (cu 43,9%), de tâlhării (cu 40,0%), omor (cu 32,4%), cazuri de contrabandă (cu 21,1%) și cazuri de huliganism (cu 4,4%). În această perioadă s-a micșorat numărul infrațiunilor înregistrate contra patrimoniului. Cu aplicarea armelor de foc, explozivelor și grenadelor au fost înregistrate 18 cazuri, comparativ cu 15 cazuri în ianuarie-martie 2011. Din această categorie de infrațiuni 6 cazuri au fost de huliganism, 4 cazuri de tâlhării, 4 cazuri de vătămări intenționate și 2 cazuri de omor.

În ianuarie-martie 2012 contra persoanelor au fost comise 1,5 mii crime, în urma cărora au decedat 103 pers., cu 4 persoane mai puțin comparativ cu ianuarie-martie 2011. Principalele cauze de deces fiind accidente rutiere (41,7%), omorurile (33,9%) și vătămările intenționate (9,7%). Din total infrațiuni înregistrate, fiecare a patra este săvârșită de persoane în vârstă aptă de muncă, dar fără ocupație. Ponderele infrațiunilor săvârșite de către minori sau cu participarea acestora a constituit 3,0%.

În ianuarie-martie 2012 au fost relevate 4,2 mii pers. care au comis infrațiuni, cu 440 pers. mai mult comparativ cu ianuarie-martie 2011. De cele mai dese ori infractorii sunt persoane neangajate în câmpul muncii (83,2%), iar fiecare al zecelea infractor este minor (9,3%). Majoritatea infractorilor sunt persoane care au comis crime pentru prima dată (92,9%). Comparativ cu ianuarie-martie 2011 s-a dublat numărul persoanelor care au comis infrațiuni în stare de ebrietate. La fel au fost înregistrați mai mulți infractori care au comis crime repetat sau în grup.

În ianuarie-martie 2012 au fost înregistrate 473 cazuri de accidente rutiere, circa 5 accidente zilnic. În rezultatul accidentelor rutiere și-au pierdut viața 60 pers. (inclusiv 7 copii), iar 607 persoane au fost traumatate (inclusiv 100 copii). În medie la 100 mii populație revin 13 accidente rutiere.

Conform datelor Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale a Ministerului Afacerilor Interne, numărul incendiilor în ianuarie-martie 2012 s-a majorat cu 11,2% comparativ cu ianuarie-martie 2011, alcătuind 618 cazuri. În rezultatul acestora au fost înregistrate 60 cazuri de deces, inclusiv 5 copii. În urma incendiilor, economiei țării au fost pricinuite pierderi în valoare de 10,2 mil. MDL.

Regiunea din partea stângă a Nistrului

Conform datelor Serviciului Statistic al Transnistriei:

Situația demografică. Numărul calculat al populației la 01.04.2012 a fost de 512,5 mii pers. În același timp, numărul populației în localitățile urbane a constituit 354,0 mii pers., iar numărul populației rurale – 158,6 mii pers. Scăderea naturală a populației pentru perioada ianuarie-martie anului 2012 a fost de 744 pers. S-au înregistrat 1240 născuți-vii, dar numărul decedaților a atins 1984 pers. Mortalitatea infantilă a copiilor sub un an, pentru perioada ianuarie-martie 2012, a constituit 15 pers. Cauzele principale ale mortalității infantile sunt: starea, care a apărut în perioada perinatală (6 cazuri), anomaliile congenitale (4 cazuri) și intoxicațiile (2 cazuri). Scăderea migrațională a populației pentru ianuarie-martie 2012 (luând în considerație migrațiunea internă și externă) a fost de 128 pers., comparativ cu perioada similară anului precedent, s-a micșorat cu 58,3%. În perioada ianuarie-martie 2012, în regiune au sosit 1780 de pers., ceea ce constituie 112,5% din numărul celor sosiți în ianuarie-martie 2011, dintre ei copii cu vârsta sub 16 ani – 292 sau 16,4% din numărul total de sosiri. Au plecat 1908 de pers. sau 101,0% din numărul celor plecați în ianuarie-martie 2011, inclusiv copiii cu vârsta sub 16 ani – 252 pers. sau 13,2% din numărul total de plecări. Din numărul total de sosiți în regiune 46,5% sunt bărbați (828 pers.), din numărul celor plecați bărbații constituie – 50,6% (965 pers.). În ianuarie-martie anului 2012, în localitățile urbane au venit 1223 de pers., au plecat 1351 pers. sau față de perioada similară anului 2011 – 117,9% și 99,9% respectiv. În localitățile rurale au venit 557 și au plecat 557 de pers. (102,2% și 103,9%, respectiv). Numărul căsătoriilor înregistrate a fost de 552 și comparativ cu ianuarie-martie anului 2011, s-a micșorat cu 5,3%. Numărul de divorțuri a atins cifra de 476, comparativ cu perioada similară anului 2011, s-a majorat cu 11,5%.

Piața forței de muncă. La 01.04.2012, numărul cetățenilor înregistrați la agențiile de ocupare a forței de muncă, care nu sunt angajați în nici o activitate, a constituit 6898 pers. și comparativ cu ianuarie-martie anului 2011, s-a micșorat cu 15,1%, dintre care 58,5% sunt femei. Numărul șomerilor la 01.04.2012 a fost 5573 pers. În total, de la începutul anului 2012, prin intermediul Agenției Transnistrene pentru Ocuparea Forței de Muncă au fost angajați 5282 pers., dintre care 295 pers. au fost angajați la locuri de muncă suplimentar deschise. În perioada analizată au fost efectuate consultări profesionale cu studenții: consultații în grup - 135, care au însumat 2317 pers., și consultații individuale - 349, care au cuprins 347 pers., cu populația adultă: consultații individuale - 2026, care au cuprins 1946 pers. Pentru formarea profesională s-au cheltuit 253,2 mii de ruble, inclusiv pentru achitarea burselor - 118,0 mii de ruble. Pentru prestațiile de șomaj s-au cheltuit 5175,2 mii de ruble. Mărimea medie a ajutorului de șomaj a constituit 403,3 ruble.

Remunerarea muncii. În ianuarie-martie 2012, salariul nominal mediu lunar calculat la un lucrător (cu excepția subiecților antreprenoriatului mic) a constituit 3172 ruble sau 117,5% față de ianuarie-martie 2011 (la cursul oficial de schimb al autorității monetare din partea stângă a Nistrului - 286 dolari SUA sau 108,2% față de anul 2011). În perioada ianuarie-martie 2012, salariul nominal mediu lunar calculat al unui lucrător în următoarele ramuri economice: „Electro- și radio- comunicații”, „Bănci și credite”, „Asigurări”, „Activitatea comercială generală”, „Comerț și alimentarea publică”, „Industria” a fost mai mare decât salariul mediu pe republică. Totodată, salariul nominal mediu lunar calculat al unui lucrător în următoarele ramuri economice: „Geologie și meteorologie”, „Asistență socială”, „Silvicultura”, „Învățământ”, „Comunicații poștale”, „Cultura și artă”, „Organele de administrare”, „Sănătate”, „Agricultură” a fost mai mic decât salariul mediu pe republică. În industrie, cel mai mare salariu mediu nominal lunar în ianuarie-martie 2012 a fost înregistrat pentru lucrătorii următoarelor subramuri: energia electrică - 488 dolari SUA, ceea ce este mai mult decât salariul mediu pe republică cu 70,5%, siderurgia - 477 dolari SUA sau 166,6% din salariul mediu pe economie, industria alimentară - 357 dolari SUA sau cu 24,8% mai mult decât salariul mediu pe economie. Cel mai mic salariu nominal mediu lunar, calculat pentru perioada ianuarie-martie 2012, l-au avut lucrătorii următoarelor subramuri ale industriei: alte ramuri industriale – 198 dolari SUA, care este mai

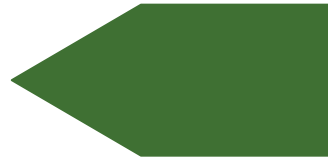
mic decât salariul mediu pe republică cu 30,9%; industria de prelucrare a lemnului - 232 dolari SUA, care este mai mic decât salariul mediu cu 18,8%; industria poligrafică - 275 dolari SUA, care este mai mic decât salariul mediu pe republică - 4,1%; industria chimică - 295 dolari SUA sau cu 3,1% mai mult decât salariul mediu pe economie.

Protectia socială a populației. Numărul mediu al pensionarilor pentru perioada ianuarie-martie 2012 îl constituie 137658 pers., dintre care pensie de muncă primesc - 133251 pers. și pensie socială - 4407 pers. Mărimea medie a pensiilor stabilite a fost de 1083,89 ruble (pensia de muncă - 1102,84 ruble, socială - 510,70 ruble), ceea ce este cu 13,5% mai mult decât în ianuarie-martie 2011. Mărimea medie a pensiilor stabilite față de minimumul de existență a pensionarului a alcătuit 117,1%, iar față de mărimea medie a salariului nominal calculat - 34,2%.

Minimumul de existență. Mărimea minimumului de existență în ianuarie-martie 2012 a constituit în medie pentru o persoană 1151,04 ruble pe lună. Pe categorii de populație, valoarea a minimumului de existență revine populației aptă de muncă: bărbaților - 1245,24 ruble pe lună, femeilor - 1175,79 ruble pe lună. Minimumul de existență al pensionarilor a constituit 929,68 ruble pe lună, copii cu vârsta sub 6 ani - 1033,7 ruble pe lună, copii de la 7 până la 15 ani - 1275,35 ruble pe lună.

Infrațiuni. În ianuarie-martie 2012, agențiile de protecție a ordinii publice au înregistrat 2495 cereri și rapoarte cu privire la crime sau cu 7,7% mai mult decât în anul 2010. Au fost înregistrate 6853 de crime, cu 19,1% mai puțin față de ianuarie-martie anului precedent. Din acestea au fost înregistrate: 11 - omoruri, 14 - vătămări intenționate grave, 57 de crime legate de traficul ilegal de arme, 56 de crime comise cu utilizarea armelor, munițiilor și explozivului, 165 - infracțiuni contra ordinii publice, 94 - infracțiuni legate de droguri, 57 - escrocherii, 316 - furturile, 68 - jafuri, alte crime - 387, etc. În rezultatul infracțiunilor efectuate au suferit 805 pers., dintre care au decedat 26 pers. (3,2%), li s-a pricinuit grave vătămări ale sănătății 58 pers. (7,2%).

ANEXE STATISTICE

PIB (resurse)	PIB (nominal)		VAB		Agricultura		Industria		Construcții		Alte activități		Impozite nete pe produs	
	mil. lei	% fata de an preced.	mil. lei	% pondere in PIB	mil. lei	% fata de an preced.	mil. lei	% fata de an preced.	mil. lei	% fata de an preced.	mil. lei	% fata de an preced.	mil. lei	% fata de an preced.
	pret. curente		pret. curente		pret. curente		pret. curente		pret. curente		pret. curente		pret. curente	
2006	44754,4	104,8	37338,7	83,4	6488,8	97,2	6580,8	97,7	1776,5	132,4	22492,7	105,9	7415,6	111,0
2007	53429,6	103,0	44412,9	83,1	5333,9	65,0	7615,9	99,2	2585,9	121,2	28877,2	112,4	9016,7	106,7
2008	62921,5	107,8	51773,6	82,3	5544,0	141,1	8737,2	101,8	3115,0	100,3	34377,3	102,3	11148,0	113,1
2009	60429,8	94,0	50809,2	84,1	5134,5	90,1	8030,8	80,1	2108,7	73,2	35535,2	99,5	9620,6	95,8
2010	71885,5	107,1	59920,7	83,4	8657,4	107,4	9534,8	108,9	2437,5	112,7	39291,0	105,1	11964,8	111,7
2011	82174,08	106,4	68225	83,0	10071,0	105,5	11296,0	107,1	2801,0	104,7	44057,0	101,3	13949,0	110,4
Trimestrul I 2009	13125,7	93,1	11132,4	84,8	640,5	103,0	1773,9	75,9	457,7	68,7	8260,2	99,9	1993,3	92,0
Trimestrul II 2009	14991,5	91,4	12714,2	84,8	1337,8	101,8	1834,8	75,3	696,9	76,5	8844,7	97,5	2277,4	85,4
Trimestrul III 2009	16537,0	92,5	13993,2	84,6	1281,9	76,3	2387,6	78,6	801,7	63,8	9522,0	99,1	2543,8	106,5
Trimestrul IV 2009	15775,5	99,2	12969,4	82,2	1874,3	91,2	2034,5	93,2	152,4	99,2	8908,2	101,5	2806,1	97,8
Trimestrul I 2010	14549,4	104,7	12233,2	84,1	659,0	103,5	2137,4	105,6	358,9	76,8	9077,9	102,3	2316,2	120,6
Trimestrul II 2010	17325,0	106,4	14427,4	83,3	1707,8	107,8	2119,4	108,2	720,3	105,4	9879,9	104,1	2897,6	113,5
Trimestrul III 2010	20454,8	108,0	17158,1	83,9	2449,1	106,9	2686,3	105,6	934,1	118,1	11088,6	106,0	3296,6	114,8
Trimestrul IV 2010	19556,3	108,8	16102,0	82,3	3841,5	108,8	2591,8	116,4	424,2	225,4	9244,5	107,6	3454,3	100,9
Trimestrul I 2011	16784,3	108,4	13916,5	82,9	684,0	106,4	2493,6	108,8	399,5	104,0	10339,3	106,2	2867,8	117,9
Trimestrul II 2011	19843,3	106,8	16694,3	84,1	2108,9	102,1	2492,2	109,8	987,3	124,9	11105,9	106,1	3149,0	105,2
Trimestrul III 2011	23869,0	105,3	20189,8	84,6	3873,2	102,4	3218,7	111,9	962,4	94,6	12135,5	105,3	3679,2	105,2
Trimestrul IV 2011	21677,5	105,7	17424,4	80,4	3404,8	108,9	3091,4	98,5	451,8	93,2	10476,4	86,5	4253,0	114,6
Trimestrul I 2012	18095,8	101	15268	84,37	821	101,6	2771	97,9	395	109,8	11281	102,3	2828	98,4

PIB(utilizări)	PIB(nominal)		Consum final		Formarea bruta de capital fix		Variatia stocurilor		Export net	
	mil.lei	% fata de an preced.	mil.lei	% fata de an preced.	mil.lei	% fata de an preced.	mil.lei	% fata de an preced.	mil.lei	% fata de an preced.
	pret.curente		pret.curente		pret.curente		pret.curente		pret.curente	
2006	44754,4	104,8	50972,5	121,3	12691,5	76,3	1964,6	76,3	-20874,2	119,1
2007	53429,6	103,0	60618,1	125,5	18221,7	99,4	2138,1	99,4	-27548,3	118,5
2008	62921,5	107,8	71451,4	102,2	21391,4	146,2	3291,6	146,2	-33212,8	102,4
2009	60429,8	94,0	68574,0	69,1	13655,0	9,5	329,7	9,5	-22128,8	67,6
2010	71885,5	107,1	83240,3	117,2	16262,6	157,9	648,1	157,9	-28265,5	114,8
2011	82174,08	106,4	95911	110,7	19030,5	157,8	1094,4	157,8	-33861,6	110,0
Trimestrul I 2009	13125,7	93,1	16537,8	63,6	1992,3	-103,3	-479,1	-103,3	-4925,2	61,0
Trimestrul II 2009	14991,5	91,4	17427,7	63,1	3048,6	-53,9	-581,5	-53,9	-4903,3	60,7
Trimestrul III 2009	16537,0	92,5	18819,2	55,6	2598,9	68,8	441,7	68,8	-5322,7	74,5
Trimestrul IV 2009	15775,5	99,2	15789,4	82,3	6015,1	105,5	948,6	105,5	-6977,6	74,0
Trimestrul I 2010	14549,4	104,7	18420,7	79,7	1608,7	-39,4	269,5	-39,4	-5749,5	98,1
Trimestrul II 2010	17325,0	106,4	20731,4	113,7	3541,9	-130,7	710,0	-130,7	-7658,3	135,6
Trimestrul III 2010	20454,8	108,0	23198,6	137,0	3686,7	142,4	728,9	142,4	-7159,4	116,3
Trimestrul IV 2010	19556,3	108,8	20889,6	122,7	7425,3	-111,4	-1060,4	-111,4	-7698,2	110,9
Trimestrul I 2011	16784,3	108,4	21476,2	124,9	2078,1	177,8	497,3	177,8	-7267,3	120,4
Trimestrul II 2011	19843,3	106,8	23967,4	127,1	4736,9	-59,1	-398,8	-59,1	-8462,2	105,8
Trimestrul III 2011	23869,0	105,3	27872,4	94,8	3753,8	86,4	677,8	86,4	-8435,0	106,7
Trimestrul IV 2011	21677,5	105,7	22595,0	107,7	8461,7	-31,4	318,1	-31,4	-58026,1	109,5
Trimestrul I 2012	18095,8	101	23464,8	101	2439	105,3	272,2	105,3	-8080,2	

	Consum intermediar		Volumul producției		Productia agricola		Productia industriala	
	mil. lei pret. curente	% fata de an preced.	mil. lei pret. curente	% fata de an preced.	mil. lei pret. curente	% fata de an preced.	mil. lei pret. curente	% fata de an preced.
2006					13734	98,9	22370,7	112,2
2007	75089,3	106	119502,21	104,6	12825	76,9	26173,5	113,4
2008	91228,94	105,5	143002,49	106	16503	132,1	29988,4	110,4
2009	76857,17	84,2	127666,36	87,6	13300	90,4	22643,9	97
2010	89937,97	108,8	149858,66	107,8	19873	107,9	28140,1	107,9
2011	102416,3	105,8	170641,4	105,7	22120	104,6	27457,4	107,4
Trimestrul I 2009	15261,2	84,7	26393,7	88		103,7		75,8
Trimestrul I 2010	16356,01	100,3	28589,2	100,9		110,6		104,9
Trimestrul I 2011	18591,6	107,6	32508,1	107,2		108,3		108,6
Trimestrul I 2012	18399,6	98,8	33667,6	100		100,6		97

	Ritmul de creștere al IPC, % (comparativ cu perioada similară a anului trecut)	Ritmul de creștere al prețurilor la produsele alimentare, % (comparativ cu perioada similară a anului trecut)	Ritmul de creștere al prețurilor la produsele nealimentare, % (comparativ cu perioada similară a anului trecut)	Ritmul de creștere al prețurilor la servicii, % (comparativ cu perioada similară a anului trecut)
2006	12,7	9,1	16,4	14,7
2007	12,3	11	13,1	14,3
2008	12,7	15,6	8,3	16,5
2009	0	-5,6	-0,3	8,2
2010	7,4	5,7	7,3	9,1
2011	7,6	8,4	5,8	8,8
Trimestrul I 2010	5,8	3,5	6,6	6,7
Trimestrul II 2010	7,9	6	8,4	9
Trimestrul III 2010	7,8	6,4	7	10,8
Trimestrul IV 2010	7,9	7	7,1	10
Trimestrul I 2011	6,1	5,4	5,6	7,4
Trimestrul II 2011	7,1	7,8	5,1	8,6
Trimestrul III 2011	8,8	12,1	6,2	7,8
Trimestrul IV 2011	8,5	8,6	6,1	11,5
Trimestrul I 2012	6,2	4,7	5	9,2

	Ritmul de creștere al IPC, % (comparativ cu perioada similară a anului trecut)	Ritmul de creștere al prețurilor la produsele alimentare, % (comparativ cu perioada similară a anului trecut)	Ritmul de creștere al prețurilor la produsele nealimentare, % (comparativ cu perioada similară a anului trecut)	Ritmul de creștere al prețurilor la servicii, % (comparativ cu perioada similară a anului trecut)
Ianuarie 2011	6,7	6,3	6,6	7,1
Februarie 2011	5,7	5	5,4	6,6
Martie 2011	5,8	4,8	4,8	8,4
Aprilie 2011	6,5	6	5	9,1
Mai 2011	7	7,1	5,1	9,1
Iunie 2011	7,7	10,3	5,1	7,7
Iulie 2011	8,3	11,4	5,6	7,6
August. 2011	9,2	13,6	6,2	7,7
Septembrie 2011	8,8	11,4	6,8	8
Octombrie 2011	8,9	9,3	6,7	11
Noiembrie 2011	8,9	9,2	6,5	11,8
Decembrie 2011	7,8	7,4	5,2	11,6
Ianuarie 2012	6,9	5	5	11,8
Februarie 2012	6,1	5	4,9	8,9
Martie 2012	5,4	4,1	5,3	7,1

	Ritmul de creștere al IPPI, % (comparativ cu perioada similară a anului trecut)	Ritmul de creștere al prețurilor din industria extractivă, % (comparativ cu perioada similară a anului trecut)	Ritmul de creștere al prețurilor din industria prelucrătoare, % (comparativ cu perioada similară a anului trecut)	Ritmul de creștere al prețurilor din sectorul energetic, % (comparativ cu perioada similară a anului trecut)	Ritmul de creștere al prețurilor în construcții, % (comparativ cu perioada similară a anului trecut)	Ritmul de creștere al prețurilor la produsele agricole, % (comparativ cu perioada similară a anului trecut)
2006	12,2	33	14	3,6	20,1	2,9
2007	13,4	23,9	9	91,2	20,4	39,2
2008	10,4	19,2	9,3	33	20	-14,2
2009	-3	-4,5	-3,9	14	-11,9	-18,5
2010	7,9	0,7	6,2	16,1	2,3	42,9
2011	6,8	2,6	6,3	10,5		10
Trimestrul I 2010	8,6	-1,3	7,7	11,1	-2,8	20,6
Trimestrul II 2010	8,4	1,4	6,7	16,7	1	
Trimestrul III 2010	7,9	0,0	5,9	18,2	-1,2	
Trimestrul IV 2010	6,7	2,7	4,6	18,3	2	
Trimestrul I 2011	4,7	3,6	3,8	9,2	4,3	17,3
Trimestrul II 2011	6,3	3,6	5,7	10,1	5,3	
Trimestrul III 2011	7,9	3,4	7,6	9,6	8,1	
Trimestrul IV 2011	8,4	0	7,8	13,1	9,3	
Trimestrul I 2012	7,1	-0,5	6,4	11,8	9,4	-0,4

	Ritmul de creștere al IPPI, % (comparativ cu perioada similară a anului trecut)	Ritmul de creștere al prețurilor din industria extractivă, % (comparativ cu perioada similară a anului trecut)	Ritmul de creștere al prețurilor din industria prelucrătoare, % (comparativ cu perioada similară a anului trecut)	Ritmul de creștere al prețurilor din sectorul energetic, % (comparativ cu perioada similară a anului trecut)
Ianuarie 2011	4,2	2,8	2,7	12,2
Februarie 2011	4,9	2,8	4,4	8
Martie 2011	4,9	5,2	4,4	7,4
Aprilie 2011	5,5	4,5	4,6	10,5
Mai 2011	6,9	4,9	6,3	10,7
Iunie 2011	6,6	1,3	6,2	9,2
Iulie 2011	8	3,4	7,8	9,6
August. 2011	7,7	3,4	7,4	9,6
Septembrie 2011	7,9	3,4	7,7	9,6
Octombrie 2011	8,4	-0,5	8,4	9,7
Noiembrie 2011	8,8	1,4	8	14,8
Decembrie 2011	8,1	-1	7,1	14,8
Ianuarie 2012	10,4	-1,6	9,8	14,8
Februarie 2012	6,6	1,1	6	10,4
Martie 2012	6,5	-1,1	5,9	10,4

	Cursul nominal de schimb MDL/USD	Cursul nominal de schimb MDL/EUR	Ritmul de creștere al cursului nominal de schimb MDL/USD, % (comparativ cu perioada similară a anului precedent)	Ritmul de creștere al cursului nominal de schimb MDL/EUR, % (comparativ cu perioada similară a anului precedent)	Ritmul de creștere al cursului real de schimb MDL/USD, % (comparativ cu perioada similară a anului precedent)	Ritmul de creștere al cursului real de schimb MDL/EUR, % (comparativ cu perioada similară a anului precedent)
2006	13,1	16,5	4,2	5	-4,6	-4,8
2007	12,1	16,6	-7,5	0,7	-15,4	-8,4
2008	10,4	15,3	-14,4	-7,9	-21,2	-15,9
2009	11,1	15,5	6,9	1,4	6,6	1,8
2010	12,4	16,4	11,3	5,8	5,3	0,2
2011	11,7	16,3	-5,1	-0,4	-9,1	-4,9
Trimestrul I 2010	12,6	17,4	18,4	24,9	14,5	19,4
Trimestrul II 2010	12,7	16,2	13,2	6,1	6,7	-0,1
Trimestrul III 2010	12,3	15,9	9,8	-1,1	2,8	-6,9
Trimestrul IV 2010	11,9	16,2	4,4	-3,9	-2,1	-9,2
Trimestru II 2011	12,1	16,5	-4	-5,3	-7,7	-8,6
Trimestrul II 2011	11,6	16,7	-8,3	3,5	-11,6	-0,7
Trimestrul III 2011	11,5	16,3	-6,7	2,5	-11	-3,3
Trimestrul IV 2011	11,8	15,9	-1,1	-1,9	-5,9	-7
Trimestrul I 2012	11,8	15,5	-1,7	-5,8	-4,9	-8,9

	Cursul nominal de schimb MDL/USD	Cursul nominal de schimb MDL/EUR	Ritmul de creștere al cursului nominal de schimb MDL/USD, % (comparativ cu perioada similară a anului precedent)	Ritmul de creștere al cursului nominal de schimb MDL/EUR, % (comparativ cu perioada similară a anului precedent)	Ritmul de creștere al cursului real de schimb MDL/USD, % (comparativ cu perioada similară a anului precedent)	Ritmul de creștere al cursului real de schimb MDL/EUR, % (comparativ cu perioada similară a anului precedent)
Ianuarie 2011	12,2	16,3	-1,2	-7,5	-6,1	-11,4
Februarie 2011	12	16,4	-5,8	-6	-9,1	-9
Martie 2011	11,9	16,7	-5,1	-2,3	-7,9	-5,3
Aprilie 2011	11,7	16,9	-6,3	0,7	-9,4	-2,9
Mai 2011	11,6	16,7	-8,5	4,3	-11,6	0
Iunie 2011	11,6	16,7	-10,2	5,7	-13,7	0,7
Iulie 2011	11,5	16,5	-8,4	2,8	-12,4	-2,7
August. 2011	11,4	16,3	-6,2	4,2	-10,9	-2,3
Septembrie 2011	11,6	16	-5,3	0,5	-9,6	-4,9
Octombrie 2011	11,8	16,1	0,2	-1,1	-4,6	-6,4
Noiembrie 2011	11,7	15,9	-0,7	-1,6	-5,7	-7
Decembrie 2011	11,8	15,6	-3	-3,1	-7,3	-7,6
Ianuarie 2012	11,8	15,2	-3,3	-6,7	-7	-10,4
Februarie 2012	11,8	15,7	-1,1	-4,4	-4,1	-7,4
Martie 2012	11,9	15,6	-0,8	-6,5	-3,5	-9

Perioada	Veniturile la BPN, mil. MDL	Creșterea veniturilor la BPN, % (comparativ cu aceeași perioadă a anului trecut)	Cheltuielile din BPN, mil. MDL	Creșterea cheltuielilor din BPN, % (comparativ cu aceeași perioadă a anului trecut)	Datoria publică, mil. MDL (sold la sfârșitul perioadei)	Surse de finanțare a BPN, mil. MDL (sold la sfârșitul perioadei)	Presiunea fiscală, %
2006	17827,2	23%	17973,9	29%	13058,6	146,7	33%
2007	22292	25%	22415,6	25%	12393,1	123,6	34%
2008	25516,9	14%	26146,9	17%	11604,36	630	34%
2009	23517,7	-8%	27354,3	5%	14622,6	3836,6	32%
2010	27550,9	17%	29328,9	7%	18870,8	1778	31%
2011	30150,5	9%	32117	10%	1958,5	1958,5	31%
Trimestrul I 2009	4974,8	-9%	6057,3	17%		1082,5	
Trimestrul II 2009	5858,2	-7%	6853,5	5%	12936,4	2077,8	
Trimestrul III 2009	5823,7	-9%	6496,1	2%	13805,3	2750,2	
Trimestrul IV 2009	6861	-6%	7947,4	-1%	14622,6	3836,6	
Trimestrul I 2010	5582,4	12%	6451,2	7%	17458,1	868,8	
Trimestrul II 2010	6817,4	16%	7253,9	6%	18005,1	1305,3	
Trimestrul III 2010	6711,9	15%	6903	6%	18564,7	1496,4	
Trimestrul IV 2010	8439,2	23%	8720,8	10%	18870,8	1778	
Trimestrul I 2011	6122	10%	6640,5	3%	18768	518,5	
Trimestrul II 2011	7524,5	10%	8368,6	15%	18991,7	1362,6	
Trimestrul III 2011	7598	13%	7643,3	11%	19875,2	1407,9	
Trimestrul IV 2011	8906	6%	9464,6	9%	24005,4	1407,9	
Trimestrul I 2012	6582,7	8%	7363,5	11%		780,8	
Ianuarie 2010	1520,5	6%	1802,4	14%	14512,7	281,9	
Februarie 2010	1785,5	-5%	2147,6	-1%	17177,3	644	
Martie 2010	2276,4	37%	2501,2	8%	17458,1	868,8	
Aprilie 2010	2343,6	15%	2328,9	-1%	17589,2	854,1	
Mai 2010	2111,3	16%	2242	9%	17861	984,4	
Iunie 2010	2362,5	18%	2683	10%	18005,1	1305,3	
Iulie 2010	2198,2	10%	2415,2	-3%	17818,6	1522,3	
August 2010	2122,4	17%	2081,2	13%	18361,3	1481,1	
Septembrie 2010	2391,3	19%	2406,6	10%	18564,7	1496,4	
Octombrie 2010	2340,3	19%	2441,6	22%	18308,2	1597,7	
Noiembrie 2010	2343,4	10%	2765	14%	18411,9	2019,3	
Decembrie 2010	3755,5	36%	3514,2	0%	18870,8	1778	

Perioada	Veniturile la BPN, mil. MDL	Creșterea veniturilor la BPN, % (comparativ cu aceeași perioadă a anului trecut)	Cheltuielile din BPN, mil. MDL	Creșterea cheltuielilor din BPN, % (comparativ cu aceeași perioadă a anului trecut)	Datoria publică, mil. MDL (sold la sfârșitul perioadei)	Surse de finanțare a BPN, mil. MDL (sold la sfârșitul perioadei)	Presiunea fiscală, %
Ianuarie 2011	1840,9	21%	1876,8	4%	18849,3	35,9	
Februarie 2011	1902,4	7%	2291,4	7%	18851,1	424,9	
Martie 2011	2378,7	4%	2472,3	-1%	18768	518,5	
Aprilie 2011	2222,8	-5%	2702,3	16%	19003,5	998	
Mai 2011	2482,3	18%	2679,1	19%	18909,6	1194,8	
Iunie 2011	2819,4	19%	2987,2	11%	18991,7	1362,6	
Iulie 2011	2304,4	5%	2850,9	18%		1909,9	
August 2011	2327,2	10%	2317,9	11%		1900,6	
Septembrie 2011	2966,4	24%	2473,7	3%	19875,2	1407,9	
Octombrie 2010	2553	9%	2685	10%		1539,9	
Noiembrie 2010	2526,8	8%	2693,8	-3%		1706,9	
Decembrie 2010	3834,2	2%	4085,8	16%		1958,5	
Ianuarie 2012	1990,9	8%	2087,6	11%		96,7	
Februarie 2012	1951,2	3%	2514,7	10%		660,2	
Martie 2012	2640,6	11%	2761,2	12%		23,9	

Perioada	Indicatori			Structura creditelor, %								
	Total Active, mii. MDL (sold la sfârșit de perioadă)	Total Obligațiuni, mii. MDL (sold la sfârșit de perioadă)	Total Credite, mii. MDL (sold la sfârșit de perioadă) volumul pe ani	credite agriculturii si industriei alimentare	credite pentru imobil, constructie si dezvoltare	credite de consum	credite industriei energetice si a combustibilului	credite bancilor	credite guvernului	credite industriei/ comertului	credite pentru constructia drumurilor si transportare	alte credite
2006	22776727,9	18843026,11	16590,3	18,66	10,6	9,2	2,18	0,71	1,37	48,88	3,38	5,02
2007	31978663,96	26454375,89	26486,8	13,85	12,78	14,06	2,03	0,5	0,4	48,57	2,23	5,58
2008	39122691,17	32088011,63	27811,8	13,27	14,63	12,92	1,98	0,12	0,18	48,72	1,57	6,61
2009	39915006	33008335,6	14246,5	15,87	12,54	8,73	3,3	0,05	0,07	51,6	1,42	6,4
2010	42269552,18	35010881,54	23429,8	14,85	12,33	8,4	3,61	0,08	0,08	51,44	3,54	5,7
2011	47707871,76	39613543,97		13,5	12,17	6,7	3,86	0,15	0,04	54,63	2,8	6,13
Trimestrul I 2010	3930920677	3222470989	23740,4	15,82	12,13	8,45	3,15	0,07	0,05	53,17	1,29	5,87
Trimestrul II 2010	39653431,7	32546028,2	24903	16,05	12,39	8,18	3,21	0,14	0,06	51,11	2,88	5,97
Trimestrul III 2010	40865287,84	38516718,02	25896,4	16,17	12,73	8,57	3,77	0,1	0,04	49,54	3,04	6,03
Trimestrul IV 2010	42302918,96	35013033,34	26915,5	14,85	12,33	8,4	3,61	0,08	0,08	51,44	3,54	5,7
Trimestrul I 2011	43494259,88	36039545,85	27481,8	14,75	11,24	8,05	3,66	0,1	0,05	53,41	3,16	5,58
Trimestrul II 2011	44837379,68	37354219,4	28833,4	14,57	11,69	8,23	3,81	0,07	0,05	52,91	2,8	5,88
Trimestrul III 2011	46322984,98	33483173,31	30076,6	13,83	11,91	6,75	4,11	0,05	0,04	54,91	2,54	5,85
Trimestrul IV 2011	47707871,76	39613543,97	30963	13,5	12,17	6,7	3,86	0,15	0,04	54,63	2,8	6,13
Trimestrul I 2012	50878,8	40711223,41	31952,8									
ian.11	42867398,67	35508020,14	26971,1	14,81	12,33	8,3	3,54	0,04	0,07	51,61	3,49	5,8
feb.11	43188907,55	35798645,23	27346	14,74	11,91	8,2	3,77	0,04	0,06	52,24	3,33	5,71
mar.11	43494259,88	36039545,85	27481,8	14,75	11,24	8,05	3,66	0,1	0,05	53,41	3,16	5,58
apr.11	43786457,25	36333330,36	27844,6	15,27	11,79	8,11	3,7	0,04	0,04	52,74	2,97	5,35
mai.11	44105507,72	36667328,97	28157,4	15,27	11,86	8,18	3,68	0,04	0,04	52,71	2,88	5,34
iun.11	44837379,68	37354219,4	28833,4	14,57	11,69	8,23	3,81	0,07	0,05	52,91	2,8	5,88
iul.11	44812702,04	37236029,98	28776,2	14,37	12,01	8,47	3,71	0	0,05	52,74	2,83	5,83
aug.11	45623382,56	37905950,26	29293,3	14,43	11,99	8,53	3,81	0	0,04	52,55	2,71	5,93
sep.11	46322984,98	38516718,02	30076,6	13,83	11,91	6,75	4,11	0,05	0,04	54,91	2,54	5,85
oct.11	46837989,21	38893090,78	30341,2	13,82	12,12	6,76	3,8	0	0,03	55,15	2,47	5,86
nov.11	46639186,44	38665909,75	30210,6	13,44	12,92	6,78	3,95	0,02	0,04	55,35	2,42	5,09
dec.11	47707871,76	39613543,97	30963	13,5	12,17	6,7	3,86	0,15	0,04	54,63	2,8	6,13
ian.12	49915280,62	39953843,84	31380									
feb.12	50710749,07	40598278,71	31999,3									
mar.12	50878839,41	40711223,41	31952,8									

Perioada	Structura depozitelor, %				Veniturile și profitabilitatea, %		Rata lichidității, %		Rata dobânzii la depozite, %		Rata dobânzii la credite, %	
	Total Depozite mil.MDL (sold la sfârșit de perioadă)	depozite ale persoanelor fizice/total depozite	depozite ale persoanelor juridice/total depozite	depozite in valuta/total depozite	Rentabilitatea activelor	Rentabilitatea capitalului	principiul I	principiul II > 20 %	în moneda națională	în moneda străină	în moneda națională	în moneda străină
2006	19809,8	53,59	40,04	49,24	3,44	20,67	0,58	33,48	11,93	5,17	18,18	11,06
2007	20662	61,1	31,35	48,56	3,94	24,16	0,73	28,98	15,13	6,01	18,85	10,88
2008	24085,3	62,86	28,08	46,41	3,49	19,91	0,65	30,63	18,09	9,64	20,96	12,02
2009	23834	62,33	30,33	53,59	-0,39	-2,12	0,6	38,27	14,66	7,61	20,31	12,51
2010	26942,4	63,28	33,96	48,45	0,47	2,61	0,67	34,18	7,56	3,42	16,25	9,91
2011	30112,1	63,36	32,21	46,16	1,95	11,51	0,69	33,17	7,54	3,69	14,37	8,75
Timestrul I 2010	24162,4	63,23	31,08	51,31	1,59	8,9	0,6	36,49	9,11	3,37	17,25	10,21
Timestrul II 2010	24138	64,05	31,49	49,7	1,78	9,94	0,62	34,81	6,65	3,32	16,46	10,49
Timestrul III 2010	25594,3	63,05	33,68	48,88	1,24	6,94	0,67	34,05	7,43	3,48	15,8	9,77
Timestrul IV 2010	26942,4	63,28	33,96	48,45	0,54	3,04	0,67	24,15	7,56	3,42	16,25	9,91
Timestrul I 2011	27950,8	65,43	32,54	47,98	1,73	10,07	0,7	33,2	7,88	3,38	14,6	9,09
Timestrul II 2011	29063,6	66,04	31,78	47,64	1,75	10,32	0,72	31,77	7,28	3,58	14,2	8,9
Timestrul III 2011	29794,2	64,51	32,96	46,91	1,96	11,53	0,68	31,67	6,87	3,94	14,11	8,86
Timestrul IV 2011	30112,1	63,36	32,21	46,16	1,95	11,51	0,69	33,17	8,45	3,83	13,96	7,67
Timestrul I 2012	30675,6	65,3	30,7	2,7	13,4	0,7	31,8	7,23	3,92	14,25	8,6	30675,6

Perioada	Structura depozitelor, %				Veniturile și profitabilitatea, %		Rata lichidității, %		Rata dobânzii la depozite, %		Rata dobânzii la credite, %	
	Total Depozite mil.MDL (sold la sfârșit de perioadă)	depozite ale persoanelor fizice/total depozite	depozite ale persoanelor juridice/total depozite	depozite in valuta/total depozite	Rentabilitatea activelor	Rentabilitatea capitalului	principiul I	principiul II > 20 %	în moneda națională	în moneda străină	în moneda națională	în moneda străină
ian.11	27494,8	63,82	33,62	48,55	1,99	11,58	0,67	34,15	6,79	3,41	15,24	9,31
feb.11	27890,9	64,6	33,34	48,28	1,72	10,02	0,68	34,6	7,82	3,43	14,53	9,25
mar.11	27950,8	65,43	32,54	47,98	1,73	10,07	0,7	33,2	7,88	3,38	14,6	9,09
apr.11	27944,4	66,38	31,37	48,3	1,7	9,92	0,7	32,82	7,23	3,64	15,05	8,67
mai.11	28440,8	65,79	32,07	47,2	1,82	10,68	0,71	33,34	7,83	3,38	14,59	8,96
iun.11	29063,6	66,04	31,78	47,64	1,75	10,32	0,72	31,77	7,28	3,58	14,2	8,9
iul.11	29116,5	65,75	31,97	46,84	1,86	10,97	0,71	32,3	7,75	3,54	14,32	9,23
aug.11	29577,3	65,38	32,31	46,71	1,91	11,25	0,7	32,68	8	3,87	14,06	8,88
sep.11	29794,2	64,51	32,96	46,91	1,96	11,53	0,68	31,67	6,87	3,94	14,11	8,86
oct.11	30035,9	64,68	32,61	46,94	2,12	12,52	0,69	32,91	7,6	4,14	14,03	8,84
nov.11	29976,6	65,09	32,42	46,38	1,83	10,82	0,68	33,35	7,37	4,07	14,57	8,79
dec.11	30112,1	63,36	32,21	46,16	1,95	11,51	0,69	33,17	8,45	3,83	13,96	7,67
ian.12	30245,9	63,3	32,3	46,3	3,1	15,4	0,7	31,5	7,06	4,03	14,71	8,36
feb.12	30483,8	64,4	31,2	46	3,6	17,8	0,7	32,1	8,04	4,2	13,9	9,86
mar.12	30342,8	65,3	30,7	45,4	2,9	14,6	0,7	31,8	7,32	4,2	14,05	9,36
apr.12	30675,6	65,3	30,7	45,8	2,7	13,4	0,7	31,8	7,23	3,92	14,25	8,6

	Agregatul monetar M0, mil. MDL (sold la sfârșitul perioadei)	Agregatul monetar M1, mil. MDL (sold la sfârșitul perioadei)	Agregatul monetar M2, mil. MDL (sold la sfârșitul perioadei)	Agregatul monetar M3, mil. MDL (sold la sfârșitul perioadei)	Baza monetară, mil. MDL (sold la sfârșitul perioadei)
2006	5145,8	8268,3	12485,3	19558,1	6512,3
2007	6664,9	10923,6	18396,8	27344,2	9537,2
2008	7578,7	11609,2	21774,1	31680,8	11633,6
2009	8849	13206,8	20942	32684,4	10456,3
2010	10107,6	15720,2	24770,7	37051,2	12115
2011	10864,5	17385,6	28265,4	40977,1	14345,2
Trimestrul I 2009	5612	8966,3	17164,9	28116,2	8832,3
Trimestrul II 2009	6600,5	10167,8	17792	29059,7	9506,8
Trimestrul III 2009	7258,2	11223,3	18426,8	29579	9543,7
Trimestrul IV 2009	8849	13206,8	20942	32684,4	10456,3
Trimestrul I 2010	8502,6	13145,2	21193,2	32666,2	10322,4
Trimestrul II 2010	8812,7	13498	21802,3	32951,3	10470,6
Trimestrul III 2010	9170,3	14434,4	23022,3	34764,7	10999,4
Trimestrul IV 2010	10107,6	15720,2	24770,7	37051,2	12115
Trimestrul I 2011	9731	15250,8	25001,8	37683,9	12654,5
Trimestrul II 2011	10486	16077,6	26417,7	39522,1	13402
Trimestrul III 2011	10509,7	16662,5	27140,8	40305,5	14062,5
Trimestrul IV 2011	10864,5	17385,6	28265,4	40977,1	14345,2
Trimestrul I 2012	10673,6	16613,3	28275,1	41016,6	14074,3

	Agregatul monetar M0, mil. MDL (sold la sfârșitul perioadei)	Agregatul monetar M1, mil. MDL (sold la sfârșitul perioadei)	Agregatul monetar M2, mil. MDL (sold la sfârșitul perioadei)	Agregatul monetar M3, mil. MDL (sold la sfârșitul perioadei)	Baza monetară, mil. MDL (sold la sfârșitul perioadei)
Ianuarie 2011	9579,1	15105	24474,2	37075,2	12084,1
Februarie 2011	9488,4	15079,2	24636,5	37380,8	11772,6
Martie 2011	9731	15250,8	25001,8	37683,9	12654,5
Aprilie 2011	10348,6	15582,5	25543,1	38295,6	13290,4
Mai 2011	10233,9	15773,3	26018,9	38677,2	13217,9
Iunie 2011	10486	16077,6	26417,7	39522,1	13402
Iulie 2011	10693,1	16427,9	26907,8	39811,1	13413,7
August. 2011	10774,3	16739,5	27242,3	40353,1	14076,7
Septembrie 2011	10509,7	16662,5	27140,8	40305,5	14062,5
Octombrie 2011	10560,8	16757,1	27326,9	40598,3	14265,8
Noiembrie 2011	10314,7	16701	27157,5	40292,9	14031,5
Decembrie 2011	10864,5	17385,6	28265,4	40977,1	14345,2
Ianuarie 2012	10280,2	16169,4	27617,0	40526,7	13643,6
Februarie 2012	10476,6	16422,4	27900,1	40960,8	13843,7
Martie 2012	10673,6	16613,3	28275,1	41016,6	14074,3

	Rata de bază, %	CBN, mil. MDL (sold mediu zilnic)	Rata dobânzii la credite overnight, %	Credite overnight, mil. MDL (sold mediu zilnic)	Rata dobânzii la depozite overnight, %	Depozite overnight, mil. MDL (sold mediu zilnic)	Rata rezervelor obligatorii atrase în MDL, %
Ianuarie 2011	8	3731,3	10/11	-	4/5	290	8
Februarie 2011	8	3934,3	11	-	5	429,1	8/11
Martie 2011	8	3685,7	11	-	5	409,8	11
Aprilie 2011	8	3537,8	11	-	5	162,5	11
Mai 2011	8	3318,1	11	-	5	174	11
Iunie 2011	8	3484,2	11	-	5	260,4	11
Iulie 2011	8	3282,7	11	-	5	218,3	11/14
August. 2011	9	3005,8	11/12	-	5/6	140,8	14
Septembrie 2011	10	2723	12/13	-	6/7	230,2	14
Octombrie 2011	10	2647,1	13	-	7	150,2	14
Noiembrie 2011	10	2783	13	-	7	186,8	14
Decembrie 2011	9,5	2717,1	12,5	-	6,5	295,4	14
Ianuarie 2012	9,5/8,5	3456,7	12,5/11,5	-	6,5/5,5	347,3	14
Februarie 2012	8,5/6,5	3771	11,5/9,5	-	5,5/3,5	226,3	14
Martie 2012	6,5/4,5	3847,7	9,5/7,5	-	3,5/1,5	139,6	14

Perioada	Valoarea totală a schimburilor comerciale, mil. MDL				Valoarea exportului, mil. USD				Valoarea importului, mil. USD				Exportul net, mil. USD	Gradul de acoperire a importurilor prin exporturi, mil. USD
	Total	CSI	UE	Alte tari	Total	CSI	UE	Alte tari	Total	CSI	UE	Alte tari		
2006	3744,8	1444,5	1755,4	544,9	1051,6	423,7	536,9	91	2693,2	1020,8	1218,5	453,9	-1641,6	39,0
2007	5031,2	1882,6	2359,9	788,7	1341,7	548,9	678,9	113,9	3689,5	1333,7	1681	674,8	-2347,8	36,4
2008	6490	2360,3	2925,4	1204,3	1591,2	623	820,1	148,1	4898,8	1737,3	2105,3	1056,2	-3307,6	32,5
2009	4565,80	1632,20	2088,60	845,00	1287,50	490,40	667,40	129,70	3278,30	1141,80	1421,20	715,30	-1990,8	39,3
2010	5396,80	1880,90	2433,10	1082,80	1541,50	624,00	728,90	188,60	3855,30	1256,90	1704,20	894,20	-2313,8	40,0
2011	7413,70	2632,90	3344,70	1436,10	2221,60	919,40	1087,80	214,50	5192,00	1713,50	2256,90	1221,60	-2970,4	42,8
Timestrul I 2010	1065,9	402,9	459,7	203,3	302,5	115,6	153,8	33,1	763,4	287,3	305,9	170,2	-460,9	39,6
Timestrul II 2010	1217,1	373,4	577,5	266,2	304,4	122,5	143,7	38,2	912,7	250,9	433,8	228	-608,3	33,4
Timestrul III 2010	1341,3	448,2	627,5	265,6	380,8	152,4	178,3	50,1	960,5	295,8	449,2	215,5	-579,7	39,6
Timestrul IV 2010	1772,5	656,4	768,4	347,7	553,8	233,5	253,1	67,2	1218,7	422,9	515,3	280,5	-664,9	45,4
Timestrul I 2011	1576,5	587,1	688,9	300,5	478,3	175,9	243,5	58,9	1098,2	411,2	445,4	241,6	-619,9	43,6
Timestrul II 2011	1797,9	579,3	865,8	352,8	521,9	212,7	255,1	54,1	1276	366,6	610,7	298,7	-754,1	40,9
Timestrul III 2011	1869,1	651,8	862,9	354,4	549,4	237,9	276,2	35,4	1319,6	413,9	586,7	319	-770,2	41,6
Timestrul IV 2011	2170,2	814,7	927,1	428,4	672	292,9	313	66,1	1498,2	521,8	614,1	362,3	-826,2	44,9
Timestrul I 2012	1909,76	727,087	801,15	381,523	595,19	237,847	286,37	70,973	1314,57	489,24	514,78	310,55	-719,38	45,3

Perioada	Valoarea totală a schimburilor comerciale, mil. MDL				Valoarea exportului, mil. USD				Valoarea importului, mil. USD				Exportul net, mil. USD	Gradul de acoperire a importurilor prin exporturi, mil. USD
	Total	CSI	UE	Alte tari	Total	CSI	UE	Alte tari	Total	CSI	UE	Alte tari		
Ianuarie 2011	419,2	162,8	173,3	83,1	134,4	42,5	69,9	22	284,8	120,3	103,4	61,1	-150,4	47,2
Februarie 2011	516,9	191,6	227,3	98	161	56,6	84,1	20,3	355,9	135	143,2	77,7	-194,9	45,2
Martie 2011	640,4	232,7	288,3	119,4	182,9	76,8	89,5	16,6	457,5	155,9	198,8	102,8	-274,6	40,0
Aprilie 2011	596,9	200,6	286,4	109,9	175,8	70,8	88,5	16,5	421,1	129,8	197,9	93,4	-245,3	41,7
Mai 2011	611,2	187,9	296,7	126,6	173,6	69,7	84,3	19,6	437,6	118,2	212,4	107,0	-264	39,7
Iunie 2011	589,8	190,8	282,7	116,3	172,5	72,2	82,3	18	417,3	118,6	200,4	98,3	-244,8	41,3
Iulie 2011	595,7	196,1	289,9	109,7	180,9	78,9	90,3	11,7	414,8	117,2	199,6	98,0	-233,9	43,6
August 2011	606,6	218	276,5	112,1	186	77,1	97,7	11,2	420,6	140,9	178,8	100,9	-234,6	44,2
Septembrie 2011	666,8	237,7	296,5	132,6	182,5	81,9	88,2	12,5	484,2	155,8	208,3	120,1	-301,7	37,7
Octombrie 2011	679,6	250,5	299,2	129,9	211,2	97,6	96,5	17,1	468,4	152,9	202,7	112,8	-257,2	45,1
Noiembrie 2011	737,5	277,7	312,9	146,9	242,7	101,1	116	25,6	494,8	176,6	196,9	121,3	-252,1	49,1
Decembrie 2011	753,1	286,5	315	151,6	218,1	94,2	100,5	23,4	535	192,3	214,5	128,2	-316,9	40,8
Ianuarie 2012	419,16	162,887	173,25	83,023	134,39	42,547	69,87	21,973	284,77	120,34	103,38	61,05	-150,38	47,2
Februarie 2012	546,9	228	228,2	90	157,9	65,9	77,1	14,9	389	162,1	151,1	75,1	-231,1	40,6
Martie 2012	676,1	233,1	301	142	199,8	80,9	100,7	18,2	476,3	152,2	200,3	123,8	-276,5	41,9

Perioada	Indicii valorici ai exporturilor de bunuri (perioada similară a anului precedent=100), %	Indicii valorici ai importurilor de bunuri (perioada similară a anului precedent=100), %	Indicii valorii unitare ai exporturilor de bunuri (perioada similară a anului precedent=100), %	Indicii valorii unitare ai importurilor de bunuri (perioada similară a anului precedent=100), %	Indicii de volum ai exporturilor de bunuri (perioada similară a anului precedent=100), %	Indicii de volum ai importurilor de bunuri (perioada similară a anului precedent=100), %	Exportul pe cap de locuitor, mil. USD	Pondere exporturilor în exportul mondial, %	Pondere exporturilor în PIB, %	Pondere importurilor în PIB, %	Influxul de ISD, mil. USD	Stocul de ISD, mil. USD	Influxul de remiteri, mil. USD
2006	104	117,5	96,4	109	93	108	292,9	0,01	30,9	79	239,7	1258,2	1182
2007	109	137	127,6	110	117	125	374,7	0,01	30,5	83,8	533,6	1843,7	1498
2008	113	132,8	118,6	116	105	114	445,4	0,01	26,3	80,9	712,8	2566,6	1897
2009	87	66,9	80,9	89	93	75	360,9	0,01	23,7	60,3	127,8	2649,6	1211
2010	103	117,6	119,7	103	117	114	432,6	0,01	26,5	66,4	197,4	2837,5	1316
2011							624,2	0,05	31,7	74,2	274,1	3163,1	1611,7
Timestrul I 2010	111,9	101,3	101	95	111	107					45,5	2678,2	255,1
Timestrul II 2010	102,4	122,7	100	102	102	120					36,0	2691,7	319,6
Timestrul III 2010	124	122,4	103	104	120	118					70,1	2797,8	396,1
Timestrul IV 2010	145,8	122,4	108	106	135	115					45,9	2837,5	399,1
Timestrul I 2011	158,2	144	109	110	145	131					60,1	2958,2	312,7
Timestrul II 2011	171,5	139,8	110	112	156	125					72,0	3042,4	407,8
Timestrul III 2011	144,3	137,4	111	112	130	123					69,1	3098,0	453,6
Timestrul IV 2011	121,3	122,9	103	108	118	114					72,9	3163,3	437,5
Timestrul I 2012													

Perioada	Exportul principalilor parteneri comerciali, mil. USD					Importul principalilor parteneri comerciali, mil. USD					Exportul net principalilor parteneri comerciali, mil. USD				
	SUA	UE 27	Romania	Federatia Rusa	Ucraina	SUA	UE 27	Romania	Federatia Rusa	Ucraina	SUA	UE 27	Romania	Federatia Rusa	Ucraina
2006	1025967,0	1458232,1	32479,6	303551,0	38368,0	1919427,0	1699483,6	4352696,2	164288,0	45038,6	-893460,0	-241251,5	-4320216,5	139271,0	-6670,6
2007	1148198,0	1702766,5	4059,3	354403,0	49296,1	2020403,0	1966878,0	70553,6	223488,0	60618,0	-872205,0	-264111,5	-29994,4	130915,0	-11321,9
2008	1287442,1	1929083,2	49699,6	471606,0	66954,4	2169487,0	2305252,5	84315,8	291861,0	85535,3	-882044,9	-376169,3	-34616,2	179745,0	-18580,9
2009	1056043,0	1532196,0	40673,4	303388,0	39782,0	1605295,7	1680523,1	54463,7	191804,0	45487,0	-549252,7	-148327,1	-13790,3	111584,0	-5705,0
2010	1278138,7	1785319,1	49352,1	400132,0	51478,0	1968070,6	1988894,1	61909,7	248740,0	60911,0	-689931,9	-203575,0	-12557,6	151392,0	-9433,0
2011	1480543,2	2130716,4	62523,1	524858,0	68456,0	2265735,4	2335449,9	75866,5	297393,0	82568,0	-785192,2	-204733,5	-13343,4	227465,0	-14112,0
Timestrul I 2010	296861,1	406669,1	1098,2	92240,0	10337,0	439612,3	462359,1	13773,0	45710,0	11796,0	-142751,2	-55690,0	-2834,9	46530,0	-1459,0
Timestrul II 2010	314971,8	426610,7	11724,2	97400,0	12756,0	491893,9	475963,3	15308,0	58167,0	13793,0	-176922,1	-49352,6	-3583,9	39233,0	-1037,0
Timestrul III 2010	318773,0	453980,6	12508,6	97615,0	13199,0	517113,0	503601,9	15254,0	68408,0	16268,0	-198340,0	-49081,3	-2745,3	29207,0	-3069,0
Timestrul IV 2010	347532,8	498058,7	14181,1	112877,0	15186,0	519451,4	547509,8	17574,7	76455,0	19054,0	-171918,6	-49451,1	-3393,6	36422,0	-3868,0
Timestrul I 2011	351002,3	502328,7	15126,8	113691,0	15373,0	522992,7	570425,8	17184,7	64567,0	18495,0	-171990,4	-68097,1	-2057,9	49124,0	-3122,0
Timestrul II 2011	370821,3	542452,7	15769,6	135520,0	17464,0	574251,6	601315,0	20095,2	82429,0	19837,0	-203430,3	-58862,3	-4325,6	53091,0	-2373,0
Timestrul III 2011	374358,0	541104,4	16096,1	130993,0	17113,0	587681,4	594205,5	19305,5	60145,0	21125,0	-213323,4	-53101,1	-3209,3	70848,0	-4012,0
Timestrul IV 2011	384361,6	544830,6	15530,5	144654,0	18506,0	580809,7	569503,6	19281,1	90252,0	23111,0	-196448,1	-24673,0	-3750,7	54402,0	-4605,0
Timestrul I 2012	371247,9	524494,5	14371,8	138698,0	18075,0	572611,1	560685,1	17630,1	80460,0	20952,0	-201363,2	-36190,6	-3258,3	58238,0	-2877,0
Ianuarie 2011	110154,6	145319,0	4578,7	30896,0	4648,0	171477,4	185601,9	4834,2	16040,0	5069,0	-61322,8	-40282,9	-255,4	14856,0	-421,0
Februarie 2011	109797,2	165246,8	4777,2	39017,0	4719,0	161069,7	178293,7	5310,6	21630,0	6378,0	-51272,5	-13046,9	-533,4	17387,0	-1659,0
Martie 2011	131050,5	191762,9	5770,9	43778,0	6006,0	190445,6	206530,2	7040,0	26897,0	7048,0	-59395,1	-14767,3	-1269,0	16881,0	-1042,0
Aprilie 2011	123901,0	175723,6	4895,8	46102,0	5605,0	182962,9	199378,3	6334,4	27022,0	6298,0	-59061,9	-23654,7	-1438,6	19080,0	-693,0
Mai 2011	124000,0	187243,7	5488,5	44556,0	5700,0	193843,2	204902,7	7158,9	27925,0	6767,0	-69843,2	-17659,0	-1670,4	16631,0	-1067,0
Iunie 2011	122920,3	179485,4	5385,3	44862,0	6159,0	197445,5	197034,0	6601,9	27482,0	6772,0	-74525,2	-17548,6	-1216,6	17380,0	-613,0
Iulie 2011	120376,1	184228,5	5397,2	42636,0	5356,0	192258,1	197317,2	6366,3	27473,0	6527,0	-71882,0	-13088,7	-969,1	15163,0	-1171,0
August 2011	126765,5	176012,85	4965,4032	44592	5780	201357,2	201170,5	6184,271	29921,0	7214,0	-74591,7	-25497,3	-1222,9	14671,0	-1434,0
Septembrie 2011	127219,2	181602,48	5767,9776	43765	5977	194066,1	195717,8	6754,874	2751,0	7384,0	-66849,7	-14515,1	-1017,3	41014,0	-1407,0
Octombrie 2011	131322,7	180388,09	5635,6331	46297	5756	196582,4	196644,2	6708,9	29387,0	7544,0	-65259,7	-16256,1	-1073,3	16910,0	-1788,0
Noiembrie 2011	126191,8	185755,96	5573,9561	47378	6276	195078,9	196227,3	6858,9	30326,0	7677,0	-68887,1	-10471,7	-1285,0	17052,0	-1401,0
Decembrie 2011	126847,1	178686,94	4320,8669	50979	6474	189148,4	176632,1	5713,2	30539,0	7890,0	-62301,3	2054,9	-1392,4	20440,0	-1416,0
Ianuarie 2012	118209,0	160052,0	4477,0	40341,0	5325,0	188383,8	187825,7	5057,9857	19595	5385	-70174,8	-27773,7	-581,0	20746,0	-60,0
Februarie 2012	123428,0	176239,0	4639,0	45509,0	4960,0	176109,5	192084,0	5320,8	25226,0	6760,0	-52681,5	-15845,0	-681,8	20283,0	-1800,0
Martie 2012	139965,0	194847,0	5338,0	47954,0	5876,0	202267,4	203234,8	6237,6	28520,0	6934,0	-62302,4	-8387,8	-899,6	19434,0	-1058,0

Perioada	Înregistrarea întreprinderilor	Radiera întreprinderilor
Trimestrul I 2011	1931	797
Trimestrul II 2011	1629	965
Trimestrul III 2011	1543	861
Trimestrul IV 2011	1637	807
Total 2011	6740	3430
ian.2011	563	204
feb.2011	642	234
mar.2011	726	359
apr.2011	591	283
mai2011	506	306
iun.2011	532	376
iul.2011	521	320
aug.2011	472	323
sep.2011	550	218
oct.2011	496	312
noiem.2011	561	232
dec.2011	580	263
Trimestrul I 2012	1757	852
ian.2012	496	270
feb.2012	562	284
mar.2012	699	298
apr.2012		
mai 2012		
iun.2012		
iul.2012		

Indicatorii Sectorului Social		Situția demografică															
		Numărul populației stabile (mii locuitori) la începutul anului		Numărul populației prezente (mii locuitori) la începutul anului		Născuți-vii		Decedați		Decedați în vârstă sub 1 an		Sporul natural		Căsătorii		Divorțuri	
TOTAL 2008		3572,7	3424,4	39018	11,8	41948	12,2	473	-0,9	-2930	7,5	26666	3,5	12601			
TOTAL 2009		3567,5	3419,4	40803	11,8	42139	12,1	493	-0,4	-1336	7,5	26781	3,3	11884			
TOTAL 2010		3563,7	3415,6	10474	12,3	43631	11,6	476	-0,9	-3157	7,4	26483	3,2	11504			
2011	Ianuarie			3309	13,2	3993	11,5	38	-2,3	-684	4,8	1454	3,3	991			
	T1 Februarie			6390	13,2	7568	11,9	76	-2,1	-1178	5,3	3033	3,2	1817			
	Martie			9640	13,1	11517	11,3	109	-2,1	-1877	4,7	4130	3,3	2879			
T2	Aprilie			12510	12,7	14828	11,7	146	-2,0	-2318	4,3	5051	3,2	3741			
	Mai			15410	12,4	18181	11,4	176	-1,9	-2771	5,1	7516	3,1	4636			
	Iunie			18602	12,0	21205	11,3	210	-1,5	-2603	5,5	9637	3,2	5565			
T3	Iulie			22098	11,6	24044	11,5	254	-0,9	-1946	5,7	11689	3,2	6522			
	August			25385	11,2	26512	11,4	289	-0,5	-1127	6,1	14530	3,1	7273			
	Septembrie			29408	11,0	29336	11,0	324	0,0	72	7,0	18601	3,0	8057			
T4	Octombrie			32905	10,9	32342	10,7	355	0,2	563	7,4	22072	3,0	8882			
	Noiembrie			36235	11,0	35887	10,8	390	0,1	348	7,6	24837	3,0	9848			
	Decembrie			39162	11,0	39234	11,0	430	0,0	-72	7,3	25887	3,1	11119			
TOTAL 2011		3560,4	3560,4	39162	11,0	39234	11,0	430	0,0	72	7,3	25889	3,1	11119			
2012 T1	Ianuarie			9263	12,5	11095	10,4	96	-2,0	-1832	4,0	3508	3,2	2833			
	Februarie																
	Martie																

Piața forței de muncă																		
Indicatorii Sectorului Social	Numărul persoanelor economic activă (mii pers.)	Rata de activitate a populației, %				Numărul persoanelor ocupate (mii pers.)	Rata de ocupare a populației, %				Numărul șomerilor BIM (mii pers.)	Rata șomajului, %						
		Total	bărbați	femei	rural		Total	bărbați	femei	rural		Total	bărbați	femei	urban	rural		
																	urban	
TOTAL 2008	1302,8	44,3	47,3	41,5	47,1	42,2	42,5	45,2	40,1	44,5	41,0	51,7	4,0	4,6	3,4	5,5	2,7	
TOTAL 2009	1265,3	42,8	46,2	39,7	47,4	39,3	40,0	42,6	37,7	43,6	37,4	81,0	6,4	7,8	4,9	8,0	5,0	
TOTAL 2010	1235,4	41,6	45,0	38,6	47,2	37,5	38,5	40,9	36,4	42,7	35,4	92,0	7,4	9,1	5,7	9,6	5,4	
2011																		
Ianuarie	1137,7	38,2	41,3	35,5	46,6	32,1	34,6	36,4	33,0	41,9	29,3	107,2	9,4	11,9	6,9	10,0	8,8	
Februarie																		
Martie																		
Aprilie																		
Mai	1328,7	44,7	49,2	40,5	49,6	41,0	41,9	45,8	38,4	45,7	39,0	82,6	6,2	7,0	5,3	7,9	4,7	
Iunie																		
Iulie																		
August	1347,2	45,3	48,3	42,6	48,1	43,2	42,9	45,5	40,6	44,7	41,6	71,0	5,3	5,7	4,8	7,1	3,7	
Septembrie																		
Octombrie																		
Noiembrie	1216,4	40,9	43,5	38,5	47,8	35,8	38,4	40,5	36,4	44,0	34,3	75,3	6,2	6,8	5,6	8,0	4,4	
Decembrie																		
TOTAL 2011	1257,5	42,3	45,6	39,3	48,0	38,0	39,4	42,1	37,1	44,1	36,0	84,0	6,7	7,7	5,6	8,2	5,2	
Ianuarie																		
Februarie	1103,7	37,0	38,8	35,3	45,6	30,5	34,3	35,2	33,6	41,9	28,6	79,8	7,2	9,5	5,0	8,1	6,2	
Martie																		

Indicatorii Sectorului Social	Minimul de existență											
	Populația aptă de muncă - TOTAL MDL				Populația aptă de muncă - URBAN MDL				Populația aptă de muncă - RURAL MDL			
	Minimul de existență - medie, Total, MDL		Copii		Minimul de existență - medie, Urban, MDL		Copii		Minimul de existență - medie, Rural, MDL		Copii	
	Total	până la 1 an	în vârsta 1-6 ani	în vârsta 7-16 ani	Total	până la 1 an	în vârsta 1-6 ani	în vârsta 7-16 ani	Total	până la 1 an	în vârsta 1-6 ani	în vârsta 7-16 ani
TOTAL 2008	1446,5	491,0	1091,8	1400,0	1482,8	1544,3	1251,1	1405,0	1564,7	1287,6	1119,6	1193
TOTAL 2009	1251,1	451,0	964,3	1228,3	1295,3	1344,3	1106,8	1240,0	1376,5	1112,4	974,8	1042,8
TOTAL 2010	1453,1	498,8	1095,9	1409,3	1498,1	1567,0	1277,3	1397,9	1576,1	1285,2	1127,3	1182,7
T1 Ianuarie	1551,0	577,6	1235,0	1499,7	1618,2	1689,0	1386,9	1522,6	1692,0	1366,6	1204,1	1269,8
T2 Februarie	1587,3	579,1	1225,4	1523,8	1658,9	1736,0	1428,5	1636,2	1720,4	1391,4	1236,0	1280,3
T3 Martie	1454,6	572,7	1150,3	1449,0	1496,5	1559,9	1282,4	1417,0	1591,0	1307,9	1158,4	1235,6
T4 Aprilie	1483,6	590,0	1203,3	1483,5	1576,0	1638,1	1344,8	1517,4	1693,0	1300,2	1140,2	1242,2
T5 Mai	1582,8	590,6	1238,3	1550,1	1649,9	1722,3	1414,9	1551,3	1740,7	1398,3	1235,6	1304,5
T6 Iunie	1503,0	590,6	1238,3	1550,1	1649,9	1722,3	1414,9	1551,3	1740,7	1398,3	1235,6	1304,5
T7 Iulie	1503,0	590,6	1238,3	1550,1	1649,9	1722,3	1414,9	1551,3	1740,7	1398,3	1235,6	1304,5
T8 August	1503,0	590,6	1238,3	1550,1	1649,9	1722,3	1414,9	1551,3	1740,7	1398,3	1235,6	1304,5
T9 Septembrie	1503,0	590,6	1238,3	1550,1	1649,9	1722,3	1414,9	1551,3	1740,7	1398,3	1235,6	1304,5
T10 Octombrie	1503,0	590,6	1238,3	1550,1	1649,9	1722,3	1414,9	1551,3	1740,7	1398,3	1235,6	1304,5
T11 Noiembrie	1503,0	590,6	1238,3	1550,1	1649,9	1722,3	1414,9	1551,3	1740,7	1398,3	1235,6	1304,5
T12 Decembrie	1503,0	590,6	1238,3	1550,1	1649,9	1722,3	1414,9	1551,3	1740,7	1398,3	1235,6	1304,5
TOTAL 2011	1582,8	590,6	1238,3	1550,1	1649,9	1722,3	1414,9	1551,3	1740,7	1398,3	1235,6	1304,5
T1 Ianuarie	1582,8	590,6	1238,3	1550,1	1649,9	1722,3	1414,9	1551,3	1740,7	1398,3	1235,6	1304,5
T2 Februarie	1582,8	590,6	1238,3	1550,1	1649,9	1722,3	1414,9	1551,3	1740,7	1398,3	1235,6	1304,5
T3 Martie	1582,8	590,6	1238,3	1550,1	1649,9	1722,3	1414,9	1551,3	1740,7	1398,3	1235,6	1304,5
2012												

Indicatorii Sectorului Social	Remunerarea muncii				Protecția socială a populației																			
	Câștigul salarial mediu lunar - Total		Indicele câștigului salarial nominal lunar (față de anul precedent), %		Pensionarii aflați în evidența organelor de asigurare socială (mii pers.)				Mărimile medii a pensiei lunare stabilite a pensionarilor aflați în evidența organelor de protecție socială a populației (la sfârșitul anului) MDL				Ritmuri de schimbare a pensiei reale, %		Ritmuri de creștere a pensiei nominale, %		Indemni-zație lunară pentru îngrijirea copilului							
	MDL	USD	EUR	MDL	USD	EUR	MDL	USD	EUR	Total	pentru limita de vârstă	de invaliditate	în urma pierderii întreținătorului (pentru fiecare membru inapt de muncă din familie)	Total	la nașterea primului copil	la nașterea fiecărui următor copil	(persoane asigurate) în vârstă de până la 3 ani	(persoane neasigurate) în vârstă de până la 1,5 ani						
TOTAL 2008	2529,7	243,4	165,4	122,5	143,0	133,0	108,7	639,4	621,4	455,2	131,3	26,3	8,6	646,4	666,3	563,3	370,6	117,9	104,6	1200,0	1500,0	322,6	150,0	
TOTAL 2009	2747,6	247,2	177,0	108,6	101,5	107,0	108,6	643,4	624,5	457,9	133,3	24,9	8,5	775,5	800,8	669,3	434,2	120,0	120,0	1400,0	1700,0	478,9	150,0	
TOTAL 2010	2972,2	240,4	181,2	108,2	97,3	102,4	100,7	646,7	627,2	460,5	134,3	23,7	8,6	810,9	836,6	691,8	443,7	104,6	97,4	1700,0	2000,0	675,3	250,0	
Ianuarie	2835,6	232,1	173,7	109,2	110,6	118,1	102,3		627,2					810,9										
T1 Februarie	2884,5	240,2	175,9	111,4	118,2	118,5	105,4																	
Martie	2985,1	249,8	178,7	108,1	113,9	110,7	102,2																	
Aprilie	3134,6	268,1	185,8	113,7	121,4	112,8	106,8		625,2					813,5										
T2 Mai	3216,0	277,4	192,8	112,9	123,4	108,3	105,5																	
Iunie	3556,2	306,9	213,5	120,0	133,5	113,5	111,4																	
Iulie	3261,8	282,6	197,9	111,0	121,1	108,0	102,5		627,4					875,6										
T3 August	3174,8	279,1	194,7	108,5	115,8	104,2	99,4																	
Septembrie	3159,3	272,4	197,2	109,1	115,1	108,5	100,3																	
Octombrie	3161,7	268,1	195,8	110,4	110,1	111,7	101,4																	
T4 Noiembrie	3231,0	275,7	203,0	109,8	110,5	111,6	100,8																	
Decembrie	3707,4	314,4	238,4	108,4	111,7	111,9	100,6																	
TOTAL 2011	3193,9			111,6																				
Ianuarie	3193,9	272,1	195,5	111,6	113,2	107,9	103,7																	
T1 Februarie	3139,0	265,8	206,1	110,7	114,5	118,7	103,5		638,6					873,9										
Martie	3166,0	266,5	201,9	109,8	111,0	114,8	103,4																	
T2 Aprilie	3273,5	276,3	209,6	109,7	110,6	117,3	104,1																	

TENDINȚE ÎN ECONOMIA MOLDOVEI

Indicatorii Sectorului Social	Infrafracțiuni																				
	Infrafracțiuni înregistrate - total, (cauze)		Infrafracțiuni contra vieții și sănătății persoanei (cauze)			Infrafracțiuni privind viața sexuală (cauze)		Infrafracțiuni contra patrimoniului (cauze)													
	Total	Omor	Vătămare intenționată gravă	Total	Viol	Furt	Tâlhărie	Jaf	Escrocherie	Pungășie	Șantaj	Total	Infrafracțiuni legate de droguri (cauze)	Total	Infrafracțiuni contra familiei și minorilor (cauze)	Total	Infrafracțiuni economice (cauze)	Total	Infrafracțiuni contra securității publice și a ordinii publice (cauze)	Total	
TOTAL 2008	24788	1680	233	385	474	306	9642	175	986	870	135	64	2382	2126	242	50	3015	266	177	943	772
TOTAL 2009	25655	1667	240	369	402	264	9136	205	1003	1066	118	52	2065	1879	168	42	2452	251	292	927	767
TOTAL 2010	33402	1892	265	416	557	368	18104	185	1204	1841	395	64	1983	1794	204	23	1053	170	376	1122	955
2011																					
T1	Ianuarie				92	57	4374	35	304	356	125	9	406	376	121	9	277	38	139	292	252
	Februarie																				
	Martie																				
	Aprilie																				
T2	Mai	781	102	151	217	125	9276	75	570	713	273	21	848	768	262	12	679	86	352	614	529
	Iunie																				
	Iulie																				
T3	August	1258	160	244	356	214	14143	107	867	1156	396	28	1386	1273	426	20	1003	132	514	955	831
	Septembrie																				
	Octombrie																				
T4	Noiembrie	1799	216	360	461	291	19340	152	1151	1574	554	44	1810	1658	597	24	1384	211	681	1342	1152
	Decembrie																				
TOTAL 2011		1799	216	360	461	291	19340	152	1151	1574	554	44	1810	1658	597	24	1384	211	681	1342	1152
2012																					
T1	Ianuarie																				
	Februarie																				
	Martie																				

Redactor-șef CE: Iulita BÎRCĂ
Redactor: Tatiana PARVAN, Andrian SCLIFOS
Designer copertă: Virgiliu MOREI

Adresa redacției: Complexul Editorial, IEFS, MD-2064,
or. Chișinău, str. I. Creangă, 45, tel.: (+373-22) 50-11-30, fax: (+373-22) 74-37-94
web: www.iefs.md/complexul-editorial/; e-mail: bircaulita@mail.ru

Bun de tipar: 20.07.2012. Tirajul 300 ex.
Coli de tipar 6,0. Coli editoriale 5,0. Com. 13.
Complexul-Editorial al IEFS, 2012